

HAFTALIK BİLGİLENDİRME

RAPORU

2021

08 - 14 Kasım Günleri

İçindekiler sayfasındaki konu başlıklarına tıklayarak istediğiniz konu hakkında bilgi alabilirsiniz.

**Medya ve Kurumsal İletişimden Sorumlu
Genel Başkan Başkanlığı**

İçindekiler

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR	2
08-14 KASIM 2021 HAFTASI ÖZEL GÜNLER	2
YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ	3
EKONOMİMİZ YAĞMA HASAN'IN BÖREĞİ	9
GRI LİSTEYE GİREN TÜRKİYE'DEN KAÇIŞ HIZLANDI!	9
BİLİMSELLİKTEN VE GERÇEKLERDEN UZAK 'SAFSATA'	10
NE İTİBAR NE GÜVEN KALDI...	11
YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN SONUCU BİTMİYEN ZAMLAR!	11
TÜİK ENFLASYONDA 'İNCE İŞÇİLİK' YAPMIŞ	12
EN KÖTÜ GÜNLER HENÜZ GELMEDİ	15
ZAMLAR HALKI PERİŞAN ETTİ	18
PEMBE TABLO GERÇEĞİ GİZLEMEZ	19
MİLYONLAR SOSYAL YARDIMLARLA AYAKTA	19
TEK GERÇEK: HALK HER GEÇEN GÜN YOKSULLAŞIYOR	20
ASGARİ ÜCRET ÇAYA SİMİDE YETMİYOR	22
ASGARİ DEĞİL ORTALAMA ÜCRET	23
ASGARİ ÜCRETTEN VERGİ VE KESİNTİLERE SON VERİLSİN	25
İŞSİZLİĞİN YIKICI ETKİSİ	27
AKP'Lİ YILLARDA EN AZ 28 BİN 380 İŞÇİ HAYATINI KAYBETTİ	30
İŞ CİNAYETİ REJİMİ	31
KÖMÜR FİYATLARINA SON İKİ AYDA YÜZDE 72 ZAM GELDİ	32
ELEKTRİK VE DOĞALGAZ FİYATLARINA ZAMLARDA TÜRKİYE AÇIK ARA AVRUPA BİRİNCİSİ OLDU	32
FAHİŞ FİYATLARIN TEMEL NEDENİ SANAYİDEKİ ENERJİ ZAMLARI	34
ŞEKERİN TADI KAÇTI	34
YANDAŞ ŞİRKETLERİN DOĞALGAZ FATURALARINI BAKANLIK ÖDEMİŞ	35
BİR YOLCU GARANTİLİ İHALEYE DAHA ONAY	35
AK PARTİ İKTİDARI YİNE HEDEFSİZ BİR ENERJİ PROGRAMI AÇIKLADI	36
DOLAR VE AVRO CİNSİ GARANTİLER KARA DELİĞE DÖNDÜ	37
BORUYU YANDAŞA BAĞLAMISLAR	38
İHALE İSTEDİĞİME GİTSİN TEKLİFİ	39
AKP İÇİN TAAHHÜTLER KAĞIT ÜZERİNDE KALİYOR	40
İKTİDARIN, ATATÜRK'Ü SİLME HAMLESİ, NAFİLE ARAYIŞLARDIR!	41
KANAL'A KOMŞU KUPON ARAZİLER!	41
MİLLET BAHÇELERİNDE BİLE PARTİ AYRIMCILIĞI YAPILIYOR	42
ÖĞRENCİYE YARDIM BÜTÇEYE YÜKMÜŞ	43
TCDD'DE 200 MİLYON DOLARLIK YOLSUZLUK	43
TÜNEL İHALESİ HACİZCİ ŞİRKETE	44
TÜGVA İBB'DEN 'KIYAK' İSTENMİŞ	45
TÜGVA ÜNİVERSİTEDEN DE YER İSTENMİŞ	46
TÜGVA ERKEN PALAZLANMIŞ	46
PTT'YE FAHİŞ ZAM İSYANI	47
SAYIŞTAY'DAN DA LİYAKAT UYARISI	48
HALK İCRALIK OLMUŞ DERTLERİ KANUNLA	49
BİR SKANDAL DA VEREM TEŞHİSİNDE	49
AŞILAMA DURDU	51
YURT DIŞINA GİDEN HEKİM VE SAĞLIK PERSONELİ SAYISINDA BÜYÜK ARTIŞ!	51
MAALESEF ÜLKEDEN KAÇMAK ARTIK 'UMUT' OLDU	52
BİR BAKIŞTA EĞİTİM	53
EVRENSEL HİZMET FONU AMACINA UYGUN KULLANILMADI, ÖĞRENCİLER İNTERNETSİZ KALDI	55
KALICI SAAT UYGULAMASINDA 'BİLİMSEL RAPOR' MUAMMASI	56
TAŞOCAĞI, EROZYON RİSKİNİ ARTIRACAK	56
BURDUR NÜFUSU KADAR MAHKÛM	57
İÇ SİYASETE DÖNÜK GEL- GİT DİPLOMASİSİ DIŞ POLİTİKADA İTİBAR KAYBETTİRİYOR!	58
UCUBE REJİMİN FATURASI TARİHİMİZDEKİ TÜM FELAKETLERDEN AĞIR	61

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR

*Kutlama mesajlarının dışında dini konulara girilmemeli. Röportaj ve Televizyon programlarında konu ile ilgili gelen ısrarlı sorulara, laiklik vurgusu ile dini konuların siyasilerin değil konu ile ilgili çalışan İlahiyat kökenli akademisyenler ile din alimlerinin vermesi gerektiğine vurgu yapılmalı. Siyasilerin din konuşmasının dini siyasete alet etmek olduğu vurgusu yapılabilir. Camiye, kışlaya ve okullara siyaset sokulmamalı.

*Ak Parti'nin kendi içerisinde yaşadığı tartışmalara girilmemeli, konu ile ilgili sorular cevaplanmamalıdır. Bu konudaki en önemli yaklaşım "Biz de izlemekteyiz, demokrasimiz açısından gözlemekteyiz." yanıtıdır.

*Türk Ordusu ve Genel Kurmay Başkanlığı ile ilgili eleştirel söylemlerde bulunulmamalı. AKP'nin millet(Milliyetçilik) ve ümmet(Din) siyaseti üzerinden rant elde etmeye çalıştığı, bu ideal doğrultusunda duyguları sömürerek oyunu arttırma çabasında olduğu doğrudan olsa söylenecek tek bir cümle dahi rakibin eline çok önemli bir fırsat verebilir.

*Türkiye'nin etnik ve mezhepsel, cinsiyet ve sınıfsal yapılanmalarına yönelik daima birleştirici bir söylemde bulunulmalı. Söylemlerimiz Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı ortak paydasından hareket etmeli. Kurtuluş savaşındaki birliktelik ruhundan dem vurulmalı hak arayışlarımızı ve adalet söylemlerimizi belirli zümreler ve olaylar için değil kavramlar ve olgular için kullanmaya dikkat edilmeli.

*Parti'nin iç organlarında konuşulması gereken hususlar medya önünde konuşulmamalı. Ülkenin menfaati için ilkemiz daima 'Kol kırılır yen içinde kalır' olmalıdır. Parti için sorunların çözüm noktası medya ve kamuoyu değil parti içi organlardır. Parti sorunlarını kamuoyunda konuşmak 'Bunlar daha kendi sorunlarını çözemezken ülkeyi nasıl yönetecekler' algısı oluşturup, CHP'ye ve ülkenin geleceğine zarar vermektedir.

*Söylem oluştururken unutulmaması gereken yegane husus; doğru, güncel ve ilkelerini kapsar olmasıdır. Söylemlerinizi tamamen doğru olabilir fakat onun yeri, zamanı ve kime söylendiği son derece önemlidir. Püf noktası, kimin, ne zaman ve nerede söylediğidir.

*Sosyal medya hesaplarından yapılacak paylaşımlarda bireysel görüşler yerine parti politikasına uygun söylemler tercih edilmeli. Zamanlamanın önemini unutmamalıyız.

*Diğer önemli bir husus, bir şeyi sizin kaç kere söylediğiniz değil karşısındakinin duyup duymadığıdır. Doğruları defalarca söylemekten çekinmeyin. Sizin tekrar dediğiniz karşınızdakinin ilk kez duyduğu olabilir. Tekrarın gücüne inanın.

*Eleştirel söylemlerimizi, projelerimizle desteklemeliyiz. Yanlış gösterip, doğruyu anlatmalı, bunun adresinin de CHP iktidarı olduğu vurgusunu yapmalıyız.

*Her açıklamaya, herkese ve her soruya cevap verilmemeli. Düşük seviyeli söylemlerle ilgili sorulara muhatap almayarak cevap verilmeli. Muhatap almamak çoğu zaman en güzel cevaptır. Muhatap almadığımız ya da o seviyeye inmeyeceğimiz dile getirilmeli. Zira o tarz söylemlerde bulunan insanların amaçları bizleri o polemige sokmaktır, amaçlarına ulaştırmamak için verilecek tek cevap 'muhatap almıyoruz' olmalıdır.

08-14 KASIM 2021 HAFTASI ÖZEL GÜNLER

*8 Kasım 2020, **Azerbaycan'da Zafer Bayramı** (Günü) ilan edildi.

*8 Kasım **Dünya Şehircilik Günü**

*9 Kasım 1936'da **Montreux Boğazlar Sözleşmesi yürürlüğe girdi.**

*9 Kasım 1989'de Doğu Alman Hükümetinin, iki Almanya arasında seyahati serbest bırakması üzerine, binlerce kişi **Berlin Duvarı'nı** aşarak Batıya geçmeye başladı. 13 Ağustos 1961'de inşa edilen Duvar'ın yıkılmasıyla Soğuk Savaş dönemi sona erdi.

*10 Kasım 1938'de Kurtuluş Savaşı başkomutanı, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucu cumhurbaşkanı **Mustafa Kemal Atatürk, saat 09.05'te Dolmabahçe Sarayı'nda 57 yaşındayken vefat etti.** Türkiye'de ulusal yas ilan edildi.

*10-16 Kasım Atatürk Haftası

*11 Kasım 1914'de Osmanlı Devleti, I. Dünya Savaşı'nda İtilaf Devletleri'ne savaş ilan etti. 11 Kasım 1918'de ise Alman İmparatorluğu ile İtilaf Devletleri'nin ateşkes imzalamasıyla, I. Dünya Savaşı sona erdi.

*12 Kasım 1939'da Erzincan'da deprem meydana geldi. 33.000'e yakın kişi hayatını kaybederken, 100.000 kişi de yaralandı.

*12 Kasım 1999'da Bolu, Düzce ve Kaynaşlı'da, 7,2 büyüklüğünde deprem meydana geldi; 894 kişi öldü, 4.948 kişi yaralandı.

*12 Kasım Dünya Zatürre (Pnömoni) Günü

*13 Kasım 1918'de İstanbul Limanı'nın İtilaf Devletleri'nce işgali. I. Dünya Savaşı sonunda; Atatürk'ün "Geldikleri gibi giderler" dediği İtilaf Devletleri Donanması, İstanbul Boğazı'na demirledi.

*13 Kasım Dünya İyilik Günü

*14 Kasım Dünya Diyabet Günü

YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ

-Türkiye Milli Gelir Sıralamasında Geriliyor

• IMF'nin "Dünya Ekonomik Görünüm Veritabanı"ndan yapılan belirlemelere göre Türkiye ekonomisi 2021 yılında ilk 20 ekonomiden biri olmaktan çıktı ve 21'inciliğe geriledi. Suudi Arabistan, 2020 yılında 700 milyar dolar olan milli gelirini 843 milyar dolara yükselterek bu yıl Türkiye'yi geçip ilk 20'ye girdi.

• Türkiye'nin gerilemesi 2022 yılında da devam edecek ve Tayvan, 785 milyar dolar olan milli gelirini gelecek yıl 850 milyar dolara çıkararak Türkiye'nin üzerine çıkacak.

Milli Gelire Göre Ülkelerin Sırası (Milyar dolar)					
2021			2022		
1	ABD	22.940	1	ABD	24.796
2	Çin	16.863	2	Çin	18.463
3	Japonya	5.103	3	Japonya	5.384
4	Almanya	4.230	4	Almanya	4.557
5	İngiltere	3.108	5	İngiltere	3.442
6	Hindistan	2.946	6	Hindistan	3.250
7	Fransa	2.940	7	Fransa	3.140
8	İtalya	2.120	8	İtalya	2.272
9	Kanada	2.016	9	Kanada	2.190
10	Kore	1.824	10	Kore	1.908
11	Rusya	1.648	11	Brezilya	1.811
12	Brezilya	1.646	12	Rusya	1.704
13	Avustralya	1.611	13	Avustralya	1.677
14	İspanya	1.440	14	İspanya	1.571
15	Meksika	1.286	15	Meksika	1.372
16	Endonezya	1.150	16	Endonezya	1.247
17	İran	1.081	17	İran	1.137
18	Hollanda	1.008	18	Hollanda	1.071
19	S. Arabistan	843	19	S. Arabistan	876
20	İsviçre	811	20	İsviçre	863
21	Türkiye	796	21	Tayvan	851
22	Tayvan	786	22	Türkiye	845

• Gerçek Sıralama Daha Aşağıya Da İnebilir: IMF Türkiye'nin 2021 yılı milli gelirini 796 milyar dolar, 2022 milli gelirini de 845 milyar dolar olarak hesaplarken kullandığı yıllık ortalama dolar kurunu 2021 yılı için 8,33 lira, 2022 için de 9,12 lira olarak aldı.

- Ortalama dolar kuru bu yıl için 8,50 civarında gerçekleşecek. Dolar kurunun şu anda 9,50-9,60 Türk lirası arasında dalgalandığı dikkate alınır, 2022 yılında kur hiç artmasa bile IMF'nin 9,12 liralık tahmininin oldukça üzerine çıkacak.
- Ortalama dolar kuru 8,50 olarak gerçekleşirse milli gelir 780 milyar dolarda kalacak ve Tayvan 2022 yılını beklemeden bu yıl üzerine çıkarak Türkiye'yi 22'nci sıraya indirecek.
- Dolısıyla Türkiye tarihinin en büyük krizini yaşadığı yılı izleyen 2002 yılındaki sıralamasına geriledi. Büyük bir olasılıkla da 22'nciliğe gerileyerek 2002 yılının da altına düşecek.
- **Türkiye'nin Dünyadaki Payı Küçülüyor:** Yine IMF'nin veri tabanından yararlanılarak yapılan hesaplamalara göre 2018 öncesi yıllarda, Türkiye'nin yüzde 1'in üzerinde olan Dünya milli geliri içerisinde payı 2018 yılında yüzde 0,91'e, 2019 yılında yüzde 0,87'ye, 2020 yılında yüzde 0,85'e, 2021'de ise yüzde 0,84'e geriledi.
- **Kişi Başına Gelirde 76'ncı Sıraya Düştü:** IMF'nin verilerine göre Türkiye'de kişi başına düşen gelir bu yıl 9 bin 406 dolar olacak. Ancak yukarıda da anlatıldığı gibi bu hesaplama da ortalama dolar kuru 8,33 TL olacak varsayımıyla yapıldı. Gerçekleşen ortalama dolar kuru daha yüksek olacağı için bu rakam daha da küçülecek.
- Türkiye 2020 yılında kişi başına gelirden 75'inci sıradaydı, 2021 yılında 76'ncı sıraya gerilediği hesaplanıyor. 2022 yılında da iki sıra daha düşerek 78'inciliğe inecek.
- İktidarın iyice ortaya çıkan Türk lirasını değersizleştirip, ihracatı ucuz hale getirip artırarak, ithalatı pahalı hale getirip azaltarak cari işlemlerden fazla verme politikası, gelecek yıllarda Türkiye'nin yerine çok daha aşağılara çekecek.

-İmalat Sanayi Sektörü Kapasite Kullanım Oranı

- İmalat sanayi sektörünün kapasite kullanımı ekimde, eylül ayına göre 0,1 puan azalarak yüzde 78'e indi. Ekimde, bir önceki aya göre dayanıklı tüketim malı üretiminde, ara malı üretiminde ve yatırım malı üretiminde kapasite kullanım oranları azalırken, dayanıksız tüketim malları, tüketim malları ve gıda ve içeceklerde ise kapasite kullanımı yükseldi.
- Ocak-Ekim döneminde ise kapasite kullanım oranı geçen yılın aynı dönemine göre 5,2 puan artarak yüzde 76,3 olarak gerçekleşti. Geçen yıl aynı dönemde imalat sanayi sektörü kapasitesinin yüzde 71,1'iyle üretim yapmıştı.
- Bu dönemde dayanıklı tüketim mallarında yüzde 75,4, dayanıksız tüketim mallarında yüzde 72,5, tüketim mallarında yüzde 73, gıda ve içeceklerde yüzde 71,1, ara mallarında yüzde 79, yatırım mallarında da yüzde 73,7 kapasite kullanımıyla üretim yapıldı.

-Dış Ticaret Açığı Yüzde 14,6 Küçüldü

- TÜİK'in verilerine göre bu yıl Ocak-Eylül döneminde Türkiye'nin ihracatı yüzde 35,9 oranında artarak 161 milyar dolara çıkarken, ithalat ise yüzde 23,7 oranında büyüyerek 193,3 milyar dolar olarak gerçekleşti.
- Dış ticaret açığı ise yüzde 14,6 oranında küçülerek 32,4 milyar dolara geriledi.
- Eylül sonu itibarıyla son bir yılda ihracat 212,2 milyar dolar ithalat ise 265,5 milyar dolar olarak gerçekleşti. Bir yılda 44,3 milyar dolarlık dış ticaret açığı verildi.
- **Yoksullaşma Pahasına İhracat:** Türkiye'nin bu yıl ihracatta yakaladığı artışın arkasında Türk lirasının değerinin serbest düşüşe bırakılması bulunuyor. Türk lirasının değer kaybetmesi, Türkiye'de üretilmiş ürünleri diğer ülkelere göre daha ucuz hale getiriyor.
- Ancak, hammadde ve enerji fiyatları uluslararası piyasalara paralel olarak belirlendiği için ucuzluk daha çok işçilik maliyetleri, diğer bir ifadeyle emeği değeri düşürülerek sağlanıyor. Türkiye bu politikasıyla, kendi mühendisinin, işçisinin emeğini dışarıya ucuz satıyor. Bu politika da çalışanları yoksullaştırıyor.

-Merkez Bankası Brüt Rezervi

- **Brüt Rezerv (Varlık):** Merkez Bankasının, **brüt rezervi** (altın + döviz); 15 - 22 Ekim günleri arasında, **686 milyar dolar azalarak 125 milyar 41 milyon** dolara geriledi.
- Geçen hafta brüt **döviz rezervi** 509 milyon dolar azalarak **85 milyar 446 milyon** dolara inerken, brüt **altın varlıkları** 177 milyon dolar azalarak **39 milyar 595 milyon** dolara düştü.

- **Borçlar (Yükümlülük):** Merkez Bankasının bilanço içi döviz ve altın borçları geçen hafta 1 milyar 101 milyon dolar azalarak 107 milyar 182 milyon dolara inerken, bilançosunda gözükmeyen (bilanço dışı) **döviz ve altın swap borçları** ise 205 milyon dolar daha artarak 68 milyar 255 milyon dolara çıktı.
- Swap dahil toplam **döviz ve altın borçları 896 milyon dolar** azalarak **175 milyar 437 milyon dolara** geriledi.
- **Net Rezerv:** Böylece Merkez Bankasının (*kamunun Merkez Bankasındaki mevduatı da borç kabul edildiğinde*) swap borçları dahil **net rezervi, 305 milyon dolar iyileşerek (eksi) -48,3 milyar dolar oldu.**
- IMF ile 2002 yılında imzalanan Stand-by anlaşması ile tanımlanan analitik bilançoya göre ise (kamunun döviz mevduatı Merkez Bankası borcu **sayılmadığında**) net rezervi ise 96 milyon dolar iyileşerek (eksi) – **35,8 milyar dolar** oldu.

-Sıcak Para Çıkıyor

- Yabancılar, başta swap alacakları olmak üzere Türkiye'deki kısa vadeli varlıklarını azaltmaya devam ediyor.
- Yabancıların Türkiye'deki hisse senedi, iç borçlanma kâğıdı, banka mevduatı ve swaplardan oluşan **sıcak para stoku** 15-22 Ekim haftasında, 347 milyon dolar daha azalarak **66,6 milyar dolara** geriledi. Sıcak para stoku bu haliyle yıl başındaki düzeyinin 22,5 milyar dolar altında bulunuyor.
- **Kur ve fiyat hareketlerinden arındırıldığında geçen hafta yabancılar net olarak 103 milyon dolarlık hisse senedi, yine 103 milyon dolarlık da (net) devlet iç borçlanma kâğıdı sattılar, repo alacaklarını 55,5 milyon dolar artırdılar, 16,1 milyon dolarlık da net şirket borçlanma kâğıdı sattılar. Yabancı bankalar Türkiye'deki bankalarda bulunan swap alacaklarını ise 550 milyon dolara yakın azalttılar.**
- Yabancıların mevduatları ise 29 milyon dolar arttı.
- Yabancı yatırımcıların 22 Ekim itibarıyla Türkiye'deki portföylerinin 21,2 milyar dolarlık kısmı hisse senedi, 7,9 milyar dolarlık kısmı kamu ve özel sektör borçlanma kâğıdı ve repo, 30,4 milyar dolarlık kısmı döviz ve TL mevduatlarından, 7,1 milyar doları da swap alacaklarından oluşuyor.
- **Yabancı yatırımcılar kur ve fiyat değişimlerinden arındırıldığında bu yıl 1 Ocak – 22 Ekim günleri arasında hisse senedi ve iç borçlanma kâğıtlarında net olarak 50 milyon dolarlık alım yaptılar. Swap alacaklarını net olarak da 13,4 milyar dolar azalttılar. Dolayısıyla yıl başından bu yana net sıcak para çıkışı (kur farklarından arındırılmış) 13,3 milyar dolar oldu.**

-2021 Bütçe Gerçekleşme Tahminleri Ve 2022 Bütçesi

- 2022 bütçesinin TBMM'ye sunulmasıyla birlikte 2021 yılı bütçe gerçekleşme tahminleri de açıklandı.
- Buna göre, 2021 yılı bütçe gelirleri, 2020 yılına göre yüzde 25,9 oranında artarak 1 trilyon 506 milyar liraya, bütçe harcamaları ise yüzde 24 oranında artarak 1 trilyon 276 milyar liraya çıkacak. Bütçe açığı ise yüzde 33 oranında artarak 230 milyar liraya ulaşacak.
- 2021 yılında bütçeden yapılan faiz ödemeleri 2020 yılına göre yüzde 34 oranında artarak 180 milyar liraya çıkacak.
- Cumhurbaşkanlığının TBMM'ye sunduğu ve komisyonlarda görüşülmeye başlanan 2022 yılı bütçe giderleri ise bu yılın tahminine göre yüzde 16,2 oranında artırılarak 1 trilyon 751 milyar lira olarak belirlendi. Bütçe gelirleri ise yüzde 15,4 oranında büyüyerek 1 trilyon 473 milyar lira olacak.
- 2022 yılında bütçeden yapılacak faiz ödemeleri de bu yıla göre yüzde 33,9 oranında artarak 240 milyar liraya ulaşacak. Devlet toplayacağı her 100 liralık verginin 19 lirasını faiz olarak ödeyecek. Türk lirasında yaşanan değer kaybı, döviz cinsinden faiz ödemelerinin miktarını artıracak. Bütçeden yapılan faiz ödemelerinin yaklaşık yüzde 30'unu iç ve dış borçlar için döviz cinsinden yapılan faiz ödemeleri oluşturuyor.
- 2022 yılında bütçe harcamalarının 424,8 milyar lirası, bu yıla göre yüzde 20,9 oranında artması beklenen personel giderleri oluşturacak, 128 milyar lira ayrılan mal ve hizmet alımları ise bu yıla göre yüzde 1,9 oranında azalacak.
- 2022 yılı bütçesinden yatırım için 132 milyar lira ayrıldı. Yatırım harcamalarında bu yıla göre yüzde 5,8 oranında artış öngörüldü. Sermaye transferleri ise (bütçe dışındaki kuma kuruluşlarına yatırım için aktarılacak tutar) 10 milyar lira ayrıldı. Sermaye transferlerinde de su yıla göre yüzde 45,7 oranında azalma olacak.

- Bütçedeki en büyük gider kalemi olan cari transferler (büyük bölümünü sosyal güvenlik sistemine yapılacak transferler oluşturuyor) ise 657,3 milyar lira düzeyinde bulunuyor.
- 2022 yılında genel bütçe vergi gelirlerinin bu yıla göre yüzde 18,9 oranında artarak 1 trilyon 258 milyar liraya ulaşması bekleniyor. Vergi gelirlerinin 456,5 milyar lirasını bu yıla göre yüzde 31,4 oranında artacağı tahmin edilen dolaysız vergiler (gelir, kurumlar ve mülkiyet üzerinden alınan vergiler) oluşturacak. Toplam vergi gelirlerinin yüzde 63,7'sini oluşturması beklenen dolaylı vergiler ise 801,8 milyar liraya çıkacak.

-Kredi ve Mevduat Gelişmeleri

Mevduat

- Bankalardaki toplam mevduat, kur artışının etkisiyle 73,4 milyar lira artarak 4 trilyon 365 milyar liraya yükseldi.
- TL cinsinden mevduatlar 3,6 milyar lira artarak ve 1 trilyon 904 milyar liraya çıktı.
- 865 milyon dolar azalarak 257 milyar dolara gerileyen döviz ve altın cinsinden mevduatların TL karşılığı ise 70 milyar lira artarak 2 trilyon 461 milyar lira oldu.
- **Dolarizasyon:** Döviz mevduatlarının toplam mevduattaki payı (dolarizasyon oranı) da yüzde 56,4'e çıktı. Yurt içi ve yurt dışı kaynaklı toplam mevduatın yarısından çoğunu yabancı para cinsinden açılmış mevduatlar oluşturmaya devam etti.
- **Dolarizasyon** oranı gerçek kişilere ait (vatandaşın tasarruf mevduatı) mevduatlarda ise yüzde 57,3 oldu. Gerçek kişilere ait döviz mevduatları 19 -25 Ekim günleri arasında 27 milyon dolar artarak 161,3 milyar dolara yükseldi. *Gerçek kişilere ait döviz mevduatların TL karşılığı ise 49,3 milyar lira artarak 1 trilyon 544 milyar lira oldu.*

Krediler

- Bankaların verdiği krediler (*bankaların bankalara verdiği krediler hariç*) 19 - 25 Ekim günleri arasında, döviz kredilerinin TL karşılığında kur artışı yüzünden yaşanan büyümenin de etkisiyle 68,8 milyar lira artarak 4 trilyon 178 milyar liraya yükseldi.
- Bu günler arasında TL krediler 15,4 milyar lira artarken, döviz cinsinden kredilerin TL karşılığında ise 53,3 milyar liralık artış oldu. Döviz kredileri dolar cinsinden 109 milyon dolar azalarak 163,4 milyar dolara geriledi.
- Yıl başından bu yana Türk lirası kredilerde yüzde 10,9 oranında artış, döviz kredilerinde ise (dolar cinsinden) yüzde 1,3 oranında azalma yaşandı.
- Bankaların zamanında tahsil edemediği krediler bu sürede 1,2 milyar lira artarak ise 151,9 milyar liraya çıktı.

-Vatandaşın Bankalara Borcu

- **Bankalara Ve Finansman Şirketlerine:** Vatandaşların bankalara ve finansman şirketlerine olan (konut, taşıt, ihtiyaç ve kredi kartı) borcu (takiptekiler de dahil) 15 – 22 Ekim günleri arasında 4,1 milyar lira artarak 961,4 milyar liraya yükseldi. Bu borcun 20,9 milyar lirası vadesinde ödenmediği için takibe alınan kredi ve kredi kartı borçlarından oluşuyor.
- **Bankalar ve finansman şirketlerine olan borcun 771,1 milyar lirası bireysel (konut, otomobil, ihtiyaç) kredilerinden, 190,3 milyar lirası da kredi kartlarından kaynaklanıyor. Son hafta tüketici kredilerinde 3,4 milyar liralık, kredi kartı borçlarında ise 699 milyon liralık artış oldu.**
- Yıl başından bu yana ise 69,3 milyar lirası (yüzde 9,9) tüketici kredilerinden, 39,7 milyar lirası (yüzde 26,3) da kredi kartlarından olmak üzere toplam 109 milyar liralık (yüzde 12,8) oranında artış yaşandı.
- **Takipteki Borç:** Vatandaşların vadesinde ödeyemediği için bankalar tarafından icraya verilen takipteki borçları da 15,7 milyar lirası tüketici kredilerinden, 5,2 milyar lirası da kredi kartlarından olmak üzere toplam 20,9 milyar lira düzeyinde bulunuyor. Bankaların takipteki bu borçlarını düşük bir bedel karşılığında varlık yönetim şirketlerine devretmeleri nedeniyle takipteki borçlar olduğundan düşük gözüküyor.
- **Varlık Yönetim Şirketlerine Borç:** Bu arada bankaların vatandaşın zamanında tahsil edemedikleri için takibe aldıkları ancak daha sonra da varlık yönetim şirketlerine sattıkları alacaklarından kaynaklanan vatandaşın borcu da Mart 2021 sonu itibarıyla 30,3 milyar lira olarak açıklandı.

• **TOKİ'ye Olan Borç:** Vatandaşların taksitli konut alımları nedeniyle Toplu Konut İdaresine (TOKİ) olan borçları ise 26,4 milyar lira düzeyinde bulunuyor.

• **Toplam Borç:** Böylece **vatandaşların**, bankalara, finansman şirketlerine, varlık yönetim şirketlerine ve TOKİ'ye olan (tahsili gecikmiş borçlar da dahil) **toplam borcu 1 trilyon 118,1 milyar liraya ulaştı.**

-Faiz Oranları Yükseliyor

Kredi ve Mevduat Faiz Oranları

• Merkez Bankasının faiz indirimine rağmen kredi ve mevduat faiz oranları yükseldi. 22 Ekim itibarıyla bankaların bir yıl vadeli TL cinsinden mevduata uyguladığı yıllık faiz oranı bir önceki haftaya göre 0,62 puan artarak yüzde 16,99'a, bir yıla kadar vadeli ticari kredi faizleri ise 0,22 puan artarak yüzde 19,46'ya çıktı.

Merkez Bankası Faizi

• Merkez Bankasının çeşitli yollardan bankalara verdiği paranın (28 Ekim'de 313,7 milyar lira) ağırlıklı ortalama faizi de 28 Ekim itibarıyla yüzde 16 oldu.

İç Borçlanma Kağıtlarının Faizi

• Hazinenin 2 ve 5 yıl vadeli iç borçlanma kağıtlarının faizi artmaya devam etti. İki yıl vadeli devlet tahvilinin (**gösterge faiz**) 22 Ekim'de yüzde 17,84 olan faizi yüzde 18,37'ye çıktı.

• **Beş yıl vadelinin faizi yüzde 19,88'e yükselirken, 10 yıl vadeli tahvilin faizi ise yüzde 19,96'a kadar geriledi.**

• Faiz oranları, önceki hafta sonuna göre iki yıl vadelide 0,53 puan, 5 vadelide 0,03 puan arttı. 10 yıl vadelilerde 0,38 puan azaldı.

• **Merkez Bankasının faiz indirimi yüzünden enflasyon beklentilerinin yükselmesi ve Bankanın yükselecek enflasyonu kontrol etmek için ilerleyen aylarda daha yüksek oranlarda faiz artırmak zorunda kalacağına ilişkin tahminler iç borçlanma faizlerinin artmasına yol açıyor.**

Risk Primi (CDS)

• Merkez Bankasının talimatla faiz indirimi yüzünden, Türkiye'nin dış borçlarını geri ödeme (temerrüt) riskini gösteren CDS (*Kredi temerrüt sigortası- 5 yıl vadeli*) ise geçen hafta da yüzde 0,91 oranında artarak 440,18 puana çıktı. Merkez Bankasının talimatla yaptığı faiz indirimi, **Türkiye'nin hem iç hem de dış borçlanma maliyetlerini artırdı. Aynı zamanda bir ekonomik durum göstergesi haline de gelen CDS primlerindeki artış ülkenin kredi değerliliğini azaltmakta ve borçlanma maliyetlerini yükseltiyor. Türkiye'nin CDS'i yıl başından bu yana 133,71 puan arttı.**

• CDS'i Türkiye'den yüksek ülke olarak bir ter Arjantin bulunuyor. Türkiye diğer tüm ülkelerden daha yüksek bir risk primine sahip bulunuyor.

• Risk primi son 5 yılda en düşük noktaya 152,28'le 5 Ocak 2018 tarihinde inmiş, en yüksek noktaya da 643,15 değerle 10 Mayıs 2020 tarihinde çıkmıştı.

-İcra Dairelerindeki Dosya Sayısı 23 Milyonu Aştı

• Ulusal Yargı Ağı (UYAP) üzerinden alınan verilere göre bu yıl 1 Ocak- 29 Ekim günleri arasında icra ve iflas dairelerine toplam 6 milyon 146 bin yeni dosya geldi. Yeni gelen dosya sayısı geçen yılın aynı dönemine göre 1 milyon 100 bin adet arttı.

• **Aynı dönemde 5 milyon 279 bin icra dosyası da sonuçlandırıldı.**

• İcra dairelerinde derdest bulunan dosya sayısı bir yıl öncesine göre 6 bin adet azalarak 23 milyon 78 bin adet oldu.

-Açlık ve Yoksulluk Sınırı

• İktidarın enflasyonla mücadeleyi bırakıp, Türk lirasının değerini "serbest düşüşe" terk etmesi enflasyona karşı korumasız kesimlerin açlık ve yoksulluk riskini de hızla artırıyor.

• Türk-İş'in hesaplamalarına göre açlık sınırı ekimde bir önceki aya göre 44 lira artarak 3 bin 93 liraya, yoksulluk sınırı da 144 lira artarak 10 bin 76 liraya yükseldi.

- Birleşik Kamu İş'in yaptığı hesaplama göre dört kişilik bir ailenin açlık sınırı ekimde bir önceki aya göre 80 lira daha artarak 3 bin 708 liraya yükseldi.
- Aynı ailenin beslenme ve diğer tüm ihtiyaçlarını yoksunluk hisse çekmeden karşılayabilmesi için yapması gereken harcamayı gösteren yoksulluk sınırı da önceki aya göre 216 lira artarak 12 bin 685 lira oldu.

-Ekonomik Güven Endeksi 101,4'e Geriledi

- Ekonomik güven endeksi ekimde bir önceki aya göre yüzde 1 oranında azalarak 101,4'e geriledi.
- Ekonomik güven endeksini oluşturan alt endekslerden tüketici güven endeksi ekimde bir önceki aya göre yüzde 3,6 oranında azalarak 76,8'e kadar geriledi.
- Reel sektör güven endeksi de yüzde 1,8 oranında azalarak 111,3'e gerilerken, hizmet sektörü endeksi yüzde 2,1 artarak 120,3'e, perakende sektör güven endeksi yüzde 4,8 artarak 121,1'e ve inşaat sektörü güven endeksi de yüzde 1 artarak 92,7'ye çıktı.

-Tarım Üretiminde Büyük Çöküş

- Bu yıl Türkiye'nin başta buğday olmak üzere tarımsal üretiminde büyük bir çöküş yaşanıyor.
- TÜİK'in yayımladığı bitkisel üretim istatistiklerine göre (ikinci tahmin) bu yıl buğday üretimi geçen yıla göre yüzde 13,9 oranında azalarak 17 milyon 650 bin tona geriledi. Bu son 13 yılın en düşük buğday üretimini oluşturuyor.
- Bu yıl arpa üretimi yüzde 30,7 azalarak 5 milyon 750 bin tona geriledi. Mısır üretimi geçen yıllara aynı düzeyde kalırken, çeltik üretiminde sadece yüzde 2 oranında artış yaşandı.
- Toplam tahıl üretimi geçen yıla göre yüzde 15 oranında azalarak 37 milyon 188 bin tondan, 31 bin 262 tona geriledi.
- Ayçiçeği ve pamuk üretimi geçen yıla göre sırasıyla yüzde 15,6 ve yüzde 26,9 oranında artarken çay üretiminde yüzde 1,3, tütün üretiminde yüzde 7,7, şeker pancarı üretiminde yüzde 15,3, patates üretiminde yüzde 1,9, kırmızı mercimekte yüzde 30, yeşil mercimekte yüzde 17,5 oranında azalma yaşandı.
- Sebze üretiminde yüzde 0,2 oranında azalma yaşanan 2021 yılında meyve üretiminde ise yüzde 7,1 oranında artış yaşandığı tahmin ediliyor.
- **Bu yıl yaşanan kuraklığın tarım üretimini büyük ölçüde olumsuz etkilediği gözleniyor. Ayrıca artan gübre fiyatlarının da çiftçilerin gübre kullanımını azalttığı ve bunun da üretimin azalmasına yol**
- **açtığı savunuluyor. Gübre fiyatlarının tarım üretimi üzerindeki olumsuz etkisinin gelecek yıl daha belirgin hale geleceği belirtiliyor.**

-Otomobil Üretimi Azaldı

- Türkiye'nin bu yıl ocak-ekim dönemindeki otomobil üretimi geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 1 oranında azalarak 510 bin 31'e geriledi.
- Bu dönemde yurt içi otomobil satışları ise yüzde 11,9 oranında artarak 434 bin 800'e yükseldi. Satılan otomobillerin 174 bin 147'sini yerli üretim, 260 bin 653'ünü ise ithal otomobiller oluşturdu. Yerli otomobil satışlarında yüzde 11,4, yabancı otomobil satışlarında ise yüzde 12,2 oranında artış yaşandı.
- Türkiye'nin otomobil ihracatı ise yüzde 3,9 oranında azalarak 400 bin 953'e geriledi.

-Beyaz Eşya Üretimi

- Türkiye'nin ocak-eylül dönemi beyaz eşya üretimi ise geçen yıla göre yüzde 26,5 oranında artarak 25 milyon 520 bin 708'e çıktı.
- Beyaz eşya üretimindeki artış büyük ölçüde dış talepten etkilendi. Bu dönemde ihraç edilen beyaz eşya sayısı yüzde 27,8 oranında artarak 19 milyon 25 bin 572'ye çıkarken, yurt içi satışlar ise 6 milyon 720 bin 447 oldu. İç satışlarda yüzde 12,1 oranında artış yaşandı.
- Beyaz eşya ithalatı ise yüzde 20,2 oranında artarak 417 bin 60'a yükseldi.

EKONOMİMİZ YAĞMA HASAN'IN BÖREĞİ

2022 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı, iktidarın giderayak ülkeyi mezat yerine çevirmeyi amaçladığını ortaya koyuyor! 2022 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı gerçekte 'Yağma Hasan'ın Böreği' programı! Program hedefleri; iktidarın yastık altındaki tasarruflara göz diktiğini, 20 milyon m2 hazine arazisini satmaya, kaybettiği büyükşehir belediyelerinin işlettiği metro ve raylı ulaşım sistemlerine el koymaya hazırlandığını gösteriyor. Adeta devletin, hazinenin, kaybedilen belediyelerin yağmalanmasını hedefleyen program, iktidarın giderayak ülkeyi mezat yerine çevirmeyi amaçladığını ortaya koyuyor!

2022 bütçesi TBMM'ye sunulduktan sonra 2022 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Program Hedefleri de Cumhurbaşkanı Erdoğan imzasıyla Resmî Gazete'de yayınlandı. Hedeflere ve planlara bakıldığında iktidarın 2022 yılını eldeki son kamu, hazine ve Millete ait malların satışıyla 'yağma yılına' dönüştürmeyi planladığını gösteriyor. Liman ve santrallerin, madenlerin, hazine taşınmazlarıyla kıymetli arazilerin satışını öngören hedefler arasında iktidarın kaybettiği belediyeleri hâlâ hazmedemediğini, belediyelerin işlettiği metro ve raylı ulaşım sistemlerine el koyarak Ulaştırma Bakanlığına geçirmeyi amaçladığı görülüyor.

2022 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programına göre, yastık altı tasarrufların finansal sisteme çekilmesi için özel teşvikler devreye sokulacak. 19 yıldan bu yana sürekli halka yastık altındaki altınını, dövizini satma çağrılarını yapan, TL'ye geçmelerini söyleyen Cumhurbaşkanı Erdoğan kimseyi inandırıp ikna edemedi. Şimdi bir kez daha icraat programına koyarak halkın tasarruf ettiği üç kuruşuna göz dikiyor.

Program hedefleri arasında; kamu kurumlarına ait sosyal tesislerin özelleştirilerek satışı, Mersin-Taşucu Limanı ile 6 Hidroelektrik Santralın özelleştirilmesi, yerli ve yabancı yatırımcılara arz edilmek üzere 20 milyon m2 hazine taşınmaz ve arazilerinin satışı için ilana çıkılması, yer alıyor. Muhtemelen ülkenin sahillerinde büyük rant getirecek bu arazilerin kimlere paylaştırılacağı şimdiden belirlenmiş olabilir. İktidar müteahhitleri yanında BAE için bu hazine varlıkları parsellenmiş de olabilir. Side turizm bölgesindeki turistik arazilerin golf turizmine açılmak üzere bakanlık tasarrufuna devri yanında, Zonguldak-Bartın-Kastamonu kıyı alanları ve sahil şeritleri bütünleşik şekilde yapılandırılacak.

2022 programında Kamu-Özel İş Birliği (KÖİ) kapsamında 257 projenin uygulama sözleşmesinin imzalandığı projelerin toplam tutarının 85,6 milyar dolar olduğu kaydedilirken, bu projelerin 50,4 milyar dolarlık kısmının ulaştırma, 19,8 milyar dolarının enerji, 11,6 milyar dolarının sağlık alanında olduğu, 236 projenin işletmeye alındığı, 21 projenin ise yapımının devam ettiği belirtiliyor.

Akkuyu Nükleer Santralı'na ek olarak 2 nükleer santralın daha kuruluş çalışmalarının başlatılması öngörülen programda, Karadeniz'de keşfedilen doğalgaz sahalarının işletmeye alınması çalışmalarının devam ettiği vurgulanıyor. Demiryollarının özelleştirilmesine hız verileceği 81 ilde 81 milyon metrekarelik Millet Bahçesi için ihale yapılması da programda yer alıyor.

İlk adımını İstanbul'da atarak Ulaştırma Bakanlığı'na inşa ettirilen metroları 'U' ile işaretleyen iktidar 2022'de bu planı daha da genişletmeyi, seçimde kaybettiği büyükşehir belediyelerinin hizmetlerini engelleme yönünde yeni adımlar atmaya ve belediyelerin işlettiği raylı ulaşım sistemlerini belediyelerin elinden almayı amaçlıyor. **Anlaşılan iktidar gri listeden ders almadığı gibi, adrese teslim ihalelere, satışlara, devirlere, şeffaflıktan uzak eylem ve işlemlere hız vererek ülkeyi kara listeye sokup, iktidardan öyle gitmeyi hedefliyor!**

GRI LİSTEYE GİREN TÜRKİYE'DEN KAÇIŞ HIZLANDI!

Türkiye'nin Gri Liste'ye alınması ilk etkisini gösterdi. Yabancı yatırımcılar bir haftada 222 milyon dolar menkul varlık satarak Türkiye'den çıktı! Türkiye'nin Gri Liste'ye alınması ilk etkisini ülkemizdeki yabancı yatırımcılar üzerinde gösterdi. Yabancı yatırımcılar bir haftada 222 milyon dolar tutarında menkul varlık satarak Türkiye'den çıktı. Yabancı yatırımcılarının Türkiye piyasalarından çekilmeleri önümüzdeki süreçte daha da hızlanacak. İktidar ülkeyi gri listeden çıkartma yönünde, Sayıştay ve TBMM denetimini öngören adımları hızla hayata geçirmelidir.

Önceki hafta Uluslararası Mali Eylem Görev Gücü (FATF) tarafından kara para aklama ve terörün finansmanı ile mücadele konusunda gereken adımları atmadığı gerekçesiyle Gri Liste'ye alınan Türkiye piyasalarında yabancı yatırımcı çıkışları hızlandı. Mevcut yabancı yatırım sermayesinin kaçmaya başlaması, çıkışa yönelmesi yönündeki öngörülerimi paylaşmıştım. Merkez Bankası'nın açıkladığı son veriler bu öngörülerimi teyit etti. Rakamlara bakıldığında yurt dışı yabancı portföy yatırımcılarının **15-22 Ekim** haftasında toplamı 222,1 milyon dolara ulaşan menkul varlıklarını satarak Türkiye piyasalarından çekildi. Fiyat ve kur etkisinden arındırılmış reel satışların

dağılımına bakıldığında, yabancı yatırımcıların 103 milyon dolar tutarında hisse senedi, 103 milyon dolar tutarında DİBS ve 16,1 milyon dolar tutarında Özel Sektör Tahvili (ÖST) satışı gerçekleştirerek portföylerini boşalttıkları Merkez Bankası kayıtlarına geçti.

15-22 Ekim haftasına ait verilerle birlikte, yılbaşından bu yana yabancı yatırımcıların yaptığı hisse senedi satışlarının toplamı 1 milyar 392 milyon dolara ulaştı. Hisse senedi piyasasında yabancıların payı bir önceki haftaya kıyasla yüzde 41,5'ten 22 Ekim haftasında yüzde 41,2'ye geriledi. **Geçtiğimiz yıl sonunda hisse senedi piyasasında yabancı payı yüzde 49 idi.**

Böylece hisse senedi piyasalarında yabancı yatırımcıların payı Ocak-Ekim döneminde yaklaşık 10 puan düşüş gösterdi. Bu da yabancı yatırımcıların Türkiye'den çıkış yaptığını, Gri Liste kararı sonrasındaki bir haftada bu kaçışın daha da hızlandığını gösteriyor. Gerek doğrudan gerekse portföy amaçlı yabancı yatırım sermayesi girişlerine ve dış kaynağa gereksinmesi olan Türkiye ekonomisinde Gri Liste'ye alınmanın ardından sermaye kanamasının arttığı yabancı yatırımcı ve dış kaynak çekmenin giderek daha da zorlaşacağı anlaşılıyor.

Türkiye'nin sermaye, kaynak, yatırım, itibar ve güven kaybının ortadan kaldırılması ve Gri Liste'den çıkarılması için iktidarın, ekonomi yönetiminin, Hazine ve Maliye Bakanlığı başta olmak üzere ilgili tüm kurum ve kuruluşların koordineli bir şekilde harekete geçmesi acildir. FATF'ın talep ve uyarılarına dönük adımlar hızlı bir şekilde atılmalıdır.

BİLİMSELLİKTEN VE GERÇEKLERDEN UZAK 'SAFSATA'

Merkez Bankası'nın 2021 yılı dördüncü Enflasyon Raporu, gerçeklerden kopuk, iktisadi kuramlara aykırı akıl dışı tezler içeren boş bir metinden ibarettir. Merkez Bankası Başkanı, enflasyon ve kur artışıyla mücadelede vazgeçildiğini, faiz indirimlerinin süreceğini ilan etti. Merkez Bankası, yılsonu enflasyon hedefini 4,3 puan artırarak yüzde 18,4'e yükseltti. Merkez Bankası'nın daha önce açıkladığı enflasyon hedefleriyle aradaki fark ve sapma olağanüstü düzeye çıktı!

Merkez Bankası (MB) Başkanı Şahap Kavcıoğlu'nun açıkladığı 2021 yılı dördüncü Enflasyon Raporu, baştan sona tutarsızlıklar, çelişkilerle dolu olmasından öte, ilan edilen hedefler açısından da inandırıcı ve güvenilir olmaktan çok uzaktır. 2021 başında açıklanan ilk enflasyon raporunda yılsonu için yüzde 5,4 olarak açıklanan enflasyon hedefi yıl içinde defalarca yukarı yönlü yenilenerek, üç ay önce yüzde 14,1'e yükseltilmişti. Geçen hafta açıklanan raporda yılsonu enflasyon hedefi 4,3 puan birden artırılarak yüzde 18,4'e çıkarıldı. Açıklanan yeni hedef yılbaşında açıklanan yüzde 5,4'lük hedefe göre 13 puan yükselmiş!

Eurostat Ekim ayı Euro Bölgesi yıllık enflasyon oranını yüzde 4,1 olarak açıkladı. Almanya'nın yıllık enflasyonu yüzde 4,5 olarak açıklandı. Oysa Merkez Bankası, tek seferde AB-Euro Bölgesi ve Almanya'nın yıllık enflasyonu kadar artışla yılsonu hedefini 4,3 puan birden yükseltti. Aynı şekilde ocak ayında açıklanan ilk hedefe kıyasla ortaya çıkan 13 puanlık hesap revizyonu ve sapma ise Euro Bölgesi ve Almanya'nın yıllık enflasyonunun üç katı düzeyinde! Hedeflerde görülen bu olağanüstü hata ve yanlışlar, Merkez Bankası'nın kurumsal itibarına gölge düşüren niteliktedir. **Üç ay sonrasını öngörmeye çalışan sanayici, yatırımcı, üretici, hangi kur ve enflasyon hedefine inanacak, güvenecek ve karar alacak?**

Daha da vahim olan Merkez Bankası'nın indirimle giderek yüzde 16'ya düşürdüğü politika faizine karşılık yılsonu için yenilediği enflasyon hedefi yüzde 18,4 ve politika faizinin 2,4 puan üzerinde. Merkez Bankası Başkanı faiz indirimlerine devam edeceklerini dile getirirken 6 ay boyunca faiz hesaplamalarında esas aldıkları manşet enflasyondan (TÜFE) vazgeçip, çekirdek enflasyon hesabına geçtikten sonra şimdi de cari fazla hedefine odaklandıklarını duyurdu. Merkez Bankası Başkanı bir anlamda 'döviz kurları ve enflasyondaki artışla ilgilenmiyoruz, o tarafa bakmıyoruz' diyor.

Merkez Bankası Başkanı faiz indirimlerini sürdüreceklerini vurgularken, enflasyonun altında faiz vermeye devam ederek, TL'deki değer kaybının hızlanması ve kurların yükselmesine zemin hazırlayacaklarını, bu yolla değersiz TL üzerinden ucuzlayan ihraç mallarıyla ihracatın artırılacağını ve döviz girişlerinin hızlandırılacağını ifade ediyor. TL değer kaybedip kurlar yükseleceği için de ithalatın gerileyeceği, dış ticaret açığının kapanacağı ve giderek cari açıktan cari fazlaya geçileceği öngörülüyor. Cari fazlaya geçildiğinde döviz bollaşacağı için de kurların aşağı ineceği, paralel şekilde enflasyonun da düşeceği varsayılıyor.

- Ancak burada unutulmaz nokta, Türkiye'nin ihracatının aynı zamanda yüzde 60-70'e varan düzeyde yatırım malı, ara malı ve hammadde ithalatına bağımlı olduğu gerçeği. O nedenle kur ve enflasyon artışlarına göz yumulacaksa bu ithalatın da pahalılaşması, ihracata dönük üretim maliyetlerinin artması ve ucuz ihraç malı avantajının yitirilmesi demektir.

Merkez Bankası yönetimi kendisine talimatla iletildiği anlaşılan cari fazla odaklı bu ekonomi senaryosu ile Merkez Bankası kimliğinden çıkarak kendisini sıradan bir **Yatırım ve Kalkınma Bankası** şeklinde konumlandırıyor. Asli görev, sorumluluk ve fonksiyonlarını terk ediyor. Ne zaman gerçekleşeceği belirsiz bir sürede cari fazla verileceği hayaliyle Türkiye ekonomisini yüksek kur-yüksek enflasyon ateşine atmaya yöneliyor.

Merkez Bankası tarafından açıklanan bu senaryo hiçbir ekonomik akıl ve bilimsel tezle izahı mümkün olmayan bir ekonomik felaket senaryosudur. Anlaşıldığı kadarıyla iktidar, gözünü karartmış halde ve **kazanmayı umduğu bir seçime yapay-sanal rahatlama zemini yaratabilmek için** Türkiye ekonomisini ve halkı büyük bedellerle karşı karşıya bırakacak adımları atmaya hazırlanıyor.

Enflasyon ve kur artışlarıyla mücadelenin terk edilmesi, TL'nin daha büyük değer ve itibar kaybı yanında, halkın ağır yoksullaşma içine girmesini, peş peşe yapılacak yüksek oranlı zamlarla alım gücünün dibe vurmasını, işletmelerin kapanması ve işsizliğin daha da artmasını beraberinde getirecektir!

NE İTİBAR NE GÜVEN KALDI...

Ekim ayında 1,10 puan düşüşle 101,4'e inen Ekonomik Güven Endeksi, iktidara ve uygulanan politikalara güvensizliğin resmi ilanıdır! **Ekonomik Güven Endeksi (EGE) ekim ayında geriledi. EGE'deki bu gerileme, Tüketici ve İmalat Sanayi güven endekslerindeki sert düşüşten kaynaklandı. İSO Başkanının uyarıları ve çağrıları; sanayicinin, ihracatçının uygulanan politikalardan endişelerini yansıtıyor. Bu endişeler güven endekslerinde rakamlara dökülüyor. Ekimde 1,10 puan düşüşle 101,4'e inen EGE, iktidara ve uygulanan politikalara güvensizliğin resmi ilanıdır!**

Ekim ayında EGE yüzde 1,10 düşüşle 101,4 oldu. Eylül ayında 102,4 olan EGE ekim ayında gerileme gösterirken, tüketici ve reel kesim (imalat sanayi) güven endekslerindeki düşüşler EGE'deki gerilemede etkili oldu. Tüketici güven endeksi (TÜGE) bir önceki aya göre Ekim ayında yüzde 3,6 oranında azalarak 76,8 değeriyle 12 yılın düşük seviyesine geriledi. Reel kesim (imalat sanayii) güven endeksi de ekim ayında eylüle göre yüzde 1,8 oranında azalarak 111,3 oldu.

Salgın sonrası normalleşmeye geçiş ve açılmayla birlikte yükselişe geçen hizmet sektörü güven endeksi ekim ayında yüzde 2,1 oranında artarak 120,3 değerini aldı. Özellikle yaklaşan kış, okulların açılması, eğitim ve kırtasiye harcamalarının artmasıyla hareketlenen perakende ticarete endeks ekim ayında yüzde 4,8 oranında artarak 121,1 değerini alırken, kamu bankalarının ortak kararlar konut kredisi ve müteahhitlere yönelik ticari kredi faizlerini düşürmesi sonrasında inşaat sektörü güven endeksi yüzde 1 oranında artış gösterdi ve 92,7 oldu.

TÜGE'de yaşanan sert düşüş toplumda yaygınlaşan kaygıları, geleceğe dönük endişeleri yansıtmaya açısından önemli. Aynı zamanda iktidardan ve uyguladığı ekonomik-sosyal politikalardan duyulan hoşnutsuzluğun, güvensizliğin de en somut göstergesi. Diğer yanda reel kesim güvenindeki gerileme ihracatın omurgasını oluşturan imalat sanayiindeki, sanayi üretimindeki rahatsızlığı ve kaygıları açığa çıkartıyor. Ülkenin en büyük sanayicilerini çatısı altında toplayan İstanbul Sanayi Odası Başkanı, iktidarın ve Merkez Bankası'nın uyguladığı politikaların kendilerini endişelendirdiğini, TL'deki değer kaybı yanında ekonomideki belirsizliklerin devam edemeyeceğini, sürekli yıpranan TL karşılığında oluşan ihracat artışının uzun vadeli bir başarı getirmeyeceğini, büyüme pahasına enflasyonun Türkiye'nin yararına olmadığını, kurda yaşanan dalgalanmaların piyasaların güvenini sarsarak Merkez Bankası'nın itibarına gölge düşürdüğünü söyledi.

TOBB Başkanının 'Reel sektör olarak uygulanan kur ve faiz politikalarından, istikrarsızlıktan tedirginiz' açıklamasından sonra ülkenin en büyük ve en dinamik sanayi odasının da önünü görememekten yakınması göz ardı edilemez. **Bu uyarılar ve çağrılar duymazlıktan gelinemez!**

YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN SONUCU BİTMİYEN ZAMLAR!

Hizmet Üretici Fiyat Endeksi'nde (H-ÜFE) yıllık yüzde 30'u aşan enflasyon artışı, yakın dönemde tüm fiyatların zamlanacağını, enflasyonda yüksek oranlı artışların peş peşe geleceğinin işaretini veriyor. Gayrimenkul hizmetlerinde yüzde 114'le üç haneye çıkan enflasyon, depolama ve destek hizmetlerinde ise yüzde 53'e ulaştı!

H-ÜFE 2021 yılı Eylül ayında, bir önceki yılın aralık ayına göre yüzde 28,88, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 31,30 ve on iki aylık ortalamalara göre yüzde 27,18 artış gösterdi. Bir önceki yılın aynı ayına göre, ulaştırma ve

depolama hizmetlerinde yüzde 32,72, konaklama ve yiyecek hizmetlerinde yüzde 24,86, bilgi ve iletişim hizmetlerinde yüzde 13,35, gayrimenkul hizmetlerinde yüzde 114,82, mesleki, bilimsel ve teknik hizmetlerde yüzde 19,76, idari ve destek hizmetlerinde yüzde 20,61 artış gerçekleşti. H-ÜFE sektörlerinde yıllık en düşük artış telekomünikasyon hizmetlerinde yüzde 6,83, büro yönetimi ve diğer iş destek hizmetleri yüzde 8,81, hukuk ve muhasebe hizmetlerinde yüzde 11,62 olarak gerçekleşirken gayrimenkul hizmetleri yüzde 114,82, su yolu taşımacılığı yüzde 82,23, depolama ve destek hizmetleri yüzde 52,95 ile endekslerin en fazla arttığı alt sektörler oldu. H-ÜFE sektörlerinden hava yolu taşımacılığı hizmetlerinde yüzde 13,89, seyahat acentesi, tur operatörü ve diğer ilgili hizmetlerde yüzde 11,00, konaklama hizmetlerinde yüzde 10,37 azalış gerçekleşti. Programcılık ve yayıncılık hizmetleri yüzde 22,78, reklamcılık ve piyasa araştırması hizmetleri yüzde 9,41, sinema filmi, video ve televizyon programı yapım cılık hizmetleri, ses kaydı ve müzik yayımlama yüzde 6,63 ile endekslerin en fazla arttığı alt sektörler oldu.

Konut fiyatları ve kiralardaki olağanüstü yükselişler gayrimenkul hizmetlerinde yıllık enflasyonu üç haneye taşıırken, depolama ve destek hizmetlerinde yüzde 52,95 düzeyine varan enflasyon önümüzdeki aylar için yüksek zamların ve tehlikeli enflasyonun sinyallerini veriyor. Muhtemelen Merkez Bankası bu gidişi gördüğü için fiyat istikrarını sağlamaktan, enflasyon artışıyla mücadeleden vazgeçtiğini, enflasyon ve kurların 'serbest uçuşa geçmesine' yol verdiğini ilan ediyor.

Yİ-ÜFE yüzde 40'ın üzerine çıkarak, TÜFE ile arasındaki makası açmaya devam ederken, H-ÜFE'de hızlanan bu yükselişle zincirleme zamlar ve yoksullaşma daha da hızlanacak. İktidarın buna karşı ortaya koyduğu bir plan-program yok. Ekonomi, adeta kaderine terk ediliyor. **Bu sürdürülemez tablo karşısında market zincirlerine yüz milyonlarca liralık fahiş fiyat cezası kesmek dışında çözüm üretemeyen iktidar**, artık ülkeyi ve ekonomiyi yönetemez konuma geldiğini apaçık gösteriyor!

TÜİK ENFLASYONDA 'İNCE İŞÇİLİK' YAPMIŞ

Turbun büyüğü heybede, erdoğan harçlara, vergilere, cezalara %36 zammı yapacak mı?

Bağımsız araştırmacıların açıkladığı enflasyon TÜİK enflasyonunun iki katından fazla. Üretici ve tüketici enflasyonu arasındaki makas 'turpun büyüğü heybede' diye bağıyor. Ekim'de üretici enflasyonu tüketici enflasyonun 26,42 puan üzerinde. Bu bir rekor.

Ekim ayı enflasyonu, devletin kendi alacaklarına uygulayacağı zamlar da netleşti. Maktu harçlara, MTV'ye, damga vergisine, trafik cezalarına, pasaporta yüzde 36,2 zam gelecek. Erdoğan bu zammı yapacak mı? Göreceğiz.

TÜİK'in enflasyon hesabında kullandığı madde sepetindeki 401 ürün ve hizmetin 389'unda fiyat artışı yaşandı, bunlardan 268'indeki fiyat artışı 12 aylık tüketici enflasyonun üzerinde. En çok ağırlığa sahip ürün gruplarında fiyat artışlarının yüzde 20'nin üzerinde olmasına rağmen manşet enflasyonun yüzde 20'nin hemen altında kalması TÜİK'in ince işçiliğini gösteriyor.

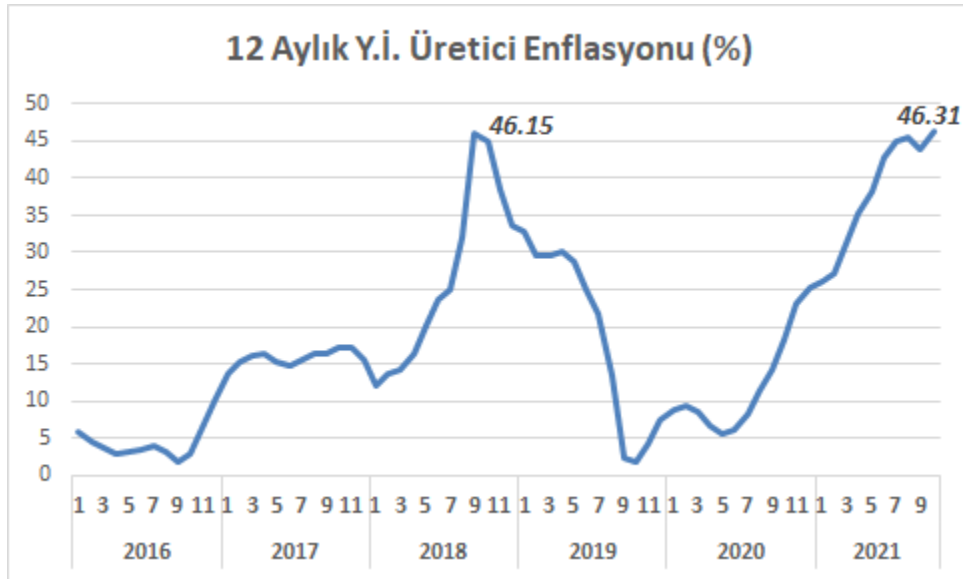
Enflasyon Tabelada %20'ye Dayandı, Bağımsız Araştırmacılara Göre %50'ye

Ekim ayı kış mevsiminin kapısıdır. Kapı aralandı. Bu yıl kış, ne yazık ki kara kış. TÜİK'in tüm makyajlarına rağmen, hayat pahalılığı milleti ezip geçiyor. Ekim'de tüketici fiyatları yüzde 2,39 arttı. 12 aylık tüketici enflasyonu ise "ince işçilikle" yüzde 19,89'da kaldı. Bağımsız iktisatçılardan oluşan Enflasyon Araştırma Grubu'na göre ise 12 aylık enflasyon yüzde 49,87.

Turpun Büyüğü Heybede

Üretici enflasyonunda ise tarihi rekor var. Ekim'de yıllık üretici enflasyonu yüzde 46,31. Yine bu dönemde, ara malı fiyatları yüzde 53,20, enerji fiyatları yüzde 72,63 artış göstermiş. Bunların bir süre sonra tüketiciye yansımaları ise kaçınılmaz. Üretici ve tüketici enflasyonu arasındaki makas "turpun büyüğü heybede" diye bağırıyor. Ekim'de üretici enflasyonu tüketici enflasyonun 26,42 puan üzerinde. Bu da ayrı bir rekor...

Son Tahmin de Tutmaz

Eylül'de yayımlanan OVP, "2021 sonu için enflasyon yüzde 16,2 olacak" dedi. Merkez Bankası geçen hafta bu tahmini çöpe attı. "Enflasyon yılsonunda yüzde 18,4 olacak" dedi. Son iki ayda enflasyon sadece yüzde 2,3 olacak da, bu son tahmin de tutacak. Bu da artık çok zor...

Erdoğan Bu Zammı Yapacak Mı?

Ekim üretici enflasyonun açıklanmasıyla, devletin kendi alacaklarına uygulayacağı zam (değerleme oranı) netleşti. Maktu harçlara, MTV 'ye, damga vergisine, trafik cezalarına, pasaporta yüzde 36,2 zam gelecek. Erdoğan bu zammı yapacak mı? Göreceğiz.

TÜİK'in İnce İşçiliği

Tüketicinin en çok kullandığı ürünlerin fiyatlarındaki artışlar ise yüzde 20'nin üzerinde. Tüketici sepetinde yüzde 57 ağırlığa sahip olan "gıda ve alkolsüz içecekler," "konut", "ulaştırma" grubunda 12 aylık fiyat artışı yüzde 21-27 bandında. En çok ağırlığa sahip ürün gruplarında fiyat artışlarının yüzde 20'nin üzerinde olmasına rağmen manşet enflasyonun yüzde 20'nin hemen altında kalması TÜİK'in ince işçiliğini gösteriyor. Oysa TÜİK marketinde bile fiyatlarda genele yaygın bir artış var. TÜİK marketinin sepetindeki 401 ürün ve hizmetin 389'unda fiyat artışı var. Bununun 268'indeki fiyat artışı, 12 aylık tüketici enflasyonunun üzerinde.

Karnabahar Bile Cebe Zarar

Sofralardaki yangını TÜİK 'in rakamları bile saklayamıyor. Son bir yılda karnabahar yüzde 124 zam görmüş. Karnabahar olmuş cebe zarar. Yine son bir yılda, kırmızı lahana yüzde 78, patates yüzde 69,8, tavuk eti yüzde 68,3 zamlanmış.

Tablo: Yıllık Olarak Fiyatı En Çok Artan Gıda Ürünleri

		TL		
		2020 Ekim	2021 Ekim	Değişim %
1	Karnabahar	4.7	10.5	124.4
2	Kırmızı Lahana	3.5	6.3	78.0
3	Patates	2.1	3.5	69.8
4	Tavuk Eti	11.5	19.4	68.3
5	Patlıcan	3.4	5.7	67.1
6	Kıvırcık	3.7	6.1	63.5
7	Domates	3.9	6.4	62.4
8	Kabak	4.4	6.8	53.9
9	Kırmızı Turp	3.4	5.2	53.2
10	Mercimek	10.3	15.6	51.6
11	Sivri Biber	5.7	8.7	51.2
12	Margarin	13.0	19.6	50.4
13	Çarliston Biber	5.6	8.4	50.2
14	Havuç	3.3	4.9	50.1
15	Mayonez	18.4	27.5	49.7
16	Kuru Kayısı	45.8	67.5	47.6
17	Yumurta	0.7	1.0	46.9
18	Nohut	9.4	13.7	46.3
19	Pırasa	4.8	6.9	46.0
20	Dolmalık Biber	5.9	8.5	44.9

Kaynak: TÜİK

Getirin Sandığı

Tüm dünya kara kışa hazırlanıyor. Ama Erdoğan Şahsım Hükümeti'nin kılı kıpırdamıyor. Genel Başkanımız yapılması gerekenleri sıraladı. Bu adımları hemen atın. Milleti perişan etmeyin. Bunları yapamıyorsanız, o koltuklarda bir dakika daha oturmayın. Getirin sandığı...

EN KÖTÜ GÜNLER HENÜZ GELMEDİ

Her gün yeni bir zamla karşılaşan yurttaş, neredeyse çarşı pazara çıkmaya korkuyor. Meyve sebze son yılların en ciddi fiyat artışı yaşıyor. Doğalgaz fiyatlarına gelen son zamlar ise domino etkisi yaratıyor.

Pahalılık her geçen gün halkı daha fazla zorluyor. Ülke, ekim ayının 31 gününün 13'üne yeni zam haberleriyle uyandı. Kasım ayı da doğalgaz, LPG ve içki zamlarıyla başladı. İktidar ise bu zamları sadece izliyor, enflasyonu yaratan nedenlerle mücadele etmek yerine halkın daha da yoksullaşmasına seyirci kalıyor. Ekonomi yönetimi tarafından alınan kararlar ise bu yoksullaşmayı hızlandırıyor.

Gıda fiyatlarındaki yüksek seyir, enerji fiyatlarındaki artış, tütün fiyatları zammı, ekim itibarıyla sona eren bazı mal ve hizmetlerdeki KDV indirimleri ve en önemlisi Türk Lirası'ndaki değer kaybı ekim ayı enflasyonunun tetikleyici unsurları.

Sebze Meyvede İlk Durak Zam

Artan fiyatlar karşısında sabit kalan ücretler nedeniyle halkın alım gücü azalıyor. Ülkenin meyve sebze deposu olarak bilinen Antalya hallerindeki fiyat artışları da ekim enflasyonundaki artışın habercisi. Antalya Ticaret Borsası (ATB) ekim ayı Antalya Halleri Domates, Sebze ve Meyve Endeksi'ni açıkladı. Kentteki hallerde satılan sebze fiyatları yıllık yüzde 58,5 zlandı. Bu artışın, son 6 yılın en yüksek ikinci ekim ayı artışı olduğu belirtildi. Ekimde domatesteki yıllık zam ise yüzde 64'ü buldu.

Antalya halinden çıkan meyve sebzeler ülke genelinde yayılıyor. Meyve sebzelerin sofraya gelene kadar uğradığı her durak ise fiyatları artırıyor.

Antalya Ticaret Borsası Başkanı Ali Çandır, yaptığı değerlendirmede "Son dönemde devamlı olarak konuşulan ve gündeme gelen fiyat artışlarının birincil nedeni girdi fiyat endeksi ile tarımsal üretici ve tüketici fiyat endeksleri arasındaki üretici aleyhine bulunan ciddi açıklık" ifadelerini kullandı. Çandır, üreticilerin girdi maliyetlerinde yaşanan artışı şöyle ifade etti:

“Elektrik, mazot, tohum, gübre ve ilaç gibi girdi maliyetleri incelendiğinde geçtiğimiz yıla oranla bazı kalemlerde yüzde 100’ün üzerinde zam görülmektedir. Özellikle gübrede yüzde 200’ün üzerindeki artışlar üreticiyi zorlamaktadır. Diğer taraftan üreticinin tedarik ettiği girdilerin neredeyse tamamı vadelidir.”

Hale Giren Ürün Miktarı Azaldı

Fiyat artışlarının bir diğer nedeni olarak 2010 yılında yapılan düzenleme ile yaş meyve sebze ticaretinde hallerin zorunlu alan olarak çıkarılmasını gösteren Çandır, "Bu düzenleme ile hal sisteminin ticaretteki payı hızla azalmıştır. Bu durum, sektörde özellikle maliyet fiyat ilişkisinin ve bilgisinin şeffaflıktan ve doğru kayıtlı olmaktan uzaklaşmasına dayanak oluşturmuştur" ifadelerini kullandı.

Çandır, fiyatların düşmesi için "Hal kayıt sistemi, sektördeki tüm ticaret biçimleri için zorunlu olmalı ve fiyat oluşumu bu sisteme entegre edilmelidir" önerisinde bulundu.

Makarna Ve Ekmeği Doğalgaz Vuracak

BOTAŞ tarafından sanayi abonelerinin kullandığı doğalgaza yüzde 48, elektrik üretim santrallerinin kullandığı doğalgaza yüzde 46 oranında zam yapılması, sanayicilerin üretim maliyetlerini olumsuz etkilerken, Üretici Fiyat Endeksi’ne de artış olarak yansiyacak. Doğalgaz zamlarının un ve makarna üreticilerini vuracağını, maliyetlerin artmasıyla birlikte zammın kaçınılmaz olduğunu söyleyen Makarna Sanayicileri Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Abdülkadir Külahçioğlu, üretici fiyatlarındaki artışın raflara yansımalarının iki veya üç ayı bulduğunu belirtti. Makarna üretiminde doğalgaz ve enerji maliyetlerinin, akaryakıtın çok önemli bir girdi olduğunu söyleyen Külahçioğlu, "Makarna her gelir grubundan insanın sofrasında yer alan temel gıda ürünlerinden birisi. Bir de ihracat yapılan bir sektör. İç tüketimde fiyatlandırma ortalama maliyetlere göre yapılıyorlar. İhracat geliri ile iç tüketimi finanse etmiş oluyoruz" şeklinde konuştu.

ANTALYA HALLERİNDEKİ FİYAT ARTIŞLARI

DOMATES

%63,9

SEBZE

%58,5

Ekim ve kasımda buğdayın ekilmesinin gerektiğini hatırlatan Külahçioğlu, "Gerek dünyada gerek Türkiye’de ciddi kuraklık var. Onun dışında gübre fiyatlarındaki artış, çiftçiyi etkiliyor. Çiftçilerin desteklenmesi gerekiyor. Ekim dönemlerinde mazot ve tohum desteği yapılması lazım ki çiftçi topraktan uzaklaşmasın" dedi.

TÜFE-ÜFE Arasındaki Makası Açıyor

Zam kararları ile ilgili değerlendirmelerde bulunan Ege Plastik Sanayicileri Derneği (EGEPLASDER) Yönetim Kurulu Başkanı ve Plastik Sanayicileri Federasyonu (PLASFED) Başkan Yardımcısı Şener Gençer, sanayicilerin girdi maliyetlerinde çok önemli bir yer tutan doğalgaz ve elektrik fiyatlarındaki artışların, küresel piyasalarda rekabet etmek zorunda kalan sanayicilerin belini daha da bükeceğini ifade etti.

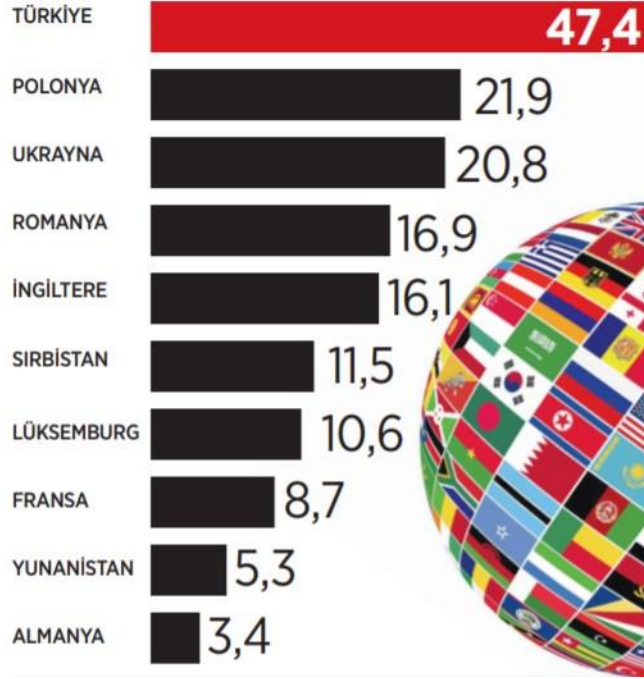
Yılbaşından bu yana doğalgaza yüzde 17,7, elektriğe yüzde 22 zam geldi. Zamların kaçınılmaz olarak enflasyona yansiyacağını söyleyen Gençer, "Eylül ayı itibarıyla tüketici enflasyonu yüzde 19,58 iken yurtiçi üretici enflasyonu yüzde 43,96 olarak gerçekleşiyor. İki veri arasındaki iki buçuk kata yakın artış bizleri düşündürüyor. Ekim ayı enflasyonunda bu makasın daha da açılmasından endişe duyuyoruz. Üreticiler önünde sonunda bu maliyet artışlarını fiyatlarına yansıtacak zorunda kalacaklar. Bu da tüketici enflasyonunun artması anlamına gelecek" dedi.

Elektrik Faturasına Yansiyacak

Son iki yılda kuraklık nedeniyle elektrik üretiminde doğalgazın payının yeniden yükseldiğini anımsatan Gençer, “Doğalgaz çevrim santrallerinin kullandıkları gaza yapılan zam, kısa bir süre sonra konut ve işyerlerinin kullandıkları elektrik fiyatlarına zam olarak yansiyacak. Bu kaçınılmaz bir durum” dedi.

Gençer, plastik sanayicilerinin elektrik ve doğalgazın yanında, en önemli sıkıntısının hammadde olarak kullanılan petrokimya ürünlerinde, küresel emtia fiyatlarındaki yükselişe paralel olarak son bir yılda yaşanan yüzde 200’ün üzerindeki artışlar olduğuna dikkat çekti.

Gençer, döviz kurunda yaşanan iniş çıkışların, üretimin öngörülebilirliği açısından ciddi sorun yarattığını kaydetti.

Son 2 Yıllık Elektrik Zammında Türkiye Zirvede

Elektrik ve doğalgaz fiyatlarında son iki yılda üst üste yaşanan artışlar Türkiye’yi Avrupa’nın zam şampiyonu yaptı. 2019 ile 2021 ilk yarılarını kapsayan 2 yıllık dönemde Türkiye’de elektrik fiyatları yüzde 47,4 artarken doğalgaz fiyatları da yüzde 42,3 yükseldi. Aynı dönemde Avrupa’nın birçok ülkesinde ise fiyatlarda düşüş yaşanması dikkat çekti.

Avrupa Birliği (AB) İstatistik Ofisi’nin (Eurostat) açıkladığı veriler Türkiye’de enerji fiyatlarında son yıllarda büyük artış yaşandığını gösteriyor. Fiyatlar konutlarda kullanılan elektrik fiyatlarını kapsıyor.

Euronews’in haberine göre 2019 yılının ilk yarısı ile 2021 yılının ilk yarısı arasındaki 2 yıllık değişime bakıldığında ortaya şu manzara çıkıyor. 39 ülkenin 24’ünde fiyatlar yükselirken 15’inde ise düştü. En çok artış yüzde 47,4 ile açık ara Türkiye’de. Ardından yüzde 21,9 ile Polonya ve yüzde 20,8 ile Ukrayna geliyor. Artışların çoğu yüzde 10’unun altında. 10 ülkede artış oranı yüzde 5’ten düşük.

Borcunu Ödemeyen Çiftçiye Elektrik Yok

Diyarbakır, Şanlıurfa, Mardin, Siirt, Batman ve Şırnak’a enerji dağıtan Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş. (DEDAŞ) Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Atalay, bölgede borcunu ödemeyen çiftçilere artık elektrik vermeyeceklerini söyledi. Atalay, “Borcunu ödemeyen çiftçilerimizi uyarıyoruz şimdiden ekin ekmeyin, size elektrik verecek gücümüz artık yok” dedi. Bölgede enerjinin yüzde 35’inin tarımsal sulamada kullanıldığını, Mardin’de 6 bin 500 çiftçinin bulunduğunu ve 2019’dan beri sadece 600-700 çiftçinin elektrik borcunu ödediğini vurgulayan Atalay, “Yüzde 90’ı kullandığı elektriğin bedelini ödemedi. Mısır eken bir çiftçi günde ortalama 20 saat elektrik kullanıyor. 90 günde 270 bin kwh enerji tüketiyor. Buradan çiftçilere sesleniyorum, borcunu ödemeyen çiftçilere elektrik vermeyeceğiz. Damlama sulama ile enerjinin yarısı kadar tasarruf edilebilirken vahşi sulama yöntemlerinden vazgeçilmesi gerek” dedi.

ZAMLAR HALKI PERİŞAN ETTİ

Kış yaklaşırken neredeyse her ürüne her gün yeni bir zam geliyor. Doğalgaz, LPG ve alkolde ayın ilk günü zam dalgası yaşandı. Doğalgaza sanayi için yüzde 48,40, elektrik üretim santralleri için yüzde 48,82 oranında zam yapıldı. Beslenmenin en temel gıdası yağda ise her gün artan fiyatlar yurttaşları yemekleri yağsız yapmaya zorluyor.

Kış mevsimi öncesi gıdadan ısınmaya her ürüne zam geldi. Doğalgaz, LPG ve alkolde ayın ilk günü zam dalgası yaşandı. Doğalgaza sanayi için yüzde 48,40, elektrik üretim santralleri için yüzde 48,82 oranında zam yapıldı. Bununla beraber Türkiye İstatistik Kurumu, (TÜİK) ekim ayı enflasyon rakamlarını açıkladı. Ekim ayında enflasyon yüzde 2,29 artarken, yıllık bazda ise 19.89 oldu. TÜİK yurt içi üretici fiyat endeksinin (Yİ-ÜFE) aylık yüzde 5,24, yıllık ise yüzde 46,31 olduğunu duyurdu. Yurt içi üretici fiyat endeksinin 2021 yılı ekim ayında bir önceki aya göre yüzde 5,24, bir önceki yılın aralık ayına göre yüzde 37,34, bir önceki yılın aynı ayına göre ise yüzde 46,31 ve on iki aylık ortalamalara göre ise yüzde 36,20 artış gösterdiği kaydedildi.

Zamlar ve artan enflasyonun ardından yurttaşlar bu kış ne yapacağını bilemiyor. Isınma gibi en temel ihtiyacını bile karşılayamayan yurttaşlar endişeli. Doğalgaza ve elektriğe yapılan üst üste zamlardan sonra kömür sobasına yönelen yurttaşın elini bu kez de kömür, odun ve soba fiyatları yaktı. İki ayda kömüre yüzde 72 zam gelirken, odunda yüzde 33, sobada ise yüzde 31 fiyat artışı yaşandı.

İzmir Odun Kömür Satıcıları Odası Başkanı Mustafa Düzyol, kömür sıkıntısı olduğunu vurgulayarak, "İthal kömürde fahiş fiyat artışı oldu. Dolar kurundaki yükseliş nedeniyle kömür ithal eden firmaların sayısı azaldı. İthal kömür getirmek isteyen firmalar önlerini göremiyor. Yerli kömür noktasında da devletimiz piyasaya yeterince kömür vermiyor. Sattığımız fiyata kömür alıp satamıyoruz. Yeni mal alamıyoruz. Lojistik maliyetleri de arttı. Kâr etmiyoruz, zarar ediyoruz" diye konuştu.

Tonla Değil Torbayla

Doğalgaza ve elektriğe yapılan zamlar sonra talebin arttığını fakat alımın az olduğunu kaydeden Düzyol, "Peşin para vererek kömür alan nerdeyse yok. Vatandaş, kredi kartıyla 6 taksitle kömür alımı yapıyor. Şu anda vatandaş bir seferde kömür almıyor, zamana yayarak bir alım yapıyor. Eskiden vatandaşlarımız bu aylarda kış aylarında yakacağı kömürü bir seferde alıyordu. Şimdi vatandaş 1,5 ton kömürü tek seferde alamıyor. Torba torba kömür satıyoruz" dedi.

Soba satıcısı Mehmet Emin Taş ise şunları kaydetti: "Saç ve demir fiyatları artınca soba fiyatları da arttı. Geçen yıl 300 lira olan soba bu yıl 600 lira oldu. Yüz de yüz arttı. Hava soğudukça insanlar sobaya dönüş yapıyorlar. Eskiden mülteciler daha çok alım yapardı. Şimdi herkes gelmeye başladı. İnsanlar mecbur. Doğal gaz almış başını gitmiş. Elektrik desen doğalgazdan altta kalır yanı yok. Durum iyi değil."

Kömür sobasıyla ısınan Zeynep Kaya da şunları aktardı: "Zamlarla beraber kömür de odun da almakta zorlanıyoruz. Eskiden tonla alıyorduk şimdi tonla almamız mümkün değil. Bir torba, iki torba alıp günü kurtarmaya çalışıyoruz. Tabii ona da paramız yeterse. Önce yemek yiyip karnımızı doyuracağız ,sonrasında kömür alacağız, olmadı yorganın altında yatacağız."

Emekli maaşıyla geçinmekte zorlandığını söyleyen Kaya, "Buraya da yeni soba almaya gelmedim, komşudan eski soba aldım ona da 3,4 tane boru zorla aldım. Devletimiz sağ olsun hiçbir şeye para yetiştiremiyoruz" dedi.

Fiyatlar Yağ Gibi Üste Çıktı

Beslenmenin en temel gıdası yağda ise her gün artan fiyatlar yurttaşları yemekleri adeta yağsız yapmaya itiyor. Marketlerde ayçiçek yağının litre fiyatı 18,50 ile 31 TL'ye arası fiyatlarla satılıyor. Zeytinyağının ise litresi 31 TL'den başlayan fiyatla tüketiciye sunuluyor.

Tarımda ülkenin kendi kaynaklarına dönmesi gerektiğine vurgu yapan TMMOB Gıda Mühendisleri Odası İzmir Şube Başkanı İbrahim Uğur Toprak, "Tarım açısından zengin kaynaklara sahip olan ülkemiz, 83 milyon insanı rahatlıkla besleyecek toprak büyüklüğü ve verimliliğine sahip. Tarım politikaları ivedilikle gözden geçirilmeli, kooperatifçilik desteklenmeli. Tarımsal girdi fiyatlarının ucuzlatılmasıyla başlayacak reform hareketi, getirilecek muafiyet ve özendirmelemlerle yükseltilmeli, ülke insanının ihtiyacı olan bitkisel ve hayvansal üretim gerçekleştirilmelidir. Toplumun dengeli beslenmesi için üretmek ve üretimin sürdürülebilirliğini sağlamak önceliğimiz olmalıdır. Tarımın sürdürülmesi, üreticinin üretimden uzaklaşmaması hayati bir önceliktir" dedi.

Artan fiyatlar sonrası sıvıyağlar, özellikle tde zeytinyağında taklit ürünlerin arttığına dikkat çeken Toprak, “Gıda enflasyonunun yüksek olması gıda harcamalarının toplam harcamasının büyük bir bölümünü oluşturan dar gelirli kesimleri çok daha fazla etkiliyor. Bu da özellikle gıda ithalatçısı az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin en temel sorunlarından biri. Paramız var ki ithal ediyoruz mantığından vazgeçilmelidir. Unutulmamalıdır ki, ithal etmek yerine üreticiyi destekleyip tüketiciye güvenilir gıdayı ulaştırmak devletin asli görevlerinden biri ve bunun ne kadar önemli olduğunu pandemi sürecinde bir kez daha anladık” dedi.

PEMBE TABLO GERÇEĞİ GİZLEMEZ

Ekonomistlerin yüzde 20'nin üzerine çıkmasını beklediği yıllık enflasyon TÜİK'e göre yüzde 19,89'da kaldı. Tüketici ve üretici enflasyonu arasındaki makas rekor seviyede açıldı.

Ülke tarihinin en büyük ekonomik krizlerinden biri yaşanıyor. Milyonlarca yurttaş yoksulluk sınırının altında hayata tutunmaya çalışıyor. İktidar ise her gün pembe tablo çizmeye devam ediyor. AKP'li Cumhurbaşkanı Erdoğan ise gittiği Avrupa ülkelerinde kuyruklar ve yokluklar içindeyken Türkiye'nin ne kadar refah içinde olduğunu bıkmadan usanmadan anlatmaya devam ediyor. Devlet kurumları işini gücünü bırakıp iktidar için yalanlama ve resmi belge uydurma telaşına girdi.

TÜİK Ekim ayı enflasyon rakamlarını açıkladı. Yüzde 2,39'luk bir artışın olduğunu bildirdi. Türkiye yüzde 19,8 ile yüksek enflasyon listesinde dünyada ilk ona girmeyi başardı. Avrupa'da lider olduğunu söylemeye bile gerek yok. Merkez Bankası bu koşullarda bile faiz indirimine gitti. Daha da indireceğini açıkladı.

Ama bu rakamlardan daha önemli bir gerçek var. O da yaşanan kaybın açıklananın çok daha yüksek olması. TÜİK'in hesap oyunları atıldığında enflasyon yüzde 24'leri buluyor. Yoksulun gıda enflasyonu ise yüzde 40'lara ulaşmış durumda. Üretici enflasyonu yüzde 45'i geçti. Yani bunlar daha iyi günlerimiz. Açlık kapıda lafı bu kış için gerçek hale gelebilir.

Bunların dışında elektriğe, ısınmaya, ulaşımaya gelen ve gelecek zamlar milyonlarca çalışanın, emeklinin, iş arayanın kabusu olmaya devam ediyor.

Tabloyu karanlık hale getiren tek gelişme bunlarla da sınırlı değil. İcra iflas dosyaları 30 milyonu açmış durumda. Ülkede borçlu olmayan hane kalmadı. İktidarın tek yapabildiği çöküşü mümkün olduğu kadar ötelemek.

Burada da devreye sosyal yardımlar giriyor. AKP iktidarı döneminde 10 milyondan fazla insan hayatını ancak sosyal yardım olarak devam ettirebilecek duruma getirildi. İktidar bu manzaradan utanacağı yerde yaptığı yardımları övünerek anlatmayı tercih ediyor. Belediyeler neredeyse kaynaklarının önemli bölümünü gıda ve ihtiyaç yardımlarına ayırmak zorunda kalıyor. Milyonlarca insan için yoksulluk kalıcı hale hatta nesilden nesile aktarılan bir kader haline geldi.

Ekonomik tablo çok karanlık. Son 30 yıl içinde 3 büyük ekonomik kriz gören ülke hiç bu kadar ağrını yaşamamıştı. Sıcak para bağımlısı haline gelen ülkede tüm ekonomik göstergeler aynı anda SOS veriyor. Yurttaş için tünelin ucunda ışık görünmüyor. AKP iktidarı yoksul halkı gözden çıkarıp bir avuç yandaşla elde kalan zenginlikleri paylaşıyor. Dolar milyonerleri artarken yoksulluk tabana yayılıyor. Ne TÜİK ne Merkez Bankası ne de başka bir kurumun yalanla örülmüş yorganı bu çıplak gerçeği örtmeye yetmiyor. Kriz buhrana döndü. Ülke iflasın eşğine geldi.

MİLYONLAR SOSYAL YARDIMLARLA AYAKTA

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın verileri, Türkiye'deki yoksullaşmayı ve giderek derinleşen ekonomik bunalımı gözler önüne serdi. Bakanlığın, “Rakamlarla Türkiye'de Sosyal Yardım” başlığı altında paylaştığı verilere göre, 2017, 2018, 2019 ve 2020 yıllarında toplam 16 milyon 609 bin 842 hane sosyal yardımlardan faydalandı. 2020 yılında sosyal yardımlardan faydalanan hane sayısı, Covid-19'un da etkisiyle 2019 yılına göre yüzde 101 arttı.

Ülkenin inşaat ve borç ekonomisine dayalı kırılmalı yapı, Covid-19'un da etkisiyle daha da kırılmalı hale geldi. Milyonlarca yurttaş, giderek derinleşen ekonomik darboğazda ezilirken yardıma muhtaç duruma geldi.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın 2017 ve 2020 yıllarını da kapsayan dört yıllık döneme yönelik istatistiklerine göre, toplam 16 milyon 609 bin 842 haneye sosyal yardım yapıldı. 2017'de toplam 3 milyon 201 bin 253 hane sosyal yardımlar ile ayakta kalabildi. 2018 yılında 43 milyar TL'lik sosyal yardım harcaması yapıldı. "Düzenli yardımlardan faydalanan hane sayısı" 2,6 milyon oldu. 2019'da toplam sosyal yardım harcaması 55 milyar TL'ye çıkarken "Düzenli yardımlardan faydalanan hane" olarak bakanlığın kayıtlarına yansıyan hane sayısı ise 2 milyon 501 bin 106 oldu.

Yoksulluk, Covid-19 salgınının ekonomide yarattığı tahribat nedeniyle 2020 yılında daha da arttı. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın 2020 verilerine göre, 2019'da 3,2 milyon olan sosyal yardımlardan faydalanan hane sayısı iki katı artışla 6 milyon 630 bin 682'ye fırladı. 2020'de 2 milyon 450 bin 80 hanedeki yaşam ise düzenli sosyal yardımlarla sürdürülebildi.

TEK GERÇEK: HALK HER GEÇEN GÜN YOKSULLAŞIYOR

Ekonomistlerin yüzde 20'nin üzerine çıkmasını beklediği yıllık enflasyon TÜİK'e göre yüzde 19,89'da kaldı. Tüketici ve üretici enflasyonu arasındaki makas rekor seviyede açıldı. Ekonomist Atabay, "Mevcut iktidarın pili bitmiş durumda" dedi. Zamlar arttıkça enflasyon da artıyor. Bu durumda en büyük hasarı düşük gelirli alıyor. Dar gelirli olan gıda enflasyonu yüzde 35'in üzerine çıktı. Sosyal yardım alan kişi sayısı her geçen gün yükseliyor. Belediyeler kara kış fonu için çalışmalar başlatıyor

Yüzde 20'yi aşması beklenen ekim ayı enflasyonu Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yüzde 19,89 olarak açıklandı. Bir grup akademisyenin hesapladığı ENAGrup'un verisi ise yüzde 49,87 olarak açıklandı. İtibar kaybında son noktaya gelen kurumlardan olan TÜİK'in açıkladığı enflasyon verileri ile çarşı pazarda fiyat artışları arasında ciddi farklar var. Resmi veriler ile gerçek arasındaki bağ tamamen kopmuş durumda.

Gıda fiyatlarındaki yüksek seyir, enerji fiyatlarındaki artış, bazı mal ve hizmetlerdeki KDV indirimlerinin sona ermesi ve en önemlisi Türk Lirası'ndaki değer kaybının rekor seviyelere çıktığı ekimde enflasyonun yüzde 20'nin altına bırakılması iktidarın kurum üzerindeki bir kez daha müdahalesini gözler önüne serdi.

TÜİK verilerine göre tüketici fiyatları aylık bazda yüzde 2,39 artarken, yıllık enflasyon yüzde 19,58'den yüzde 19,89'a yükseldi. Ekim'de üretici fiyatlarında ise sert artış izlendi. Buna göre üretici fiyat endeksi ekimde bir önceki aya göre yüzde 5,24 arttı. Üretici fiyatlarındaki yıllık artış ise yüzde 46,31 olarak kaydedildi. Böylelikle yıllık üretici enflasyonunda Haziran 2002'den bu yana en yüksek seviye izlendi. Rakamlar tüketici ve üretici enflasyonu arasındaki makasın da rekor seviyeye yükseldiğini gösterdi. Üretici fiyatlarında ise en enerji fiyatları öne çıktı. Sanayi üretiminde enerji fiyatlarındaki yıllık artış yüzde 72,6'ya çıktı.

Rakamlarla Oynanması Rahatsız Edici Gerçek

Ekonomist Güldem Atabay, ekim ayında bir kırılma noktası yaşandığına dikkat çekti. Atabay, "Ekim ayında bir sıçrama olması bekleniyordu. Hatta ekonomistlerin beklentisi yüzde 20'nin üzerine çıkacağıydı. Ancak yüzde 20'nin altında 'bırakılmış' bir enflasyonla karşılaştık. ENAGrup'un açıkladığı enflasyonun yüzde 50'ye dayandığını gördük. TÜİK'in son derece politize edilmiş kurumlardan birinin düşüşünü görmüş olduk. Son derece rakamlarla oynanması rahatsız edici bir gerçek" değerlendirmesinde bulundu. Ücret artışlarının enflasyon verisi referans alınarak yapıldığına dikkat çeken Atabay, "Dolayısıyla gerçekliği yansıtmayan rakamların kullanılması herkesin yolunu kaybetmesine neden oluyor" ifadelerini kullandı.

TÜİK verilerinde üretici ve tüketici enflasyonu arasındaki farkın rekor seviyeye çıkmasına değinen Atabay, üreticinin maliyetlerini fiyata yansıtmasının kaçınılmaz bir son olduğunu belirtti:

"Bu durumu şöyle açıklayabilirim. Ben bir kalem üreticisiyim diyelim. Üretirken kullandığım enerjiye bir senede yüzde 70'den fazla zam gelmiş. Yurtdışından ithal ettiğim kalemin tükenmezi TL bazında yüzde 20-30 civarında pahalılaşmış durumda. Bunun sonucunda da maliyet artıyor. Benim maliyet artışım TÜİK'e göre yüzde 46. Şimdi üreticinin iki seçeneği var. Maliyet artışını kâr marjından kısarak tüketiciye yansıtılmayı seçmek ya da bıçak kemiğe dayandığında enflasyonda düşüş ufku yoksa yavaş yavaş tüketici fiyatlarına yansıtılmaya başlayacak. Böylece ürünün fiyatı kırtasiyeye gittiğinde 5 liradan 15 liraya çıkacak. Biz de önümüzdeki dönemde bunu göreceğiz. Eğer Merkez Bankası'nın para politikası güvenilir olsaydı denilirdi ki bu bir yurtdışı şok ve geçici. O zaman fiyat artışları daha düşük yansır. Ancak enflasyon kontrolden çıktı, Merkez Bankası yapması gerekeni yapmadığı için önümüzdeki aylarda üretici daha fazla yansıtacaktır."

Aslında ağustos 2018 kur krizine kadar geri dönmek lazım. Yanlış ekonomi politikalarıyla çok yüksek bir enflasyonla karşı karşıyayız. Ancak 2022'debunun geriye dönüşü yok gibi. ENAGrup'un açıkladığı verilere göre 2022'de yüzde 60-70 bandına doğru gidiyoruz.

İktidarın Pili Bitti Zor Günler Yakın

Oy kaybettiğini fark eden iktidarın asgari ücrette ciddi bir artışa gideceği görüşünü paylaşan Atabay, enflasyonun arkasından koşarak ücretlilerin refah seviyesinin yükseltilemeyeceğini söyledi:

“Seçime ya da erken seçime doğru hızla ilerlediğimiz bir süreçteyiz. Burada da özellikle anketlere yansıyan AKP'nin oy kaybı neticesinde durumu terse çevirme çabası var. MetrolPol araştırmanın son anketinde çıkan halkın yüzde 80'inden fazlası geçinemediğinden şikâyetçi. Yandaş medyaya bakarsak asgari ücrette yüzde 30-40'lık bir düzeltme yapılması gündemde. Bu doğrudur çünkü alım gücü kalmadı. Ancak üretim tarafının da desteklenmesi gerekir. Asgari ücretten vergi alınmaması gerekir. Para ve maliye politikalarıyla enflasyon yönetilemez bir hale geldiyse yükselen enflasyonun arkasından koşarak maaşla yaşayanların refah seviyesini yükseltemezsiniz. “

AKP iktidarının halkın gerçek sorunlarına dair çözüm üretmekten uzak olduğuna dikkat çeken Atabay, “Gerçekten enflasyonu düşürücü önlemleri politikaları gündeme getirmek gerekiyor. Mevcut iktidarın pili bitmiş durumda. Zor günler bizi bekliyor” dedi.

Faiz İndirimleri Devam Edecek

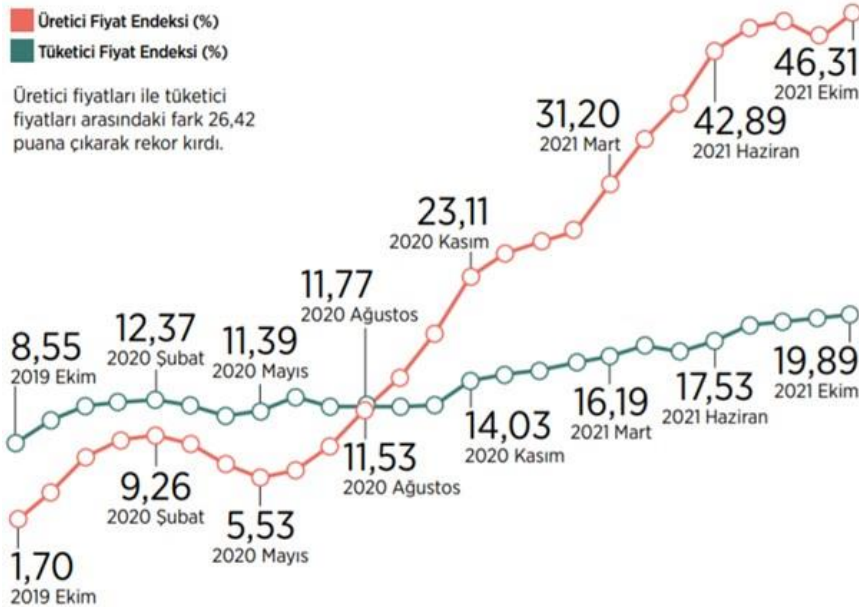
Ekonomist Uğur Gürses de Merkez Bankası'nın çekirdek enflasyona bakarak para politikası belirlemeye ve faiz indirimi uygulamaya yönelik tavrının kendini göstermeyi sürdürdüğünü söyledi.

Yıllık enflasyon rakamı belirlenirken bazı artışların hesaba katılmadığına dikkat çeken Gürses, ulaştırma hizmetlerinden örnek verdi. Şehirlerarası otobüs fiyatlarının ve araç kiralama ücretlerinin yüzde 3,5 oranında düştüğünü kaydeden Gürses, motorin fiyatının yüzde 6,6 arttığı bir ayda bu indirimin mümkün olmadığını ve esas zammın kasım ayında yansımaları beklediğini kaydetti.

Ülkede enflasyonun yüzde 20-30 arasında olmasına rağmen, para politikasının çekirdek enflasyon baz alınarak belirlenmesinin döviz kurunda artmaya yol açtığına dikkati çeken Gürses, “Zamlar artıyor böyle olunca enflasyon artıyor. Bu durumda en büyük hasarı düşük gelirli aliyor” dedi.

Ülkede yoksul tanımına giren 16-17 milyon insan olduğunu hatırlatan Gürses, çalışan nüfusun büyük bölümünün de asgari ücret aldığını ifade etti. Bu sene asgari ücrete enflasyon üzerinde bir zam yapılmasını beklediğini aktaran Gürses, gelir dağılımı düzeltilmeden ve enflasyon düşürülmeden yapılan her durumun ‘etkisiz’ kalacağını söyledi.

Merkez Bankası'nın faiz indirimi uygulayarak ‘tüm problemlerin çözüleceğine’ ilişkin bir inancın olduğunu kaydeden Altınbaş Üniversitesi öğretim üyesi Doç. Dr. Atilla Çifter, “Faiz indirimi için alan oluşturuldu. Merkez şu an 50 baz puan kadar indirim oluşturduğunu düşünebilir çünkü faizi indirerek tüm sorunları çözeceğine inanıyor” dedi.

Düşük Gelirli Gıda Fiyatlarıyla Sınıyor

TÜİK'e göre ekim ayında bir önceki yılın aynı ayına kıyasla artışın en yüksek olduğu ana grup yüzde 27,41 ile gıda ve alkolsüz içecekler oldu. Asgari ücretin açlık sınırının altında kaldığı ülkede gıda harcamaları, çok büyük bir kesim için kira harcamalarından sonraki en büyük harcama kalemi. Gıda harcamaları hane bütçesinde önemli bir paya sahip. Yükselen döviz fiyatları ve artan işsizlikle birlikte gıda enflasyonundaki artış yurttaşın alım gücünü büyük ölçüde azaltıyor, özellikle de dar gelirli kesimi daha fazla etkiliyor. İktidarın enflasyonu yaratan nedenlerle

mücadele etmekten uzak politikaları ise göstermelik önlemlerle günü kurtarmaktan ileri gitmiyor. DİSK-AR'a göre dar gelirlerin enflasyonu TÜİK'in açıkladığı gıda enflasyonundan çok yüksek.

EMEKLİLERDE VE ALT GRUPLARDA GIDA ENFLASYONU (EKİM 2021) (%)

ASGARI ÜCRET ÇAYA SİMİDE YETMİYOR

TÜİK'e göre ekim ayı enflasyonu yüzde 19,8. Asgari ücretle geçinen 4 kişilik bir aile, bütün bir ay boyunca öğününü çay, simit ve peynirle geçitirse dahi parası yetmiyor. Ücretli çalışanların yüzde 64'ü asgari ücretli.

AKP'nin politikaları ülkeyi ağır bir enflasyon yükü altına iterken, milyonların maaşı çaya, simide bile yetemez duruma geldi.

Türkiye İstatistik Kurumu, ekim ayı enflasyonunu yüzde 19,8 olarak açıklarken akademisyenlerin oluşturduğu ENGAGrup gerçek enflasyonun yüzde 49,87 olduğunu belirtti. Muhalefet partilerinden de enflasyon yorumları geldi. CHP Lideri Kemal Kılıçdaroğlu yüzde 40'ın üzerini işaret etti. Rakamlar her ne olursa olsun on milyonlarca insanın sofrasının daraldığı su götürmez bir gerçek. Geniş kitlelerin alım gücü daha da eridi, yoksullaştı.

Ezici Çoğunluk Asgari Ücretli

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Araştırma Merkezi'ne (DİSK-AR) göre 2020 yılında 3,3 milyon kişi asgari ücretin altında çalışarak yaşamını sürdürdü. Buna göre tüm çalışanların yüzde 17'si asgari ücretin altında çalıştı. Asgari ücretin yarısından daha az ücretle çalışan işçi sayısı 1 milyona yakın oldu. Asgari ücret ve altında bir ücretle yaşamını sürdürmek zorunda olan işçilerin sayısı ise 7,5 milyon yani bütün ücretli çalışanların yüzde 38,3'ünü oluşturdu.

Asgari ücretin yüzde 20 fazlası ve altında ücret alan işçilerin sayısı ise 9,7 milyon olarak gerçekleşti. Bütün ücretli çalışanların yüzde 50'ye yakını kapsadı. Tüm ücretli çalışanların yüzde 64'ü ise asgari ücretin altı ile asgari ücretin bir buçuk katı arasında bir ücret elde ediyor.

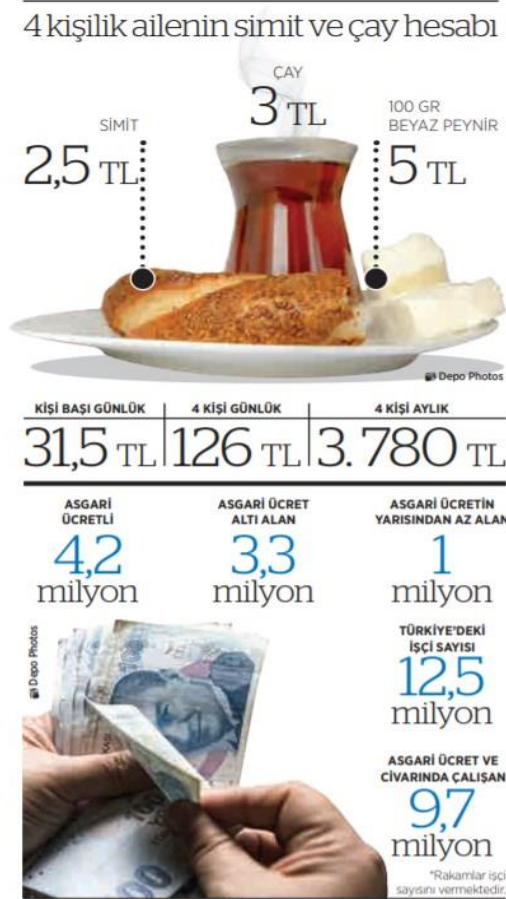
Simit de Çay da Kurtarmıyor

Aileleriyle birlikte düşünülecek olduğunda on milyonlarca insan asgari ücretin kıyısında dolaşiyor. Enflasyon ise en çok bu kesimi etkiliyor. Öyle ki 2021 yılında asgari ücretli bir işçinin eline geçen nakit para 2 bin 825 lira. Asgari ücretle geçinen 4 kişilik bir aile 3 öğünün tamamını simit, çay ve peynirle geçitirse bile parası yetmiyor. Enflasyonda Avrupa'da birinciliği kaptırmıyoruz. 49 Avrupa ülkesi arasında Türkiye enflasyonu en yüksek ülke. Türkiye'nin hemen önünde yüzde 11'lik enflasyonla Ukrayna bulunuyor. En yüksek enflasyon sıralamasında 6'ncı sırada yer alan Yunanistan'ın enflasyonu ise yüzde 2,2. En düşük enflasyon ise yüzde 0,7 ile Malta, yüzde 0,9 ile Lihtenştayn ve yüzde 1,2 ile İsviçre'de.

Öte yandan AKP'li Cumhurbaşkanı Erdoğan, Turkuvaz Medya tarafından düzenlenen Türkiye 2023 Zirvesi'ne video mesaj gönderdi. Erdoğan, "Yıl sonu itibarıyla çift haneli büyüme rakamlarına ulaşacağımızı düşünüyoruz. Felaket tellallarına prim vermeden Türkiye'yi üretim, ihracat, yatırım ve istihdam temelleri üzerinde yükseltmeyi sürdüreceğiz" iddialarında bulundu.

Enerjideki Artış Zamma Dönüşecek

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) İzmir Şubesi Yönetim Kurulu tarafından yapılan basın açıklamasında, sanayi kuruluşları ve ticarethanelerin enerji maliyetlerinin fahiş oranlarda arttığına dikkat çekildi. Konutlara zam yapılmasa da dolaylı yollardan maliyetlerin yurttaşlara yansıdığı kaydedilen açıklamada “Tüketiciye direkt yansıyan akaryakıt zamlarının yanı sıra, doğalgaz ve elektrik maliyetlerindeki artışlar; tüm ürün ve hizmet için dolaylı zamlara dönüşmek üzeredir” dendi.

Geçtiğimiz ay, sanayi ve elektrik üretim amaçlı doğalgaza yüzde 15 zam yapıldığı kaydedilen açıklamada, “Kasım 2021’den geçerli olmak üzere büyük sanayi ve ticari kuruluşlara yüzde 48.40, elektrik üretiminde kullanılan doğalgaza ise yüzde 46.82 oranında yeni zam yapıldı. Aylık olarak belirlenen doğalgaz fiyatlarında konutlar için değişikliğe gidilmezken, sanayi ve elektrik santrallerinin kullandığı doğalgaza zam yapılması, maliyetlerinin dolaylı olarak yansıtılmak istendiğini göstermektedir” dendi. EMO açıklamasının sonunda fosil kaynaklara olan bağımlılığı azaltacak bir acil eylem planı hazırlanması önerisinde bulundu.

ASGARİ DEĞİL ORTALAMA ÜCRET

Bu asgari ücret pazarlık döneminde, asgari ücreti değil ortalama ücreti konuşuyor olduğumuzun farkına varmalıyız. Esas olan asgari ücretin ne kadar artacağı değil, ortalama ücretlere nasıl yansıtılacağı.

2022 yılı asgari ücret görüşmelerine bir ay kaldı. Asgari Ücret Tespit Komisyonu Aralık 2021 başında toplanacak ve ay sonuna doğru 2022 yılının asgari ücretini saptayacak. Bu yıl asgari ücret tartışmaları erken başladı. Tırmanan enflasyon ve özellikle gıda enflasyonundaki yüksek artış ve her yerde hissedilen pahalılık bu yıl asgari ücret tartışmasını daha da öne çekti. Dahası son günlerde "Son 45 yılın en iyi asgari ücret geliyor" iddiası basında yer almaya başladı. Asgari ücret Türkiye’de çalışanlar için yaşamsal önem taşıyor. Neden bu kadar önemli? Çünkü

asgari ücret kelimesinin dar anlamıyla artık asgari, sınırlı bir çalışan kesimini değil milyonları ilgilendiren ortalama ücret haline geldi.

Asgari Ücretli Toplum

Asgari ücret düşük vasıf gerektiren işlerle sınırlı bir ücret değil. BirGün’de yazdığım 4 Ekim 2021 tarihli “Asgari ücretli ve işsiz üniversite mezunları” yazımda da vurguladığım gibi kalifiye üniversite mezunları artık asgari ücretle işe başlıyor. Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi (CBİKO) tarafından hazırlanan Üniveri projesi verilerine göre üniversite mezunlarının büyük bölümü asgari ücret civarında ücretlerle işe başlıyor. Mühendislikler dahil (tıp mezunları hariç) üniversite mezunlarının ilk işe giriş ücretinin yaklaşık yüzde 50’si asgari ücret civarında gerçekleşiyor.

Türkiye Avrupa Birliği ülkeleri içinde en düşük asgari ücrete sahip ülkelerden biri olmanın yanında, asgari ücretle çalışanların oranının en yüksek olduğu ülkedir. Bu durum Türkiye’de asgari ücretin etkisini AB ülkelerine göre çok daha yaşamsal hale getiriyor.

Avrupa Yaşam ve Çalışma Koşullarını İyileştirme Vakfı (Eurofound) verilerine göre Avrupa Birliği üyesi ülkelerde asgari ücret civarında (yüzde 10 altı ve yüzde 10 üstü) bir ücretle çalışanların oranı ortalama yüzde 9 düzeyindedir. Türkiye’de ise asgari ücret civarında çalışanların oranı 57’dir. Böylece Türkiye’deki asgari ücretlilerin oranı AB ortalamasının yaklaşık 6 katından fazladır. Asgari ücret civarında ücret alanların oranı Hollanda, Danimarka, Belçika ile İsveç’te yüzde 3 iken Avusturya, Yunanistan ile Çekya’da yüzde 4 ve İspanya, Slovenya, Almanya ile Finlandiya’da yüzde 5’tir. AB ülkeleri arasında asgari ücretlilerin en yoğun olarak yaşadığı üç ülke ise yüzde 21 ile Romanya ve yüzde 20 ile Macaristan ve Portekiz’dir.

DİSK-AR tarafından yapılan çalışmalar da benzer sonuçlar ortaya koyuyor. DİSK-AR’a göre asgari ücret civarında (asgari ücretin yüzde 20 fazlası ile onun altında çalışanlar) 10 milyona yakın. Ayrıca ortalama ücret giderek asgari ücrete yaklaşıyor. Örneğin DİSK-AR’ın hesaplamalarına göre hane halkı ortalama fert geliri 2006 yılında asgari ücretin 2 katı iken 2019’da 1,4 katına geriledi. Bunun anlamı ortalama ücretlerin asgari ücrete yakınsamasıdır. Dolayısıyla ne konuştuğumuzun farkında olalım! İşçilerin ortalama ücretini konuşuyoruz.

Bumerang Gibi

Peki nasıl oluyor da asgari ücret ortalama ücret haline geliyor ve toplumun önemli bir bölümü asgari ücretlileşiyor? Asgari ücret bu kadar geniş bir kesimi ilgilendiriyorsa şüphesiz ne kadar arttığı daha da önem taşıyor. Öte yandan asgari ücretin genel ücret seviyesini yukarı çekeceği varsayımı ile asgari ücret artışı çok daha büyük önem taşıyor. Ancak asgari ücretin genel ücret düzeyini yukarı çektiği varsayımı artık geçerli değil. Asgari ücret artışları ortalama ücret düzeyini yukarı çekmiyor. Tersine fiili ücret artış oranlarından daha çok artan ve bir tür gösterge ücret niteliğinde olan asgari ücret genel düzeyini aşağıya doğru çekiyor ve toplum asgari ücretlileşiyor. Asgari ücret artık genel ücret düzeyi için itici değil çekici bir faktördür. Asgari ücret Türkiye’de adeta bir bumerang gibi emekçilerin önemli bir bölümünün ücret düzeyini aşağıya çekiyor.

Bunu iki şekilde de görmek mümkün. Asgari ücret ortalama/fiili ücret düzeylerinden çok artıyor veya asgari ücretteki artış ortalama işçi ve memur ücretlerine ve gelirlerine yansımıyor. Bunu Cumhurbaşkanlığı Strateji Bütçe Başkanlığı, Türkiye Ekonomisinde Haftalık Gelişmeler ve Görünüm adıyla yayımlanan verilerde yer alan emek gelirlerindeki artışlardan da anlayabiliyoruz. Bu verilere göre 2002 Aralık-2021 Temmuz arasında asgari ücret nominal olarak (sayısal-enflasyondan arındırılmamış) 15,3 kat artarken aynı dönemde ortalama kamu işçisi aylığı 7,3 kat, ortalama memur maaşı 8,7 kat, ortalama işçi emekli aylığı 9,4 kat ve ortalama emekli sandığı aylığı 7,1 kat artmış. Dolayısıyla asgari ücret 15 kattan daha fazla artarken emekçilerin ezici çoğunluğunun ücret, maaş ve emekli aylığı artışları bunun çok altında kalmış. Dahası ortalama emek gelirleri, aynı dönemde yaklaşık 12 kat artan Kişi Başına Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH) artışının da çok altında kalmış.

Asgari Ücret Yetersiz

Asgari ücretin halen oldukça yetersiz bir düzeyde olduğu, TÜRK-İŞ ve DİSK tarafından hesaplanan açlık sınırının dahi altında olduğu malum. Ancak asgari ücretin son 20 yılda resmi enflasyon oranlarından ve genel ücret düzeyinden çok daha fazla arttığı da bir vakadır. İşte burada yanılmamak gerek! Asgari ücret artışı bütün ücretleri aynı yönde etkilemiyor. Tersine genel ücret düzeyinin asgari ücrete yaklaşmasına yol açıyor. Dolayısıyla sadece

asgari ücret artışına odaklanmak genel ücret düzeyinin gözden kaçmasına yol açabiliyor. Dahası asgari ücret pazarlığını asgari değil ortalama ücret pazarlığı gibi yürütmek gerek.

Ücretlerin asgari ücret düzeyine yakınsaması genel gelir eşitsizliğine dokunmaksızın sınıf içi dağılımı değiştirmek anlamına geliyor. En düşük gelirli emekçilerin gelirleri daha çok artarken emekçilerin büyük bölümü asgari ücrete yaklaşıyor, yoksullaşiyor ve asgari ücretli hale geliyor. Deyim yerindeyse bir asgari ücret açmazı ve bumerangı söz konusu.

Teşmil Yaygınlaşmalı

Türkiye’de asgari ücret tespitini yapan komisyon üç taraflı bir yapıya sahip (hükümet, işçi ve işveren) ve kararlar oy çokluğu ile alınabiliyor. Bu yüzden hükümetin tutumu kritik önem taşıyor. Dolayısıyla hükümet ve işveren tarafı aynı doğrultuda oy kullandığında işçi tarafı azınlıkta kalmaktadır.

Örneğin 2000-2020 arasında 21 kez yapılan asgari ücret görüşmelerinin sadece dördünde taraflar arasında uzlaşma sağlandı. İşçi tarafı 16 kez saptanan asgari ücrete itiraz ederken bu yıllara ilişkin asgari ücret düzeyi hükümet ve işveren tarafının işbirliği ile saptandı. Türkiye’de asgari ücret sosyal diyalog mekanizması ve taraflar arasında uzlaşma yoluyla değil hükümet-ışveren bloğunun çoğunluk kararıyla saptanıyor. Hükümet asgari ücret, memur aylıkları, emekli aylıkları ve kamu işçisinin ücretinde belirleyici konumda. Böylece genel ücret düzeyi aslında hükümet tarafından belirleniyor. Asgari ücret bunun en kritik unsuru.

Bu tespit yöntemi devam ettiği sürece asgari ücretteki açmaz devam edecektir. Asıl olan tespit yöntemini değiştirmek. Üzerinde durulması gereken husus asgari ücretliler toplumu olmaktan çıkıştır. Bunun için genel ücret düzeyinin artmasına odaklanmak lazım. Asgari ücretin genel ücret düzeyini aşağıya çekmesini önlemenin yolu sendikalaşma ve toplu pazarlıktır.

Avrupa’da asgari ücret düzeyinde ücret alanların çok sınırlı bir oran oluşturmasının nedeni sendikalaşma ve toplu iş sözleşmelerinin teşmil edilmesidir. Teşmil toplu iş sözleşmelerinin sendikasız işçilere ve işyerlerine uygulanmasıdır. Bu yolla genel ücret düzeyini asgari ücret basıncından kurtarmak mümkündür. Teşmil bir işkolundaki en önemli ve büyük sözleşmenin o işkolundaki diğer işyerlerinde uygulanması anlamına gelir ve böylece toplu pazarlığın sonuçlarının genel ücret düzeyine yansımaları sağlar. Avrupa’da teşmil nedeniyle asgari ücretle çalışanların sayısı sınırlı kalıyor ve genel ücret düzeyinin düşmesi engelleniyor.

Asıl çözüm sendikalaşma ancak sendikalaşmanın artışı zaman alacak uzun bir yol. Oysa halen mevzuatımızda yer alan bir mekanizma olan teşmil işletilerek asgari ücretteki açmaz büyük ölçüde aşılabılır. 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu’nun 40. maddesi işletilerek teşmil uygulaması yapılabilir. Tuhaf biçimde bu madde yıllardır metruktür, adeta unutulmuş ve “kadük” hale getirilmiş. On yıllardır neredeyse uygulaması yok. Neden uygulanmaz? Şimdi teşmili canlandırma ve uygulanmasını talep etme zamanı. Yoksa asgari ücret genel ücret düzeyini aşağıya çekmeye devam edecek.

Özetle esas olan asgari ücretin ne kadar artacağı değil, ortalama ücretlere nasıl yansıtılacağıdır. Asgari ücret manşet, gösterge ücrettir. Esas olan fiili ücret düzeyi. Bu asgari ücret pazarlık döneminde iki noktaya odaklanmak lazım: Birincisi asgari ücreti değil ortalama ücreti konuşuyor olduğumuz gerçeğine. Artış talebinde bunu dikkate almak lazım. Asgari ücret artışı ortalama ücret artışı olarak kavranmalı. İkincisi asgari ücretin bumerang etkisini kırmak için sendikalaşmayı artırmak ve teşmil mekanizmasını yaygınlaştırmak gerektiğine.

ASGARI ÜCRETEN VERGİ VE KESİNTİLERE SON VERİLSİN

Türkiye’de 7 milyondan fazla asgari ücretli çalışan ve aileleri açlık sınırı altında yaşıyor.

Açlık sınırı altında asgari ücret alan milyonlarca çalışanın dengeli ve sağlıklı beslenme hakkı yok. Kış aylarında domates yeme hakkı yok.

Asgari ücretli çalışanlar aldığı ücretle kirasını, faturalarını ödeyemez durumda, çocuğuna okul harçlığı dahi verememenin ağır yükü altında.

Telefon ve araba almaya hakkı yok; ama, geçmeyeceği üçüncü köprü’nün yapım parası kendisini açlığa mahkûm eden asgari ücretinden kesiliyor.

Asgari ücretli çalışanlar açlığa ve yokluğa mahkûm edilmişken; bir yandan da ağır vergi yükü ile karşı karşıyalar.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Asgari ücret, adı üzerinde en düşük ücrettir. Ve Türkiye’de toplumun en düşük gelire sahip olan asgari ücretlilerden yüksek oranda vergi kesintisi yapılmaktadır.

Bir asgari ücretli yılın dört ayından fazla bir sürede sadece vergi ödemek için çalışmaktadır. Öte yandan iktidar 10 yılda beşli çeteye tam tamına 128 kez vergi affı getirmiştir. Her bir kurumda 3’er 5’er maaş alan yandaş bürokratların bu ülkeye vergi ödeyip ödemediği belirsizdir. Yandaş şirketlerin vergi ödememek için mal varlıklarını başka ülkelerdeki banka hesaplarına gönderdiği, uluslararası belgelerce tescillenmiştir.

Yandaşından almadığı vergiyi vatandaşından alan tek adam rejimi yandaşın borcunu vatandaşa ödetmektedir.

Zengini daha zengin, yoksulu daha yoksul yapmak tek adam şahsım hükümetinin asli görevi haline gelmiştir. Türkiye’de vergi kaçırınları, vergi affından yararlananlar düşünüldüğünde, açlık sınırı altında yaşayan asgari ücretlilerden vergi kesintisi yapılması en büyük adaletsizliktir.

Şu an asgari ücret brüt olarak 3 bin 577 TL’dir. Asgari ücretten yapılan vergi ve SGK kesintilerinden sonra bir asgari ücretlinin eline 2825 TL geçmektedir. Çünkü asgari ücretliden gelir vergisi, SGK işçi payı, İşsizlik Sigortası primi payı, damga vergisi olmak üzere yapılan aylık toplam kesinti tutarı 752 TL’dir.

Bir başka deyişle asgari ücretten kesintilere son verildiğinde, asgari ücretlinin geliri 752 TL artışla 3 bin 577 TL’ye yükselecektir.

Cumhuriyet Halk Partisi olarak sadece 2018 yılından itibaren bu konuda Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde defalarca kanun teklifleri ve öneriler verdik.

Başta Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu’nun imza sahibi olduğu, ‘asgari ücretten vergi kesintisine’ son verilmesine ilişkin verdiğimiz kanun tekliflerimiz halen mecliste bekletilmektedir.

En son Ekim 2021’de TBMM Plan ve Bütçe Komisyonundaki Vergi Yasası görüşmelerinde “Asgari ücretlilerin gelir vergisinden muaf bırakılması” önerisi partimizce sunulmuş, önerimiz AKP-MHP oylarıyla reddedilmiştir.

Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak, asgari ücretliler vergi ödemesin, aldıkları ücretten herhangi bir kesinti olmasın, en azından asgari ücret insanca yaşanabilecek bir seviyeye çekilsin derken; AKP ve MHP ittifakı ısrarla ve inatla asgari ücretlilerin vergi yükü altında ezilmelerine, açlık sınırı altında yaşamalarına göz yummaktadır.

Halkın temel besin gereksinimlerinden kaçınarak sadece abur cubura 1000 TL ödeyen Cumhurbaşkanından, asgari ücretlinin sofrasından eksilen ekmeğin hesabını bilmesini elbette bekleyemeyiz.

Daha geçtiğimiz günler AKP Yetkilileri “Herkesin cep telefonu var, arabası var” diyordu. Şimdilerde ise “Asgari ücreti en azından insani yaşam seviyesine getireceğiz” demiş.

Yani milyonlarca asgari ücretlinin açlık sınırı altında yaşadığını kendileri de itiraf etmiş. Peki, bu itiraflar yeterli mi? Elbette değil.

Ekonomik buhranın en büyük bedelini; aç kalan, kirasını karşılayamayan, faturasını ödeyemeyen, asgari ücretliler ödemektedir.

Türkiye şu an Avrupa ülkeleri arasında en düşük brüt asgari ücrete sahip olan Arnavutluktan sonra ikinci ülkedir. Dünya’nın en büyük ucuz iş gücü ülkesi olarak bilinen Çin’de dahi ortalama asgari ücret 387 dolar iken, TL’deki hızlanan değer kaybıyla birlikte Türkiye’de asgari ücret 300 doların altına inerek 297 dolara kadar düşmüştür.

Şimdi kalkıp, asgari ücreti insanca yaşanabilecek bir seviyeye getireceğiz diyenler, eğer ki bu görüşlerinde samimilerse hodri meydan!

Adil bir dünya diye nutuk atan, “Dünya 5’ten büyüktür” diye sürekli sözüm ona dünyaya mesaj veren Cumhurbaşkanı, evvela kendi ülkesindeki adaletsizliğe son versin.

Yıllardır bekletilen kanun tekliflerimiz meclise getirilsin ve asgari ücretliden vergi kesintisine son verilsin.

Asgari ücret en azından yeni yıla kadar 3 bin 577 TL seviyesine getirilsin.

İktidara son çağrımız! Bu adaletsizliğe, bu hukuksuzluğa derhal son verilmelidir. Asgari ücretteki vergi zulmü ortadan kaldırılmalıdır.

Eğer ki iktidar yine bu çağrımıza kulak vermez ise;

Seçim yakındır!

Cumhuriyet Halk Partisi olarak iktidarımızda; asgari ücretlilere uygulanan vergi zulmüne son vereceğiz, iktidarımızda asgari ücretten vergi kesintisini kaldıracacağız!

İŞSİZLİĞİN YIKICI ETKİSİ

İşsizlik kavramı gün geçtikçe büyüyen bir sorun olarak Türkiye gündemindeki yerini korumaktadır. Koronavirüs döneminde işten çıkarma yasakları ile bir nebze “azalmış” görünse de yasağın kaldırılması ile birlikte işsizlik tekrar yükselişe geçmiştir. Gerek işsizlik verileri gerekse istihdamdaki kayıplar, Kod-29 olayları, kur artışı sonucu maliyeti artan işverenin ceza-yı işçilere kesmesi gibi vakalar neticesinde Türkiye daha önce hiç karşılaşmadığı kadar büyük bir işsizlik sorunu ile karşı karşıyadır. Oysa çalışma hakkı anayasal güvence altına alınmış en temel insan haklarından.

Tek adamın şahsım hükümetinin yürüttüğü politikaların ve strateji belgelerinin sadece lafta kaldığı ortadadır. Orta vadeli planlarda dahi hedeflerini tutturamayan tek adamın şahsım hükümetinin 3 yıllık tek adam sürecinde ülkeyi getirdiği konum herkesin malumudur. Petrol, elektrik, su gibi ürünlerdeki fiyat artışları bütün sektörleri olumsuz etkilemiş ancak bu durumdan en çok etkilenenler tabii ki alt tabaka sayılabilecek işçiler olmuştur.

Çalışan işçiler açısından ise tek adamın şahsım hükümeti tarafından görmezden gelinen diğer bir konu ise iş güvenliği ve işçilerin yaşam hakkı ihlalleridir. Her geçen gün güvenli olmayan çalışma koşulları işçilerimizi hayattan koparıırken hükümetin bunu görmezden gelerek hiçbir gelişme kaydetmemiş olması sorgulanması gereken bir konudur.

İş Kazası mı? İş Cinayeti mi?

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu’ndaki tanıma göre iş kazası “işyerinde veya işin yürütümü nedeniyle meydana gelen, ölüme sebebiyet veren veya vücut bütünlüğünü ruhen ya da bedenen engelli hâle getiren olay” ifade etmektedir. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nda ise iş kazası, tanımı yanında hangi koşullarda gerçekleştiği de belirleyici olacak şekilde düzenlenmiştir. Buna göre iş kazası;

“-Sigortalının

-İşyerinde bulunduğu sırada,

-İşveren tarafından yürütülmekte olan iş nedeniyle sigortalı kendi adına ve hesabına bağımsız çalışıyorsa yürütmekte olduğu iş nedeniyle,

-Bir işverene bağlı olarak çalışan sigortalının, görevli olarak işyeri dışında başka bir yere gönderilmesi nedeniyle asıl işini yapmaksızın geçen zamanlarda,

-Emziren kadın sigortalının, iş mevzuatı gereğince çocuğuna süt vermek için ayrılan zamanlarda,

-Sigortalıların, işverence sağlanan bir taşıtla işin yapıldığı yere gidiş geliş sırasında

meydana gelen ve sigortalıyı hemen veya sonradan bedenen ya da ruhen engelli hâle getiren olaydır.”

Ağır çalışma kolunda yer alması gereken bazı işkollarının hala orta çalışma kolunda yer alması ve yine ağır iş kolundaki işlerde gerekli güvenlik önlemlerinin alınmıyor olması da iş cinayetlerine zemin hazırlamaktadır. Gerekli önlemlerin alınıp alınmadığı ile ilgili yeterli denetimlerin yapılmıyor oluşu ile birlikte bilerek ve isteyerek adeta iş kazalarına davetiye çıkarılmaktadır. Koronavirüs döneminde de çeşitli kısıtlamalar ile mücadele edilmeye çalışılırken onlarca madde istisna belirlenmiş ve işçi sınıfının neredeyse tamamının işe gitmeye devam ettiği görülmüştür. “Çarklar dönsün” şeklinde özetlenebilecek, uluslararası rekabeti teşvik eden ve buna göre iç pazarda üretimi yoğunlaştıran salgın tedbirleri, işgücü piyasasının yeniden düzenlenmesini beraberinde getirmiştir. Emek yoğun sektörlerde toplam çalışma süreleri uzarken, ucuz ve güvencesiz işgücü temin etmek için iş hukuku ve ilgili yasal prosedürlerin çoğu üretim lehine esnetilmiştir. Kapanma dönemlerinde işçiler çalışmaya devam ederken, mesai bitiş saatleri patronların inisiyatifine bırakıldı, özel izinlerle fabrikalar üretime devam etmiştir.

Asgari ücretin 2.826 TL olduğu ancak açlık sınırının 3.049, yoksulluk sınırının ise 9.931 TL olduğu Türkiye’de özetle çoğu işçi (eşi çalışmıyorsa eğer) açlık sınırının altında bir hayat sürdürmektedir. Açlık sınırının altında bir hayat sürmek uğruna sadece yaşayabilmek için çalışma güvenliğinin olmadığı işçiyi değil cebini düşünen patronların

altında çalışmak zorunda bırakılan milyonlarca işçinin her gün yaşam hakları ellerinden alınmaktadır. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi'nin verilerine göre istatistikler incelendiğinde;

- Ocak ayında en az 203 işçi,
- Şubat ayında en az 142 işçi,
- Mart ayında en az 144 işçi,
- Nisan ayında en az 258 işçi,
- Mayıs ayında en az 239 işçi,
- Haziran ayında en az 180 işçi,
- Temmuz ayında en az 155 işçi,
- Ağustos ayında en az 178 işçi,
- Eylül ayında en az 175 işçi iş cinayetlerine hayatını kaybetti.

Bu istatistikler toplandığında 2021'in ilk 9 ayında 1.674 işçinin yaşamını yitirdiği görülmektedir.

Covid-19 pandemisi döneminde bile işe gitmek zorunda bırakılan hiçbir önlemin alınmadığı yeterli denetimlerin yürütülmediği çalışma koşullarında çalışmak zorunda bırakılan işçilerimden;

2020 Yılında

- Mart ayının son yirmi gününde en az 14 işçi, Nisan ayında en az 105 işçi, Mayıs ayında en az 30 işçi, Haziran ayında en az 13 işçi, Temmuz ayında en az 16 işçi, Ağustos ayında en az 57 işçi, Eylül ayında en az 52 işçi, Ekim ayında en az 53 işçi, Kasım ayında en az 162 işçi, Aralık ayında en az 242 işçi (toplam 744 işçi)

2021 Yılında

- Ocak ayında en az 81 işçi, Şubat ayında en az 38 işçi, Mart ayında en az 36 işçi, Nisan ayında en az 136 işçi, Mayıs ayında en az 121 işçi, Haziran ayında en az 15 işçi, Temmuz ayında en az 3 işçi, Ağustos ayında en az 22 işçi ve Eylül ayının ilk on gününde en az 13 işçi (toplam 465 işçi)

Covid-19 nedeniyle hayatını kaybetmiştir. İSİG verilerinde covid kaynaklı ölümlerin en çok; sağlık emekçileri, öğretmenler, büro çalışanları, esnaflar, belediye işçileri, güvenlik emekçileri ve fabrika işçileri arasında görüldüğü tespit edilmiştir. Yukarıdaki veriler ile birlikte pandeminin 18. ayında covid-19 kaynaklı 1209 iş cinayeti yaşanmıştır.

Bütün bu konuların yanında gözden kaçan diğer bir başlık ise işçiler arasındaki intiharlardır. İşe (fazla ve aşırı çalışmaya) bağlı olarak ortaya çıkan intihar, 1980'li yılların ikinci yarısından itibaren Japonya'da görülmüş ve karojisatsu kavramı ile tanımlanmıştır. Karojisatsu, işçinin fazla-aşırı çalışması sonucunda muhakeme yeteneğini kaybetmesi ve genellikle depresyona girmesi sonucunda meydana gelen intihar girişimidir. Türkiye'deki işçi intiharlarının nedenlerine bakıldığında en çok öne çıkan konuların; borç, işsizlik, mobbing olduğu görülmektedir.

- 2013 yılında en az 15 işçi,
- 2014 yılında en az 25 işçi,
- 2015 yılında en az 59 işçi,
- 2016 yılında en az 89 işçi,
- 2017 yılında en az 86 işçi,
- 2018 yılında en az 73 işçi,
- 2019 yılında en az 80 işçi,
- 2020 yılında en az 75 işçi

İntihar sonucu hayatını kaybetmiştir. Yaş dağılımı incelendiğinde 6 işçinin 15-17, 77 işçinin 18-27, 330 işçinin 28-50, 68 işçinin 51-64 yaşları arasında, 5 işçinin ise 65 yaş üstünde olduğu görülmektedir.

Çocuk İşçiliği

UNICEF ve ILO tarafından son yayınlanan verilere göre 2000 yılında 246 milyon olan çocuk işçi sayısı uluslararası kampanyalar ve yürütülen çalışmalar neticesinde 152 milyona düşmüştü. Ancak yine aynı kurumların verileri göstermektedir ki son 4 yılda 8 milyon artarak 160 milyona ulaşan çocuk işçi sayısının önlem alınmadığı takdirde hızla yükselişe geçeceği tahmin edilmektedir. Türkiye’de ise çocuk işçiliği üretimi ayakta tutan bir olgu olarak varlığını sürdürmektedir. TÜİK verilerine göre %70,6’sı erkek, %29,4’ü kız çocuğu olmak üzere 720bin çocuk işçi bulunmaktadır. Ancak bu istatistiklerde sayıları 1,5 milyonu bulan çırak, stajyer ve meslek eğitimi gören öğrencilerin bulunmadığını hatırlatmak gerekmektedir. Bütün bu sayılar birleştirildiğinde Türkiye’de en az 2 milyon çocuk işçi bulunduğu düşünülmektedir.

Çocuk işçiliğın giderek azalması gerekirken artması neticesinde; çocuk işçilik giderek daha çok ağır ve tehlikeli işlere doğru kaymaktadır. Türkiye’de çocuk işçilerin %30,8’i tarım, %23,7’si sanayi ve %45,5’i ise hizmet sektöründe çalışmaktadır. Çocuk işçiliğın en kötü biçimleri arasında sayılan tarım işlerinde, tarım işçisi çocukların %64’ü 5-14 yaş arası çocuklardan oluşmaktadır. Dolayısıyla da çocuk iş cinayetleri de ağırlıklı olarak çocuk istihdamının yüksek olduğu ve kötü çalışma koşullarından dolayı tarım işkolunda yoğunlaşmaktadır.

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi’nin verilerine göre;

- 2014’te 54
- 2015’te 63
- 2016’da 56
- 2017’de 60
- 2018’de 67
- 2019’da 67
- 2020’de 68
- 2021’in ilk 6 ayında 19

Çocuk iş cinayetlerinde hayatını kaybetmiştir. Yaşanan yaşam hakkı ihlallerinin 294’ü tarım-orman işkolunda, 50’si inşaat işkolunda, 37’si metal işkolunda, 23’ü konaklama işkolunda ve 21’i ticaret işkolunda gerçekleşmiştir. 14 yaş altında ölüm sayısı 169 iken 15-17 yaş arası ölüm sayısı 344 olmuştur.

Çocuk işçilerin yaşam hakları ihlal edilmeye devam ederken yetişkin işçilerin çalışma koşulları da farklı değildir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın “Çalışma hakkı ve ödevi” başlıklı 49 maddesinin metni;

“Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir.

(Değişik fıkra: 3/10/2001-4709/19 md.) Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alır.”

Şeklinde. Ancak işsizlik verileri göstermektedir ki tek adamın şahsım hükümeti bu konuda tek bir başarı gösterememiştir. Verilerle oynanmasına rağmen %13 civarlarında gösterilen işsizlik oranları gerçekte %20-25’lere varmış durumdadır. Genç işsizliği ise göz korkutucu boyutlara doğru ilerlemektedir. 4 gençten biri, 3 gençten biri, 2 gençten biri şeklinde ilerleyen bir tablo ile karşı karşıyayız.

Açlık sınırının altında asgari ücretler ile çalışmaya zorlanan sadece hayatta kalabilmek için bunu sürdürmeye devam eden işçilerin; çalışma hakları, sosyal hakları, özgürlükleri her gün ihlal edilmektedir. Yukarıdaki Anayasa hükmünün ikinci fıkrasında devletin sorumlulukları belirlenmiştir. Buna göre devlet;

- Çalışanların hayat seviyesini yükseltmek zorundadır. Ancak açlık sınırının altında asgari ücret, önüne geçilemeyen enflasyon, kur farkları ile birlikte işçinin hayat seviyesinin her gün kötüye gittiği ortadadır. Tek adam bu sorumluluğunda başarısız olmuştur.
- Çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak zorundadır. Ancak yukarıdaki verilerden de görüldüğü üzere çocuk ve yetişkin işçilerin yaşadığı yaşam hakkı ihlalleri; mobbing, çalışma koşulları neticesinde işçiler arasında yaşanan intiharlar göstermektedir ki çalışanlar yeterince korunmamaktadır. İşsizler için verilen destek miktarlarının gülünç miktarlarda olması ise açıklanmaya yer verilmesine bile gerek olmayacak bir başarısızlık hikayesidir. Tek adam bu sorumluluğunda da başarısız olmuştur

- Çalışmayı desteklemek zorundadır. Hükümetin çalışmayı desteklemekle ilgili vaatleri hep sözde kalmış; üretimi desteklemek yerine ithalatı destekler bir konuma yönelmiştir. Oldukça geniş pamuk arazilerinin olduğu yerde sanayicinin ipliği ithal etmek zorunda bırakılması; yem sanayinde kullanılan arpanın bile ithal ediliyor olması vb. birçok örnek tek adam tarafından “çalışma”nın nasıl desteklendiğinde örnektir. Koronavirüs sürecinde çok küçük miktarlarda açıklanan destekler, kur farkından dolayı neredeyse bütün hammaddelerin ithalata bağlı olması gibi durumlar dolaylı olarak; sanayiciyi, esnafı, işçiyi, işvereni etkilemiş ve devletin desteği görülmeyecek düzeyde kalmıştır. Tek adam bu sorumluluğunda da başarısız olmuştur.
- İşsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak zorundadır. Ancak yukarıdaki veriler göstermektedir ki işsizlikle mücadeledeki başarı ortadadır. Koronavirüs döneminde işten çıkarmalar yasaklanmasına karşın KOD-29 uygulamasına karşı bir çözüm geliştiremeyen tek adamın şahsım devleti çalışma ortamlarında barışın bozulmasına yol açmış; işçilerin aklında “acaba bana iftira atan olursa ne yapacağım?” benzeri soruların oluşmasına yol açmış ve dolayısıyla çalışma barışını etkileyen bir uygulama yürütülmüştür. Tek adam bu sorumluluğunda da başarısız olmuştur.

AKP'Lİ YILLARDA EN AZ 28 BİN 380 İŞÇİ HAYATINI KAYBETTİ

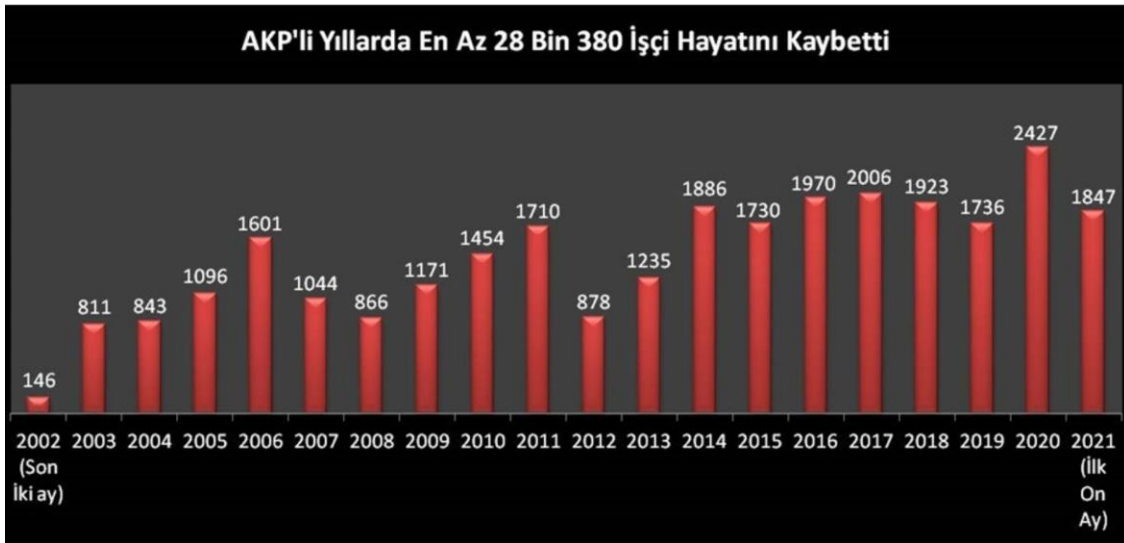
AKP iktidarıyla geçen 19 yıl, işçiler açısından büyük bir yıkım getirdi. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi, 19 yılı "hak ve özgürlük mücadelelerine karşı süreklileşen bir baskı ve güvencesiz çalışma koşullarının yaşama geçirildiği bir iş cinayetleri rejimi" olarak özetledi.

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği (İSİG) Meclisi, AKP iktidarının 19. yılında bu dönemde yaşanan iş cinayetlerine ve işçilerin yaşadığı hak kayıplarına dair tabloyu ortaya koydu.

İSİG Meclisi'nden yapılan açıklamada, AKP'li yıllara ilişkin "19 yıllık süreçte AKP'li kurmayların dilinden “ekonomik kalkınma”, “büyüme”, “İleri Türkiye”, “yeni Türkiye” ve “yerli-millî” sözleri eksik olmadı. Ancak Türkiye işçi sınıfı ve halkımız açısından değişen birşey yok. Aksine her geçen yıl emekçilerin aleyhine çıkarılan yasalar, giderek azalan alım gücü, hak ve özgürlük mücadelelerine karşı süreklileşen bir baskı ve güvencesiz çalışma koşullarının yaşama geçirildiği bir iş cinayetleri rejimi. İşte 19 yılın özeti bu..." denildi.

AKP'nin iktidara geldiği Kasım 2002'den beri iş cinayetlerinde en az 28 bin 380 işçi hayatını kaybettiği bilgisi verilen açıklamada, kara tablo yıl yıl şöyle açıklandı:

2002 yılının son iki ayında en az 146 işçi, 2003 yılında en az 811 işçi, 2004 yılında en az 843 işçi, 2005 yılında en az 1096 işçi, 2006 yılında en az 1601 işçi, 2007 yılında en az 1044 işçi, 2008 yılında en az 866 işçi, 2009 yılında en az 1171 işçi, 2010 yılında en az 1454 işçi, 2011 yılında en az 1710 işçi, 2012 yılında en az 878 işçi, 2013 yılında en az 1235 işçi, 2014 yılında en az 1886 işçi, 2015 yılında en az 1730 işçi, 2016 yılında en az 1970 işçi, 2017 yılında en az 2006 işçi, 2018 yılında en az 1923 işçi, 2019 yılında en az 1736 işçi, 2020 yılında en az 2427 işçi, 2021 yılının ilk on ayında ise en az 1847 işçi hayatını kaybetmiştir...

Açıklamada, 19 yıllık dönem işçiler açısından 8 maddede şöyle özetlendi:

1- Ülkemizde hüküm süren durum bir iş cinayetleri rejiminin varlığıdır. Soma, Davutpaşa, Ostim, Torunlar, Isparta, Düzce, Ermenek, Esenyurt, Erzurum, Samsun, Güllük, Elbistan, Şırnak, Dursunbey, Hendek, 3.Havalimanı, Tuzla Tersaneleri, Kot Kumlama gibi birçok işçi katliamı bu dönemde meydana gelmiştir.

2- Her bin işçi için yılda 4 ila 12 yeni meslek hastalığı olgusu beklenmektedir. Yani Türkiye’de her yıl yaklaşık 120 bin ila 360 bin arasında işçi meslek hastalığına yakalanmaktadır. Yine meslek hastalıklarına bağlı ölümler, iş cinayetlerine bağlı ölümlerin yaklaşık 5-6 katı düzeyindedir. Ancak SGK ise her yıl 500 civarı meslek hastalığı tespit etmiş ve her yıl 5 ila 20 civarı meslek hastalığına bağlı ölüm açıklamıştır. Oysa bu dönem yukarıda açıkladığımız sayının 5-6 katı meslek hastalığına bağlı ölüm meydana gelmiştir. Devlet meslek hastalıklarını gizlemiştir.

3- İş cinayetleri sonrası adaletsizlik, cezasızlık bir kural haline gelmiştir. Davalarda asıl sorumlular mahkemeye çıkartılmadığı gibi tali sorumlular kısa süreli hapis cezalarına çarptırılmış, bu cezalar para cezasına çevrilmiş ve 24 ay taksitlendirilmiştir.

4- İktidara gelir gelmez çıkarttıkları 4857 sayılı İş Kanunu ile taşeron çalıştırma başta olmak üzere esnek ve güvencesiz çalıştırma yasal hale getirilmiş ve kiralık işçilik ve özel istihdam büroları içerikli kölelik yasası ile bütün işlerde güvence tamamen ortadan kalkmıştır. Gelinen noktada Türkiye sermaye için bir cennet haline gelmiştir. Emek sürekli ucuzlaştırılmış, Türkiye önce Avrupa’nın Çin’i şimdi ise Avrupa’nın Bangladeş’i haline getirilmiştir.

5- Sendikal hareket baskı altına alınmış, sendikalaşan işçiler işten atılmış ve iktidara bağlı sendikalar egemen hale getirilmiştir. Grevler “milli güvenlik” gerekçesiyle yasaklanmış, 1 Mayıs’ta alanlar kapatılmıştır.

6- Devlet kendi yasalarına dahi uymamış, çalışan çocuklar korunmamıştır. Çocuklar çalışması yasak olan işkollarında çalışmanın yanında 15 yaşın altında da çalıştırılmaktadır. Yoksulluk, 4+4+4 eğitim sistemi, çırak ve stajyerlik uygulamaları, mevsimlik tarım işçiliğinin omurgasının çocuklardan oluşturulması gibi nedenlerle üçte biri 14 yaş ve altında olmak üzere her yıl 60-70 çocuk çalışırken hayatını kaybetmiştir.

7- SSGSS yasası ile emeklilik yaşı 65’e çıkarılmıştır. Emekli olduğu halde çalışan, emeklilik yaşını beklediği için çalışmak zorunda kalan ve emekli olma hakkını sigortasız çalıştığı ya da sigortası düzenli yatırılmadığı için kazanamayan milyonlarca emekli/yaşlı işçi kitlesi oluşmuştur. Yine her yıl iş cinayetlerinde hayatını kaybedenlerin yüzde 20-25’ini bu işçilerin oluşturması, emekli/yaşlı işçilerin güvencesiz emek haline getirilmesinin bir sonucudur.

8- Tarımda, sanayide, hizmet sektöründe kadınlar en güvencesiz koşullarda çalıştırılmıştır. Bu çalışma koşullarının diğer yanını ise işyerinde şiddet ve taciz oluşturmuştur. Kadınların ev içi emeği de –temizlik, yemek, çocuk ve yaşlı bakımı– görünmez kılınmıştır. Her yıl 120-150 civarında kadın çalışırken hayatını kaybetmiştir.

9- Yanlış dış ve iç politikalar sonucu Türkiye milyonlarca mültecinin akınına uğramıştır. Nüfusun yaklaşık yüzde 10’una yaklaşan göçmenler sigortasız, ucuz, dışlayıcı yani tamamen korunmasız koşullarda çalıştırılmıştır. Son dönemde her yıl 100 civarında göçmen işçi hayatını kaybetmiştir.

Özetle 19 yılda iş cinayetleri gündelik yaşamın bir parçası haline gelmiş ve bu durum olağanlaştırılmıştır. Ancak biz işçilerin de mücadelesi her alanda devam etmektedir. İş cinayetlerine, güvencesiz çalıştırmaya, sendikal örgütlenme üzerindeki baskılara karşı direneceğiz... Artık Yeter!

İŞ CİNAYETİ REJİMİ

İSİG (İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi)’in AKP’nin hükümete geldiği 3 Kasım 2002’nin 19’uncu yıldönümünde iş cinayetlerinde ölen işçilerin sayısını paylaştı. Bu sürede en az 28 bin 380 işçi hayatını kaybetti.

İSİG’in açıklamasında "Her geçen yıl emekçilerin aleyhine çıkarılan yasalar, giderek azalan alım gücü, hak ve özgürlük mücadelelerine karşı süreklileşen bir baskı ve güvencesiz çalışma koşullarının yaşama geçirildiği bir iş cinayetleri rejimi. İşte 19 yılın özeti bu" denildi.

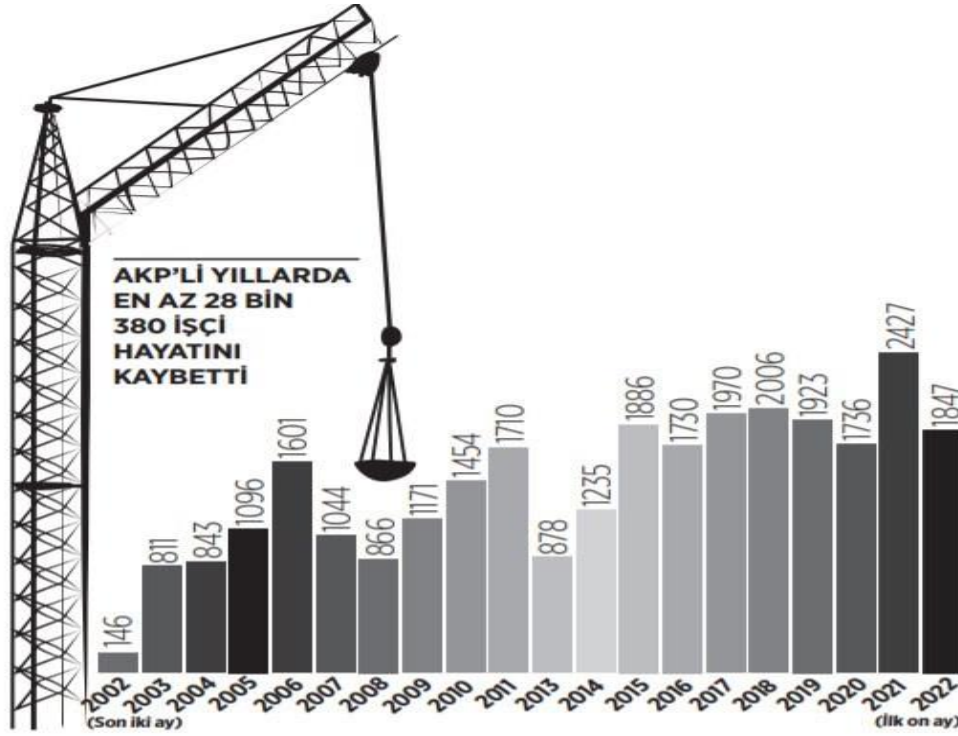
Açıklamada 19 yılda meydana gelen iş cinayetlerinden bir bölümü de paylaşıldı.

- Soma, Davutpaşa, Ostim, Torunlar, Isparta, Düzce, Ermenek, Esenyurt, Erzurum, Samsun, Güllük, Elbistan, Şırnak, Dursunbey, Hendek, 3.Havalimanı, Tuzla Tersaneleri, Kot Kumlama gibi birçok işçi katliamı bu dönemde meydana geldi.

- Her bin işçi için yılda 4 ila 12 yeni meslek hastalığı olgusu beklenmekte. Yani Türkiye’de her yıl yaklaşık 120 bin ila 360 bin arasında işçi meslek hastalığına yakalanmakta.

- İş cinayetleri sonrası adaletsizlik, cezasızlık bir kural haline geldi.

- Taşeron çalıştırma başta olmak üzere esnek ve güvencesiz çalıştırma yasal hale getirildi. Türkiye önce Avrupa'nın Çin'i şimdi ise Avrupa'nın Bangladeş'i haline getirilmiştir.

KÖMÜR FİYATLARINA SON İKİ AYDA YÜZDE 72 ZAM GELDİ

Isınma ihtiyacını kömür ve odun ile karşılayanlar yüksek zamlarla karşı karşıya kaldı. İki ayda kömüre yüzde 72 geldi. Ayrıca odunda yüzde 33, sobada ise yüzde 31 artış yaşandı.

Türkiye'de kömür tüketici fiyatlarını iki aydır olumsuz etkiliyor.

Havaların soğumasıyla ısınma ihtiyacını doğalgaz değil de kömür ve odun ile karşılayanlar yüksek zamlarla karşı karşıya kaldı.

Eylülde yüzde 33,72 ile ayın zam şampiyonu olan kömür ücretine ekimde de yüzde 28,69 zam geldi. Böylece iki ayda kömür fiyatları yüzde 72 zamlanmış oldu. Ağustosta 1254,66 lira olan kömür ücreti ekimde 2159,1 liraya fırladı.

Doğalgaz fiyatlarına ise üreticiye yapılan yüksek zamlar henüz tüketici fiyatlarına yansıtılmadı. Ancak kömürün yanı sıra odun fiyatları da iki aydır artış eğiliminde.

TÜİK verilerine göre, odun fiyatlarına da iki ayda yüzde 32,6 zam yapıldı. Ekimde ısınma giderlerinden bir de soba zamları. Soba fiyatlarına ekimde yüzde 19,32 zam gelirken yine iki ayda soba fiyatlarındaki artış yüzde 31 oldu.

ELEKTRİK VE DOĞALGAZ FİYATLARINA ZAMLARDA TÜRKİYE AÇIK ARA AVRUPA BİRİNCİSİ OLDU

Elektrik ve doğalgaz fiyatlarında son iki yılda üst üste yaşanan artışlar Türkiye'yi Avrupa'nın zam şampiyonu yaptı. 2019 ile 2021 ilk yarılarını kapsayan 2 yıllık dönemde Türkiye'de elektrik fiyatları yüzde 47,4 artarken doğalgaz fiyatları da yüzde 42,3 yükseldi. Aynı dönemde Avrupa'nın birçok ülkesinde ise fiyatlarda düşüş yaşanması dikkat çekti.

Avrupa Birliği (AB) İstatistik Ofisi'nin (Eurostat) açıkladığı veriler Türkiye'de enerji fiyatlarında son yıllarda büyük artış yaşandığını gösteriyor. Fiyatlar konutlarda kullanılan elektrik fiyatlarını kapsıyor.

2019 yılının ilk yarısı ile 2021 yılının ilk yarısı arasındaki 2 yıllık değişime bakıldığında ortaya şu manzara çıkıyor: 39 ülkenin 24'ünde fiyatlar yükselirken 15'inde ise düştü. En çok artış yüzde 47,4 ile açık ara Türkiye'de. Ardından

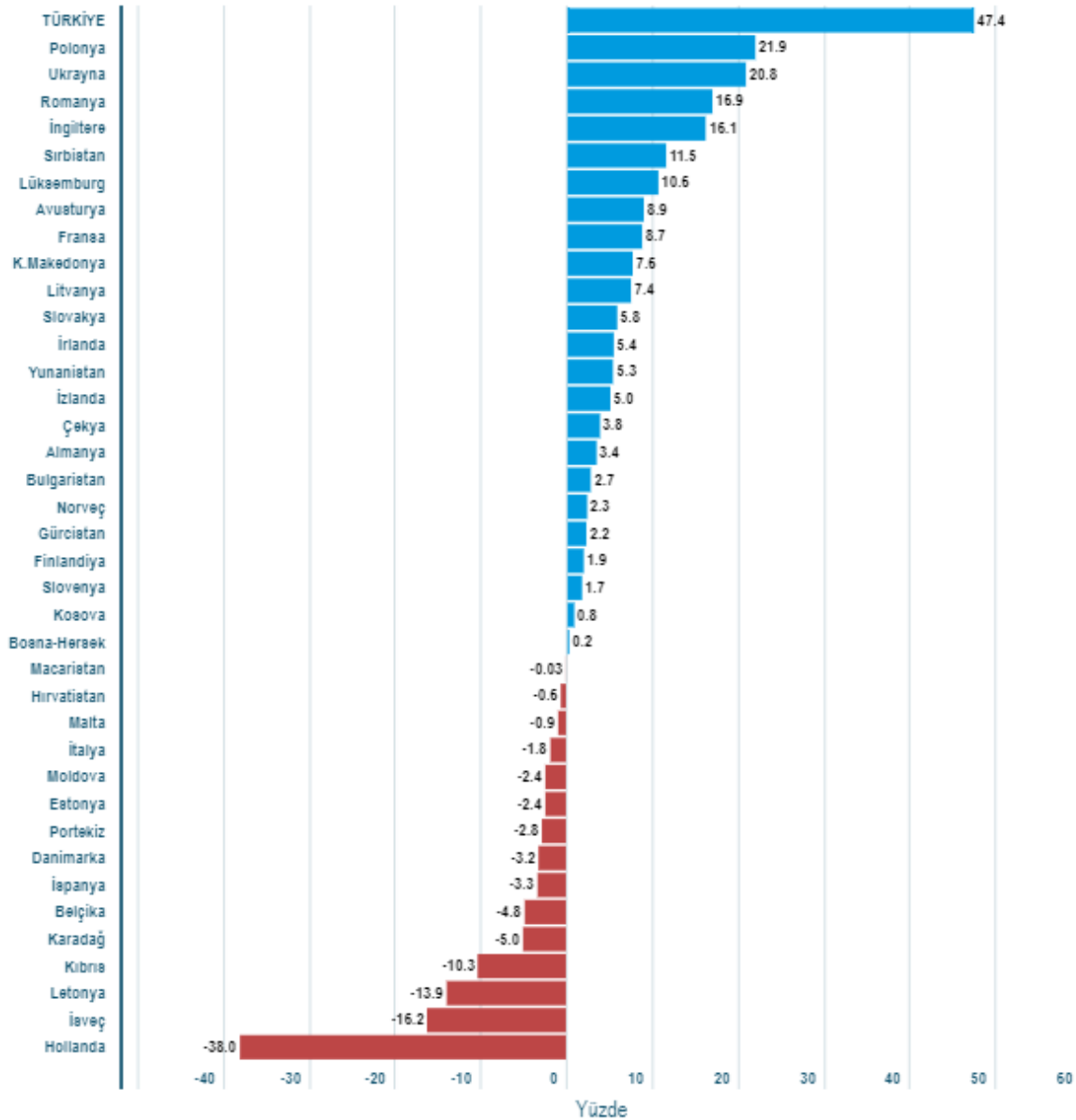
HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

yüzde 21,9 ile Polonya ve yüzde 20,8 ile Ukrayna geliyor. Artışların çoğu yüzde 10'nun altında. 10 ülkede artış oranı yüzde 5'ten düşük.

Tüm vergiler dahil yerel para birimine göre yapılan hesaplama göre 15 ülkede ise fiyatlar düştü. Bunların başında yüzde 38 ile Hollanda geliyor. İsveç'te ise fiyatlar yüzde 16,2 gerilerken Letonya'da yüzde 13,9 düşüş yaşandı.

Satın alma gücüne göre elektrik fiyatlarındaki değişime bakıldığında da zirvede Türkiye var. Satın alma gücüne göre son 2 yılda elektrik fiyatları Türkiye'de yüzde 30,6 arttı. Aynı dönemde AB ortalaması ise yüzde 1,4'te kaldı. Polonya yüzde 20,1 ile ikinci sırada yer alırken yüzde 14,9 ile İngiltere üçüncü oldu. Son 2 senenin doğalgaz şampiyonu da açık farkla Türkiye oldu. 2019-2021 yıllarının ilk yarısında konutlarda kullanılan doğalgazın fiyatı yüzde 42,3 yükseldi. İkinci sırada yüzde 12,7 ile Ukrayna var. Hollanda'daki artış ise yüzde 4,3 ile sınırlı kaldı. 32 Avrupa ülkesinden 11'inde fiyatlar artarken 21'inde doğal gaz fiyatları düştü. En büyük düşüş yüzde 38 ile Litvanya ve yüzde 33,4 ile Letonya'da yaşandı.

Son 2 yılda elektrik zamları (2019-2021 ilk yarı değişimi)

Kaynak: Eurostat (Konut kullanımı, vergiler dahil yerel para. İngiltere 2018-2020 ilk yarı)

FAHİŞ FİYATLARIN TEMEL NEDENİ SANAYİDEKİ ENERJİ ZAMLARI

2021 yılında yapılan zamlarla doğalgaz sanayi tarifesi yüzde 115; elektrik üretim santrallerinin tarifesi ise yüzde 148,5 oranında arttı... Sanayiye zam; market, çarşı ve pazar fiyatlarına artıracak, kara kış henüz başlamadan zamlar yağmaya başlayacak.

Sanayide doğalgaz tarifesi bu yıl içinde yüzde 115; elektrik üretim santralleri tarifesi ise yüzde 148,5 oranında arttı. Bu artışlar market raflarına, çarşı ve pazara da doğrudan yansıyor. Hayat pahalılığı daha da artacak; vatandaş temel ihtiyaçlarını alırken bu zammın faturasını ödemek zorunda bırakılacak. İktidar temel gıda ürünlerindeki fahiş fiyat artışlarıyla ilgili zincir marketlere ceza kesiyor. Bu kararlar fahiş fiyat artışının temel nedeninin iktidarın aldığı yanlış kararlar olduğu bir kez daha ortaya çıkmıştır.

BOTAŞ konut tüketicileri için gaz dağıtım şirketlerine uyguladığı satış fiyatı sabit tutarken; sanayi tarifelerini yaklaşık yüzde 48; elektrik üretim santrallerinin tarifelerini ise yaklaşık yüzde 47 oranında arttı. Sanayi ve elektrik üretim santralleri tarifelerine yapılan zamları vatandaş ihtiyaçlarını karşılarken çarşı, pazar ve marketlerde ödeyecek

Kara Kış Başlamadan; Zamlar Yağmaya Başlayacak

İktidar geçtiğimiz haftalarda gerçekleştirdiği sözde denetimlerle zincir marketlere fahiş fiyat artışları nedeniyle ceza keserken; market fiyatlarını daha da artıracak bir karar aldı. Sanayinin temel girdisi olan enerjiye yapılan fahiş zam; temel gıda ürünleri başta olmak üzere iğneden ipliğe bütün ürünlerin fiyatlarının daha da zamlanmasına neden olacaktır. Fahiş fiyat artışlarının nedeni iktidarın yanlış politikaları olduğu bir kez daha ortaya çıkarken; bu kararlar henüz kara kış başlamadan zamlar yağmaya başlayacak.

Vatandaş Zamların Faturasını Markette Ödeyecek

Sanayi ve elektrik üretim santrallerinin ana girdisi olan enerjiye yapılan zamlar; bütün sektörlerde domino etkisi yaratarak enflasyonu daha da artıracaktı. 2021 yılında sanayi doğalgaz tarifesine yapılan zammın etkisi kara kış aylarında etkisini gösterecek. Vatandaşlarımız yapılan son zamların faturasını; çarşı-pazarda ve market kasalarında aldıkları temel gıda ürünlerine yapılan zamlarla ödemek zorunda kalacak.

Sanayi Tarifesindeki Artış Yüzde 115'i Buldu

Sanayi doğalgaz tarifesi 2021 yılı içerisinde Ocak, Şubat, Mart, Nisan, Mayıs ve Haziran aylarında yüzde 1'er oranında artarken; Temmuz ayında yüzde 20, Ekim'de yüzde 15 ve son olarak Kasım ayında da yüzde 48 oranında zamlandı. Sanayi doğalgaz tarifesi böylece 2021 yılı içerisinde yüzde 115 oranında zamlanmış oldu. Başka bir deyişle bu yıl içerisinde sanayinin temel girdisi olan doğalgaza iki kattan daha fazla zam yapılmış oldu.

Santral Tarifesi Yüzde 148,5 Oranında Arttı

Elektrik santrallerinin doğalgaz tarifesi ise 2021 yılı içerisinde Ocak, Şubat, Mart ve Nisan aylarında yüzde 1'er oranında; Mayıs ayında yüzde 12; Haziran ayında yüzde 5; Temmuz ayında yüzde 20; Ekim ayında yüzde 15 ve son olarak Kasım ayında da yüzde 47 oranında zamlandı. Buna göre elektrik santrallerinin doğalgaz tarifesi 2021 yılı içerisinde yüzde 148,5 oranında arttı. Böylece elektrik santrallerinin kullandığı tarife neredeyse 2,5 kat artmış oldu.

Elektrik Zammı İle ve Akaryakıtta ÖTV Zammı Kapıda

Enerji Piyasası Denetleme Kurumu; henüz 2021 yılının dördüncü dönem elektrik tarifelerini hala açıklamamıştır. Elektrik üretim santrallerinin doğalgaz tarifesine bu yıl içerisinde yapılan zamlar ve döviz kurundaki artış üretim maliyetlerini fahiş oranda artırmıştır. Kuraklık nedeniyle ülkemizde elektrik üretiminin yarısı doğalgaz santralleri tarafından karşılanmaktadır. Bu nedenle elektrik üretimindeki maliyet artışı önümüzdeki aylarda elektrik tarifelerinde fahiş zamları kaçınılmaz kılmaktadır. Eşel mobil sistemindeki ÖTV payının bitmesiyle akaryakıt ürünlerine artık neredeyse her hafta zam gelmeye başlamıştır. İktidarın bu yıl içinde yeni bir ÖTV zammı yapacağı iddia edilmektedir.

ŞEKERİN TADI KAÇTI

Fabrikalar satışı kesti, ürün karaborsaya düştü, şeker fabrikalarını satanlar yaptıklarıyla gurur duysunlar

Şeker fabrikaları piyasaya şeker vermiyor, fiyatlar her gün artıyor, şeker karaborsada satılıyor. Şeker fabrikalarını satanlar yaptıklarıyla gurur duysunlar.

Türkiye genelinde üreticilerin ve marketlerin şeker ve yağ başta olmak üzere pek çok ürüne ulaşamadıkları, satın almak istemelerine rağmen ürün alamadıkları veya istedikleri miktarın çok altında alabildikleri konuşulurken, bu durumun temel gıda maddelerine beklenenin de üzerinde zam geleceğinin göstergesi olduğu belirtiliyor.

1 Torba Şeker 210 Liradan 300'e Çıktı

Şeker fabrikalarından piyasaya şeker satışının durdurulduğu veya azaltıldığı yönünde çok sayıda bilgi var. Şekere ve yağa haftalık zam gelmeye başlaması da bunun kanıtı gibi. Kısa süre önce 210 lira olan 1 torba şeker 290-300 liraya satılıyor, onu da sadece imalatçılara veriyorlar. Büyük marketlere 1 haftalığına verilen şeker ise 1-2 günde tükeniyor. 5-10 kg şeker isteyen vatandaşların talepleri bile karşılanmamaya başladı. Vatandaş ile toptancılar, esnaf karşı karşıya getiriliyor. Şeker Fabrikaları piyasaya ürün vermeyerek fiyat artışını tetikliyor.

Müdahale Edilmezse Şeker Karaborsaya Düşebilir

Türk Şeker'e ait şeker fabrikaları satılırken fabrikaları teker teker gezerek 'Şeker vatandır, vatan satılmaz' demiştik. Özelleştirmenin yaratacağı sonuçları halkımıza anlatmıştık. Aradan kısa süre geçtikten sonra özelleştirmenin can yakıcı sonuçlarını yaşamaya başladık. Fabrikayı özelleştirenler yaptıklarıyla gurur duyabilirler. Şeker piyasasının yüzde 64'ünü özel sektör, yüzde 36'sını TÜRKŞEKER'de kalan fabrikalar elinde bulunduruyor. Dolayısıyla piyasanın büyük bölümünü elinde tutan özelleştirilen fabrikalar stok yapıyor, istedikleri şekilde şeker fiyatlarıyla oynuyor. Bu şekilde devam ederse ve müdahale edilmezse şeker fiyatları çok daha fazla yükselecek. Şekerin fiyatının yükselmesi çok sayıda gıda ürününün de zamlanmasına sebep olacak, hatta binlerce ton pancar üretilen ülkede şeker karaborsaya düşecek.

YANDAŞ ŞİRKETLERİN DOĞALGAZ FATURALARINI BAKANLIK ÖDEMİŞ

Sayıştay'ın 2020 yılı raporuna göre, şehir hastanelerini yapan bazı şirketlerin işlettiği ticari alanların doğalgaz faturalarını Sağlık Bakanlığı ödedi.

Sağlık Bakanlığı'nın 2020 yılı Sayıştay raporunda, bazı şehir hastanelerinde bulunan ticari alanlara ilişkin usulsüzlükler yapıldığı belirtildi.

Ticari alanların tüm maliyetlerinin sözleşmeler gereği hastaneyi yapan şirketlerin sorumluluğunda olduğu belirtilen raporda, bu alanlarda elde edilen tüm gelirin de şirketlere bırakılacağı kaydedildi. Ancak raporda, hastanelerdeki ticari alanların doğalgaz faturalarının bakanlık tarafından ödendiği ve bununla ilgili bir mahsuplaşma yapılmadığı belirtildi.

Konuyla ilgili bakanlığın 2019 yılında da uyarıldığı aktarılan raporda, "2019 yılı Denetim Raporu'na bakanlık tarafından verilen cevapta, konuların düzeltilmesi için çalışma başlatıldığı belirtilmişse de 2020 yılı denetimi kapsamında yapılan incelemede bakanlık tarafından bu hususa ilişkin düzeltici bir işlem tesis edilmediği anlaşılmıştır" ifadelerine yer verildi.

Bakanlığın bu yıl şirketler tarafından kullanılan doğalgazın ödenmesi için gerekli talimatları verdiği de kaydedilen raporda, "Ödenen doğalgaz faturaları tüm hastanedeki kullanımları kapsadığından ticari alanlarda kullanılan doğalgaz tutarlarının mahsuplaşmaya konu edilmesi gerekmektedir" önerisi yer aldı.

Onaysız Yerde Ticaret

Raporda bazı şehir hastanelerinde de Sağlık Bakanlığı'nın onayladığı şehir hastanesi projelerinde ticari alan olarak gösterilmeyen alanların şirketler tarafından ticari alan olarak kullanıldığı belirtildi. Raporda konuyla ilgili, "Görevli şirketler tarafından yürütülen ticari faaliyetlerin bakanlık tarafından onaylanan uygulama projelerinde belirtilen alanlarla sınırlı olmak üzere yürütülmesi veya bakanlık tarafından mevcut ticari alan artışlarının onaylanması durumunda söz konusu artışlar için kullanım bedeli revizyonu yapılması gerekmektedir" tavsiyesi yer aldı.

BİR YOLCU GARANTİLİ İHALEYE DAHA ONAY

AKP'li belediye Afyonkarahisar Kalesi'ne yapılması planlanan 140 bin yolcu garantili teleferik için ihale düzenleyecek. İtirazlara rağmen proje onaylandı.

Afyonkarahisar Belediyesi'nin ekim ayı meclis toplantısında, Afyonkarahisar Kalesi'ne yolcu garantili teleferik sistemi kurulması kararı alındı. Yılda 140 bin yolcu garantisi verilen proje için CHP'li ve İYİ Partili meclis üyeleri, "Teleferiğe karşı değiliz, yolcu garantisine karşıyız" diyerek ret oyu kullandı. Ancak öneri oy çokluğuyla kabul edildi.

Yıllık 140 bin yolcu garantisi verilen teleferiği ayda 11 bin 666 kişinin, günde ise en az 388 kişinin kullanması gerekiyor. Afyonkarahisar Belediyesi, yolcu garantili teleferik için kasım ayı içerisinde ihaleye çıkacak. Afyonkarahisar Belediye Başkanı Mehmet Zeybek, yolcu garantili teleferikle ilgili AKP Afyonkarahisar Genişletilmiş Danışma Meclisi Toplantısı'nda konuştu.

Zeybek, "Teleferik projemiz vardı. Kasım ayı içerisinde yıllık yolcu garantisi ile inşallah ihaleye çıkıyoruz. Bazıları bunu farklı anlıyor. CHP ve İYİ Parti başkanları bundan zarar edilirse, bu zarar AKP'li Meclis Üyeleri'nden tahsil edilsin diyorlar. Bu arkadaşlarımız sanırım hesap bilmiyorlar. Biz 15 yıllık garanti veriyoruz. Bir yolcu bedeli 25 TL. Yaklaşık maliyetimiz 52 buçuk milyon TL. 140 bin ile 25'i çarpıp ona da çarpı 15 dediğimizde 52 buçuk milyon TL yapıyor. Biz 52 buçuk milyon TL'yi 15 yıl vadeyle yaptırmış oluyoruz. Kendimiz yapmaya kalksak bankadan kredi alacağız, buna da yıllık faiz işleyecek. Bizde maliyeti 70 veya 80 milyon TL'ye gelecek. O mu karlı, bu mu karlı? Ben de diyorum, bittikten sonra herkes binebilir ama muhalefet asla diye yazı yazmayı düşünüyorum" dedi. Afyonkarahisar Belediye Başkanı Mehmet Zeybek'in açıklamalarına CHP Afyonkarahisar İl Başkanı Yalçın Görgöz tepki gösterdi. CHP'li Görgöz, "Her şeye müteahhit ve rant kafasıyla bakıyorlar" dedi. Projenin rant amaçlı olduğuna dikkat çeken Görgöz, "Böyle bir hesabı anlamak, kabul etmek mümkün değil. Teleferik projesini belediye yaptığı zaman ortaya çıkacak maliyet üzerinden değil, yolcuların bilet parası üzerinden hesap yapıyorlar. Belediyenin bu projenin maliyetini hesaplayacak mühendisi, mimarı yok mu? Bu yıllardır AKP'nin her yerde gördüğümüz rant kafası. Böyle bir anlayış olamaz. Bir de belediye başkanı oraya 'Muhalefet asla binemez diye yazı asmayı düşünüyorum' diyor. Bunu şaka olarak söylemesi ve oradaki insanların bu sözleri alkışlaması bile gerçekten ülkeyi yöneten partinin ne halde olduğunu, ne kadar gülünç durumda olduğunu gösteriyor. 'Ben sadece kendime oy verenlere teleferiği yapıyorum' demek nasıl bir hizmet anlayışıdır? diye konuştu.

Garantiye Karşınız

Yolcu garantisine karşı olduklarını dile getiren Görgöz, şunları söyledi: "Bu projeyi belediye neden kendi imkânlarıyla yapmıyor? Biz bu rant kafasına karşı çıkıyoruz. Bu fiyatları neye göre belirlediklerini bile söylemiyorlar. Çok basit ve küçük hesaplarla kendilerini haklı çıkarmaya çalışıyorlar. Ben de o zaman başkana şunu sorarım. 15 yıl boyunca bu insanlar hep mi 25 TL'ye binecek. Enflasyona göre veya maliyete göre hiç mi artış olmayacak. Senelerin içerisinde hiç mi zam yapmayacaksınız?"

AK PARTİ İKTİDARI YİNE HEDEFSİZ BİR ENERJİ PROGRAMI AÇIKLADI

25.10.2021 tarihli Mükerrer Resmi Gazete'de "2022 yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı" açıklandı. Programın 210. Sayfası (2.2.3.6 Bölümü) "Enerji" Alt Başlığında düzenlenmiş. Toplam 7 sayfalık bu alt başlığın 4 sayfası tablolardan oluşmaktadır. Enerji buhranı yaşanan ülkemizde AK Parti iktidarı içi boş hedefler açıklamaya devam ediyor.

Doğalgaz Müjdesi Ve Temenniden Öte Geçemeyen Hedefler

"Sakarya havzasında bulunduğu ifade edilen ve bulunacağı temenni edilen muhtemel başka rezervlerle doğalgaz son kaynak tedarikçinin katlandığı maliyetinin düşmesinin beklendiği" ve bu keşiflerle mevcut uzun vadeli doğalgaz alım kontratlarının yeniden müzakere edilebileceği temenni edilmektedir. (Sayfa 210)

Paris Anlaşmasının mecliste kabul edilmesi nedeniyle taahhüt altına girilen 2030 yılına kadar, karbon emisyonunu azaltma gerekliliğine karşın, bu Program'da kalorisi ve verimliliği düşük yerli kömürün elektrik üretiminde artarak kullanılmasının "Milli ve Enerji ve Maden Politikası" kapsamında Kaynak ve Rezerv Raporu düzenlenmesinin gerektiği vurgulanmıştır. (Sayfa 212) Aynı şekilde doğalgaz tüketimi de artırılmasına yönelik çalışmalardan bahsedilmektedir.

Yine İlisu Barajı ile Yusufeli Barajının bitmesine müteakiben elektrik üretimine dair hesaplamalar yapılmıştır. (Sayfa 213) Bu kısımda yine YEKA kapsamında elektrik alım garantilerinin (hidrolik, rüzgar, biyokütle ve güneş için 32, 40, 50 ve 54 Kr. Olarak güncellendiğinden bahsedilmekte ve yenilenebilir enerji kullanan nihai tüketicilerin YEK-G belgesinin hayata geçirildiğinden bahsedilmektedir. (Pahalı olan yeşil tarifinin niçin düşürülmediğinden ya da düşürülmesi gerektiğinden bahsedilmemiştir)

Nükleer.Santraller İçin Yer Seçimi Yapacaklar

Ayrıca Akkuyu Nükleer Santralının (4 x1200 MW) devreye alınmasına müteakiben yeni 2 adet nükleer santral için saha, yer ülke ve şirket seçimi yapılacağından bahsedilmektedir.

Bunun dışında Enerji kısmının “Amaç” alt başlığında enerji arz güvenliğini sürekli, kaliteli ve “katlanılabilir” maliyetle sağlanması amaçlandığı ifade sadece bir cümleyle ifade edilmiştir. Bu hususların nasıl sağlanacağı ve amaçların ne şekilde yapılacağı yer almamaktadır. (Sayfa 214)

Bunlara ilaveten 214, 215 ve 216. sayfalarda zaten TPAO, BOTAŞ, TEİAŞ, TKİ, MTA ve EÜAŞ gibi Enerji KİT’lerinin genellikle rutin faaliyetleri ve çalışmaları sanki politika amaçları gibi alt alta sıralanmıştır. **Örneğin** Keban Santralının santral türbin çarkı bakımı, türbin kontrol sistemi rehabilitasyonu gibi rutin ya da bu kurumların yatırım programına konulmuş halihazırda yürütülen ya da yürütülecek olan işlerden bahsedilerek “enerji politikası” ifade edilmektedir.

Son olarak birkaç yıllık bazı istatistiksel tahminler (kişi başına elektrik tüketimi vb.) yapılmıştır.

Bu haliyle, yatırım programındaki enerji alt başlığındaki politika ve amaçlar; Paris Anlaşmasındaki yükümlülükler de göz ardı edilerek, kalitesiz ve verimsiz yerli linyit kullanımının teşvik ettiği gibi (yerli linyit kullanan santrallerin doğalgaz veya fuel oil gibi yardımcı yakıtlarla yakılabildiği böylece yerli kömür kullanan çoğu santralin maliyeti neredeyse yardımcı yakıtlı santral kadar bir orana yükseldiği bilinmektedir) doğalgaza bağımlı olarak enerji tüketiminin (hem birincil olarak doğalgaz kullanımı hem de elektrik üretiminde) artacağı, doğalgaz tedarikçisi ülkelerle geçmişte imzalanmış ve mevcutta devam eden uzun vadeli kontratların, bulunduğu ya da bulunacağı bile meçhul olan Karadeniz’deki doğalgaza bel bağlanarak, iyi niyetten öte geçmeyen bir hedefle fiyatların düşmesine katkıda bulunacağını beklendiği ifade edilmiştir.

Yine teknolojsi, know-how’ı yabancı ülke ve şirketlerde olan alım garantili iki adet yeni nükleer santralleri planlandığından bahsedilmiştir. Akkuyu’da 12,35 Dolar Sent/kWh olarak alım garantisi verildiği bilindiğinden bu santrallerin de alım garantili olacağı ve ülkenin enerji maliyetlerinin düşmeyeceği zımnen vurgulanmıştır.

Ayrıca elektrik üretiminde YEKA kapsamında yenilenebilir kaynaklardan alım garantilerinden kuruş cinsinden bahsedilmiş, üreticilere tanınan bu teşviklerin nihai tüketiciye yansımalarının, yani yeşil tarifenin hala ulusal tarifeden yüksek olması bile göz ardı edilerek, sadece bu kaynaklardan tüketimlerin artırılmasının beklendiği gibi ekonomik yaşamda karşılığı olmayan beklentiler ifade edilmiştir.

Böylece vatandaşın refahını ve sanayinin maliyetini doğrudan etkileyen ve maliyetlerinin nasıl düşürüleceğinden bahsedilmeyen 2022 Programında enerji ile ilgili hemen hemen hiçbir husus bulunmamaktadır.

DOLAR VE AVRO CİNSİ GARANTİLER KARA DELİĞE DÖNDÜ

Döviz kurundaki artış yıllarca ödenmeye devam edecek garanti bedellerini de artırdı...

Sayıştay’ın yayınladığı raporda Karayolları Genel Müdürlüğü’nün yap-işlet-devret modeliyle verdiği garantilerin kalan tutarı; kur artışı nedeniyle 179 milyar 635 milyon liradan 226 milyar 495 milyon liraya çıkmıştır. Döviz üzerinden verilen garantiler kamu bütçesinde adeta kara deliğe dönüşürken; artan kur nedeniyle bu yük daha da artmaktadır.

2021 yılı içerisinde döviz kurunda yaşanan olağanüstü artış; hayat pahalılığını yanı sıra kamu bütçesinde kara deliğe dönüşen garanti ödemelerinin yükünü de artırmıştır. Sayıştay tarafından hazırlanan Karayolları Genel Müdürlüğü 2020 Yılı Denetim Raporu’nda yap-işlet-devret (YİD) modeliyle yapılan köprü ve otoyollara verilen garanti tutarlarıyla ilgili ayrıntılı bilgiler yer almaktadır. Söz konusu rapordaki “Yap-İşlet-Devret Projeleri Kapsamında Verilen ve Ödenen Garantiler” başlıklı tabloda Karayolları Genel Müdürlüğü’nün otoyol ve köprülere verdiği garantiler, toplam ödenen garanti tutarı ve kalan garanti tutarlarına ilişkin bilgiler bulunmaktadır.

Sayıştay 179,6 Milyar Lira Olarak Açıkladı

Sayıştay’ın hazırladığı tabloda; Gebze-Osmangazi-İzmir Otoyolu; Kuzey Marmara Otoyolu (KMO) Odayeri-Paşaköy kesimi; KMO Kurtköy-Akyazı Kesimi; KMO Kınalı-Odayeri Kesimi; Menemen-Aliağa Çandarlı Otoyolu ve Ankara-Niğde Otoyolu’na ilişkin hem döviz hem de Türk Lirası üzerinden kalan garanti ödemeleri de yer almaktadır.

Söz konusu raporda köprü ve otoyollara 2020 yılından sonra kalan Türk Lirası cinsinden toplam garanti tutarı toplam 179 milyar 635 milyon 821 bin 290 TL olarak yer almaktadır.

Güncel Kurla Yaklaşık 226 Milyar Liraya Çıktı

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Raporda Sayıştay'ın yaptığı hesap 31 Aralık 2020 tarihli kur dikkate alınarak yapılmıştır. Bugünkü kur değerine göre (26 Ekim itibariyle 1 dolar 9,45 lira; 1 Avro 10,97 lira) hesaplama yapıldığında milyarlarca lira tutarında bir artış yaşanmaktadır.

Sayıştay'ın verilerine göre söz konusu köprü ve otoyollara verilen kalan garanti tutarı 20 milyar 540 milyon 187 bin 18 dolar ile 2 milyar 952 milyon 706 bin 505 Avro olarak belirtilmektedir. Güncel kura göre dolar cinsinden verilen garanti tutarı 194 milyar 104 milyon 767 bin 320 lira; Avro cinsinden verilen garanti tutarı ise 32 milyar 391 milyon 190 bin 360 lira olarak hesaplanmaktadır. Buna göre dolar ve Avro cinsinden kalan garanti tutarının toplamı 226 milyar 495 milyon 957 bin 680 lira olarak ortaya çıkmaktadır.

Kur Farkı Toplam 46,8 Milyar Lira!

Buna göre yalnızca 10 aydaki kur artışı nedeniyle kalan garanti tutarındaki artış tam 46 milyar 860 milyon 136 bin 390 lira olarak hesaplanmaktadır. Söz konusu tutar kur arttığı sürece daha da artacaktır.

Tablo 5: Yap-İşlet-Devret Projeleri Kapsamında Verilen ve Ödenen Garantiler

İşin Adı	Verilen Garantiler (İşletme Süresince Toplam)	Toplam Ödenen Garantiler	2020 Yılında Ödenen Garantiler	Kalan	31.12.2020 Tarihli Kur İle TL Cinsinden Kalan
Gebze-Orhangazi-İzmir Otoyolu	10.754.020.006,08 \$	1.924.127.973,13 \$	788.491.922,37 \$	8.829.892.032,9 \$	65.629.938.512,9 TL
Kuzey Marmara Otoyolu Projesi Odayeri-Paşaköy Kesimi	7.093.302.948,00 \$	2.029.353.761,55 \$	575.194.301,95 \$	5.063.949.186,5 \$	37.638.815.118,4 TL
Kuzey Marmara Otoyolu Projesi Kurtköy-Akyazı Kesimi	4.489.679.115,50 \$	239.691.938,01 \$	239.691.938,01 \$	4.249.987.177,49 \$	31.588.879.694,1 TL
Kuzey Marmara Otoyolu Projesi Kınılı-Odayeri Kesimi	2.534.001.824,63 \$	137.643.203,48 \$	137.643.203,48 \$	2.396.358.621,15 \$	17.811.414.723,4 TL
Menemen- Aliğa-Çandarlı Otoyolu	541.301.075,00 €	35.788.284,52 €	35.788.284,52 €	505.512.790,48 €	4.616.797.764,17 TL
Ankara-Niğde Otoyolu	2.447.193.714,80 €	-	-	2.447.193.714,80 €	22.349.975.477,8 TL
Toplam	24.871.003.894,10 \$	4.330.816.876,17 \$	1.741.021.365,81 \$	20.540.187.018,00 \$	179.635.821.290,00 TL
	2.988.494.789,80 €	35.788.284,52 €	35.788.284,52 €	2.952.706.505,28 €	

BORUYU YANDAŞA BAĞLAMIŞLAR

AKP'li Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Varlık Fonu'na Yönetim Kurulu Üyesi olarak atadığı Fuat Tosyalı'ya ait şirketlerin kamu kurumlarından 10 yılda tam 1,1 milyar TL değerinde boru ihalesi aldığı açığa çıktı.

AKP'li Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın 2018 yılında Türkiye Varlık Fonu'na (TVF) Yönetim Kurulu Üyesi olarak atadığı Fuat Tosyalı'nın şirketlerinin kamu kurumlarına milyonlarca lira değerinde boru sattığı açığa çıktı.

AKP'ye yakınlığıyla bilinen Fuat Tosyalı'nın Yönetim Kurulu Başkanı olduğu Tosyalı Holding'e bağlı birçok şirket bulunuyor. Holding'e bağlı şirketler kamu kurumları ile belediyelerden 2012 ile 2021 yıllarını kapsayan son 10 yıllık dönemde tam 1 milyar 170 milyon TL değerinde 43 ayrı ihale aldı. Bu ihalelerin çok büyük kısmını ise kamu kurumlarının açtığı "boru alım" ihaleleri oluşturuyor.

İlk Sırada BOTAŞ Var

Holding'e bağlı şirketlerden biri olan Tosçelik Spiral Boru Üretim Sanayi Anonim Şirketi, kamudan 2016 ile 2021 yılları arasında kapsayan 6 yıllık dönemde 19 ayrı ihale aldı. Bu 19 ihalenin toplam bedeli ise yaklaşık 942 milyon TL'yi buluyor. Şirketin en fazla ihale aldığı kamu kurumlarının başında ise Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na bağlı Boru Hatları İle Petrol Taşıma Anonim Şirketi (BOTAŞ) geliyor. Şirket, son altı yılda BOTAŞ'tan 11 ihale alırken Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nden 7 ve Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO) Genel Müdürlüğü'nden de bir ihale aldı.

TPAO da Listede

Tosyalı Holding'e bağlı olan bir diğer şirket ise Tosçelik Profil ve Saç Endüstrisi Anonim Şirketi. Bu şirket de 2012 ile 2020 yıllarını kapsayan 10 yıllık dönemde kamu kurumlarından tam 61 milyon TL değerinde 23 ayrı ihale aldı. Bu şirketin ise en fazla ihale aldığı kamu kurumlarının başında 15 ihale ile TPAO geliyor.

İSKİ'den Dev İhale

Holding'e bağlı olan ve kamudan ihale alan bir diğer şirket de Tosyalı Dış Ticaret Anonim Şirketi. Bu şirketin de AKP döneminde İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne (İBB) bağlı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi (İSKİ) Genel Müdürlüğü'nden 2014 yılında tam 126 milyon 430 bin TL'lik ihale aldı. Şirket bu ihaleyle İSKİ'ye milyonlarca liralık çelik boru sattı.

Filyos Projesi'nin İdaresinden Sorumlu

Zonguldak Çaycuma'da yapımı devam eden Filyos Endüstri Bölgesi Projesi'nin idaresi de 2019'da Tosyalı Holding'e verilmişti. Fuat Tosyalı'nın sahibi olduğu şirketin, Filyos Endüstri Bölgesi'nin alt, üst yapısından ve idaresinden sorumlu şirket olduğu açıklanmıştı...

CHP Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzılmaz ise yaptığı açıklamada, "Tosyalı Holding, Filyos projesinde bir yatırımcı gibi değil AK Parti'nin bir ortağı gibi yer almaktadır" demişti.

TOSYALI HOLDİNG'E BAĞLI
ŞİRKETLERİN ALDIĞI İHALELER

1,1 milyar TL

Son 10 yılda kamudan aldığı
ihalelerin bedeli

43

Kamudan aldığı toplam ihale sayısı

126,4 milyon TL

İSKİ'den aldığı ihalelerin bedeli

AKP'nin Adayına Oy İsted

Ayrıca, Fuat Tosyalı, 31 Mart seçimlerinde AKP'nin İskenderun mitingine katılarak AKP'nin adayını için oy istemişti.

İHALE İSTEDİĞİME GİTSİN TEKLİFİ

Kamu ihale Kanunu'nda değişiklik yapan teklif Saray'dan vize bekliyor. "Reform" diye sunulan teklif, iddia edilenlerin aksine kamu ihalelerinin istenilene verilmesini sağlayıcı yeni hükümler ve daha az denetim içeriyor.

AKP iktidarlarının kamu kaynaklarının belli çevrelere peşkeş çekme aracına dönüşen istisnaların azaltılması ve ihale süreçlerinin denetim altına alınması için yapılacağı açıklanan Kamu İhale Kanunu (KİK) değişikliği TBMM'ye sunulmak için Saray'ın onayını bekliyor. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan yasa teklifi, istisnaları azaltmak bir yana büyük projelerin ihalelerinin denetimden kaçırılmasını ve yeni istisnalar tanınarak peşkeş çekilmesini kolaylaştırıcı düzenlemeler içeriyor.

2002 yılından bu yana 200'e yakın kez değiştirilen ve her değişiklikle iktidarın kendisine yakın sermaye çevrelerini daha kolay fonlamasına olanak sağlayan KİK'te reform niteliğinde değişiklikler yapılacağı ve yasama yılının başlaması ile TBMM'ye sunulacağı açıklandı. İlgili kurumların görüşüne açılan teklife son şekli verildi, ancak hala TBMM'ye sevk edilmedi.

Taslak metin, açıklamaların aksine kamu ihalelerinin denetimini daha da azaltan ve istenilen şirketlere verilmesini daha kolaylaştırıcı bir yapının kurulmasını öngörüyor.

İktidarın kamu ihale düzenini istediği gibi yürütmesini sağlayacak düzenlemelerden bazıları şöyle:

Esnek Yöntemler: Enerji, su, ulaştırma ve telekomünikasyon sektörlerindeki alımların "Sektörel Kamu Alımları Kanunu" çerçevesinde düzenlenmesi öngörülüyor. Bu sektörlerdeki alımlar için "daha esnek yöntemler gerektiği" şeklindeki gerekçe, istisnaların artacağını ve denetimin daha da olanaksız hale getirileceğini gösteriyor.

Önceden Engelleme: Alımlarda, adayların yeterliklerinin tespit edilmesi amacıyla temel ilkelere uygun olarak EKAP üzerinden sertifikasyon sistemi kurulması öngörülmüştür. Kamu teşebbüslerinin yanı sıra özel hukuk tüzel kişilerinin de bu alanda faaliyet göstermesine olanak sağlanacak. Bu da yeterlilik tespitinin gerçekçi yapılması, istenilmeyen şirketlerin ihalelere girmesi engellenerek rekabetin ortadan kaldırılmasına neden olacak.

Cumhurbaşkanı'na Yetki: Alfabenin tüm harflerini tüketerek çift harfe geçilen istisnalar kapsamında Cumhurbaşkanı'na yetki veriliyor. Cumhurbaşkanı tarafından karar verilen mal alımları da istisna kapsamında yapılabilecek.

Yeni İstisnalar: Mevcut yasanın olağanüstü durumlarda pazarlıkla alım yapılmasına olanak sağlayan ancak istisna edilerek etki alanı sürekli genişleyen 21/b maddesine yeni hükümler ekleniyor. "Özellikli işler" denilerek neredeyse tüm alımların yapılmasına kapı açan hüküm kaldırılıyor. Ancak "Kamu teşebbüsünün kusurundan kaynaklanmayan", "Önceden öngörülmesi mümkün olmayan" durumlar için yeni istisnalar sağlanıyor.

Bu alımların idarenin belirlediği "En az üç aday"la pazarlıkla yapılması kamu ihalelerinin belli adreslere gitmesi uygulamasının süreceğini gösteriyor.

Özellikli Yerine Özgün: Pazarlıkla alımlarda en büyük istisna aracı olan "özellikli işler" kaldırılıyor ancak yeni istisnalara yol açacak "özgün nitelikte işler" istisnası getiriliyor ve bu işler açıkça tanımlanıyor.

Rekabetçi Müzakere Usulü: Özgün nitelikte alımlarda "yeterli bulunan adaylarla" ihtiyacı en uygun şekilde karşılayacak yöntemin belirlenmesi için müzakere yapılacak. Herhangi bir adaya avantaj sağlayacak bilgilerin idare tarafından aktarılmaması yasaklanıyor ancak bunu güvence altına bir hükme metinde yer veriliyor.

19 Milyonluk İhaleler Pazarlıkla: Yaklaşık 19 milyon TL'lik dev ihalelerin pazarlıkla verilmesinin yolu açılıyor.

Yenilikçi İşbirliği: Kamunun ihtiyacını piyasada mevcut olan çözümlerle karşılayamaması nedeniyle bir veya birden fazla istekli ile işbirliği yapılarak yenilikçi bir mal, hizmet veya yapım işinin geliştirilmesi yeni bir yöntem olarak öngörülmüştür.

İhalesiz Alım: Önceden öngörülemeyen ve anlık olarak ortaya çıkan ihtiyaçların doğrudan temin ile 36 ay süre ile karşılanmasına olanak sağlanıyor. Bu da üç yıl gibi uzun süreye yayılan birçok işin ihalesiz şekilde istenilenlere doğrudan gördürülmesinin önünü açıyor.

AKP İÇİN TAAHHÜTLER KAĞIT ÜZERİNDE KALİYOR

COP26 İklim Değişikliği Zirvesinde yayınlanan Ormanlar ve Arazi Kullanımı Deklarasyonu hakkında değerlendirmelerde bulunan CHP Doğa Haklarından Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Ali Öztunç "AKP bürokrasisi, taahhütler üzerinden inşa ettiği bir mekanizmayla yıllardır ormanları, tarım alanlarını müteahhitlere katletti. Umarım, Dünya Liderlerine verdikleri taahhütleri de aynı kefeye koymazlar" yorumunda bulundu.

Bakanlıklar Dahi Resmi Taahhütlerine Uymuyor

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının Cengiz İnşaat ile birlikte İyidere Liman Projesinin ÇED raporunda yeni bir taş ocağı açmayacağız diye taahhütte bulunmasına rağmen İkizdere'de aylardır ormanlık alanları yok ettiğini hatırlatan Öztunç; "AKP bürokrasisi tüm sistemini asla yerine getirmeyen taahhütler üzerine inşa ediyor. Öyle ki, bir bakanlık başka bakanlığı bu taahhütlerle kandırıyor. Balık baştan kokar. 3600 ek gösterge vaadini tutmayan başkanın, eylem planlarını, taahhütlerini uygulamayan bakanları oluyor" yorumunda bulundu.

Ormansızlaşma AKP Döneminde Arttı

Sadece 2020 yılında, 67 Bin 972 Hektarlık orman alanının yangın ve maden-enerji tesisleri için verilen orman izinleriyle nedeniyle yok edildiğini aktaran Öztunç; "Ormanlardaki her türlü yapılaşmadan vazgeçilmeli, madencilik faaliyetlerine son verilmeli, yangınla mücadele yöntemleri güçlendirilmeli, ıslah ya da gençleştirme adı altında toptan kesim işlemlerine son verilmeli, sera gazı emisyonlarını arttırıcı etkiye sahip olan kirli ve eski teknolojiye sahip Termik santraller hemen kapatılmalı, maden faaliyetleri ile uğraşan işletmelerin rezervleri bitirdikten sonra adeta kaçarcasına bölgeyi rehabilite etmeden, ağaçlandırmadan kaçmalarını önlemek için ciddi ve etkin kamu denetimleri bugünden hayata geçirilmeli" önerilerini sıraladı.

AKP Yaptıklarını Bıraksa Dahi Mücadelede Mesafe Alırız

AKP inşaat, yapılaşma, enerji, tarım alanlarındaki icraatlarına bugün ara verse dahi mücadelede bir yol katedebiliriz diyen Öztunç; "AKP'nin, kalkınma adı altında ülkedeki tarımdan, mimariye, enerjiden, kentleşmeye

kadar bir çok alanı plansız ve doyumsuz bir hırsla dönüştürmesi, Türkiye’de yaşamı her yönden çıkmaza soktu. Yoksulluk da, kirlilik de, gıdasızlık da aynı politikanın ürünü. AKP tutamayacağı sözler vermek yerine, ülkeyi krizlere sevkeden bu uygulamalarını ivedi olarak durdurmalıdır” yorumunu yaptı.

COP 26’ın Kömürden Çıkışla İlgili Görüşmelerini Önemsiyoruz

AKP’nin yeşil mutabakat, Paris İklim Anlaşması gibi söylemlere fon meselesi yüzünden yöneldiğini aktaran Öztunç; “COP 26’da da fon meselesi önemli bir başlık. Öyle ki, diğer başlıkların üzerini gölgeyor. Ormansızlaşma ve Arazi kullanımıyla, metanla ilgili yaklaşıma benzer bir yaklaşımın kömürden çıkışla ilgili de gelmesini arzuluyoruz. İkizköydeki termik santralin daha da büyümesi için zeytinlik alanları yok ettirecek kanun teklifleri hazırlığında olan AKP’nin o zaman biraz yüzü kızarabilir” çıkışında bulundu.

İKTİDARIN, ATATÜRK’Ü SİLME HAMLESİ, NAFİLE ARAYIŞLARDIR!

İktidarın, Cumhuriyetin ve kurucu önderi Atatürk’ün ismini ve izlerini silme çabaları, nafile arayışlardır. 29 Ekim’de emrindeki tüm kurumları yine bu görevde seferber eden iktidarın, Anıtkabir’deki resmî törenlere medya sansürü getirmesi çaresizliğin göstergesidir. Kontrolündeki medya ve biatçı yazarlarıyla her gün CHP’ye yeni bir Cumhurbaşkanı Adayı bulması, iktidardaki çözülme, kaygı-korku ve iktidarı kaybetme telaşını doğruluyor!

29 Ekim Cumhuriyet Bayramı kutlamalarında, iktidarın Cumhuriyet ve Atatürk alerjisi uygulanan resmî programlarda yine kendisini gösterdi. Valilerin yayınladıkları bayram mesajlarında; Atatürk ve Cumhuriyetin kurucu liderlerinin anılmaksızın ‘Ulemanın peşinden gidilmesi’ çağrıları, yer aldı. Diyanet İşleri Başkanlığı yine kimseyi şaşırtmadı. Her yıl 23 Nisan, 19 Mayıs, 30 Ağustos, 10 Kasımlarda olduğu gibi bu yıl da 29 Ekim’de tüm camilerde okutulan Cuma hutbesinde Cumhuriyetten ve kurucu liderlerden söz edilmedi. Tüm statları Arena’ya çevirme bahanesiyle statlardaki Atatürk, İnönü isimlerini silmelerine, resmî kurumların tabelalarından T.C.’yi kaldırma, çocukların dilinden Andımız’ı silme gayretlerine rağmen ne Cumhuriyet’i ne de onu kurup bu ülkenin insanlarını özgür ve eşit yurttaşlığa kavuşturanları akıllardan ve yüreklerden silemediler. Ankara’nın ortasındaki Hipodrom Sahası ve Atatürk Kültür Merkezi’ni Millet Bahçesi’ne dönüştürürken, ismini de Başkent Millet Bahçesi yaptılar. Açılış törenine sandıkta yenilgiyi hazmedemediklerinden ötürü, Büyükşehir Belediye Başkanını davet etmediler. Anıtkabir’deki törenlerin izlenmesinde kendilerince getirdikleri akreditasyon kurallarıyla muhalif gördükleri gazeteleri, televizyonları, haber ajanslarını, gazetecileri, muhabirleri Anıtkabir’e sokmadılar, yasakladılar. Tüm unutturma çabaları nafileye dönüşürken diğer yanda ise CHP’ye yeni bir Cumhurbaşkanı Adayı bulma gayretindedir. Ülkenin ve halkın içinde bunaldığı böylesine ağır ekonomik sorunlar, açlık, yoksulluk, işsizlik, salgın ve yaklaşan kışta insanların çaresizliği ortada iken tek dertleri CHP’nin adayının kim olacağı! Sözde kulislere, ‘adını açıklamak istemeyen üst düzey kaynaklarla’ görüşüklerini öne sürüp, CHP’ye aday arıyorlar. Aday borsası kuruyorlar.

Siyaseten söyleyecek yeni sözü kalmayan, kendi kendisinden bile umudunu kesmiş iktidar ittifakı ve medyasının, emrindeki kalemlerin, tüm bu akıl almaz çabaları boşuna. Vakti geldiğinde ülkeyi aydınlığa ve esenliğe çıkartacak iktidar seçeneği ve ‘Cumhurbaşkanı Adayı’ açıklandığında **herkes sadece susmak, tüm ülkede ve toplumda umutların nasıl hızla yeşerip dal budak saldığını izlemek zorunda kalacak!**

KANAL’A KOMŞU KUPON ARAZİLERİ!

AKP’li Başakşehir Belediyesi, Kanal İstanbul’a komşu olan toplam 39 bin metrekare büyüklüğünde iki arazisini konut alanı olarak satışa çıkaracak. Arazilerin ‘gelir sağlamak için’ satışa çıkarıldığı belirtildi.

Megakent İstanbul’daki AKP’li ilçe belediyeleri kupon arazi satışlarına hız verdi. Üsküdar Belediyesi’nin ardından şimdi de AKP’li Başakşehir Belediyesi, milyonlarca lira değerindeki kupon arazilerini satışa çıkarma hazırlığı yapıyor.

AKP’li Başakşehir Belediye Meclisi, Plan Bütçe Komisyonu’nda kabul edilen teklife göre, mülkiyeti belediyeye ait olan toplam 39 bin 197 metrekare büyüklüğünde iki arazi “belediyeye gelir sağlamak için” satışa çıkarılacak. Komisyondan geçen ve bugün de belediye meclisinde AKP’li ve MHP’li meclis üyelerinin oylarıyla kabul edilmesi beklenen teklifle, Kanal İstanbul Projesi’ne komşu olan araziler, kapalı teklif usulüyle, “arsa satışı” veya “hasılat paylaşımı arsa satışı” yöntemiyle satılacak.

Tatarcık Mahallesi'nde bulunan ve satışa çıkarılacak arazilerden birinin 7 bin 807 metrekare büyüklüğünde olduğu ve bir diğer arazinin ise 31 bin 370 metrekare büyüklüğünde olduğu belirtildi. İki arazinin de imar planlarında "gelişme konut alanı" statüsünde olduğu bildirildi.

Hem Satıp Hem Alıyorlar

İki değerli arazisini satışa çıkararak AKP'li belediye, Güvercintepe Mahallesi'nde bulunan 590 metrekare büyüklüğündeki bir araziye ise satın alacak. Arazinin "bölge halkının müşterek ihtiyaçlarının karşılanması" amacıyla satın alınacağı öne sürülürken arazinin sahibine ne kadar ödeme yapılacağı ise açıklanmadı.

Arsalara Göz Diktiler

Başakşehir Belediyesi'nin CHP'li Meclis Üyesi Beyzade Kayabaşı, BirGün'e yaptığı açıklamada, "Kanal İstanbul Projesi'ni yapamayacaklar; ama Başakşehir Belediyesi'nin beton şehir için arsa satışları hız kesmeden devam ediyor" ifadelerini kullandı.

Başakşehir Belediye Başkanlığı'nın AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Tasarruf Genelgesi'ne de uymadığını belirten CHP'li Kayabaşı şunları söyledi: "Tasarruf Genelgesi'nde 'gerekmedikçe satış yapmayın, ağırlama giderlerinden kaçının' denmesine rağmen belediye başkanlık makamı bu genelgenin zıttını yapıyor. Her yıl bütçesini planlayamayıp yüzde 70 oranında devasa sapmalarla bütçesini gerçekleştiren Başakşehir Belediyesi, gözünü Kanal İstanbul güzergâhındaki arsalarla dikti."

Rantın Karşındayız

Daha önce yine aynı bölgedeki 8,3 hektarlık alanın statüsünün değiştirilmek istendiğini hatırlatan Kayabaşı, "İki ay önce 'lojistik bölge' tanımlı bu alanın 'kentsel ve yerleşik alan' fonksiyonuna dönüştürülmesi kararına ilişkin CHP Meclis grubumuz adına Avukat Eda Kurt'un açtığı davayla yürütmeyi durdurma kararı verilmişti. Bu gelişmenin hemen ardından aynı bölgede toplamda 39 bin 177 metrekare olan iki arazi satılmak isteniyor. Yurttaşların geleceği olarak arazilerin satışına ilişkin teklifi CHP Meclis Grubu olarak komisyonunda kabul etmedik, mecliste de kabul etmeyeceğiz. Kanal İstanbul Projesi'nin ve bu projeyi şimdiden ranta çevirmeye çalışan anlayışın karşındayız."

Arazi Satışlarına Hız Verdiler

İstanbul'da yalnızca son haftalarda AKP'li Bağcılar ve Üsküdar Belediyesi de milyonlarca lira değerindeki kupon arazilerini satışa çıkardı. Bağcılar Belediyesi, Basın Ekspres Yolu güzergâhında bulunan, bölgenin imar durumu nedeniyle son derece değerli olan arsasını satma kararı aldı. Söz konusu arazi "prestij hizmet alanı" statüsünde ve arazinin üzerine AVM yapma olanağı bulunuyor. Belediye, arsa için 116 milyon 794 bin TL muhammen bedel belirledi. Üsküdar Belediyesi ise Altunizade Mahallesi'nde yer alan bin 43 bin metrekare büyüklüğündeki arazisini 11 Kasım'da ihaleyle satacak. "Turistik tesis alanı" statüsündeki kupon arazi için 30 milyon 897 bin TL muhammen bedel (en düşük bedel) belirlendi. Satışa çıkarılan arazinin üzerinde şu an İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin şirketi İSPARK tarafından işletilen bir otopark bulunuyor.

MİLLET BAHÇELERİNDE BİLE PARTİ AYRIMCILIĞI YAPILIYOR

İktidarın, muhalefetin yönetiminde olan büyükşehir belediyelerinde, millet bahçelerinin işletme yetkisini AKP'li ilçe belediyelerine verdiği belirtiliyor.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın, "Yatıp yuvarlanacaksınız" diyerek müjdelediği millet bahçelerine yönelik yetki karmaşası yaşandığı öğrenildi.

Büyükşehir Belediyesi yönetimi CHP'de olan Mersin'de inşa edilen millet bahçesinin işletme yetkisi, AKP'li Akdeniz Belediyesi'ne verildi. Ankara'da, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın açılışını yaptığı millet bahçesinin işletme yetkisinin de Ankara Büyükşehir Belediyesi'ne değil, AKP'li Altındağ Belediyesi'ne verileceği iddia edildi. Millet bahçelerinin işletilmesine yönelik tartışmaları değerlendiren Ankara Kent Konseyi Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Savaş Zafer Şahin, "Yatırımların heba olmaması için siyasi parti ayrımı yapılmaksızın yerel yönetimlerle ortaklık anlayışı içinde hareket edilmesi gerekmektedir" dedi.

Ekolojik Zararlar Doğurabiliyor

Yasal düzenlemelerin ardından park ve yeşil alan yapımının ilk kez hükümet tarafından üstlenildiğini belirten ve bunun da beraberinde bazı sorunlara yol açtığını belirten Şahin, şu ifadeleri kullandı:

“Bazı illerde zaten yapımı devam eden parkların adının millet bahçesi olarak değiştirildiği, bazılarında mevcut kamu arazilerinde millet bahçesi yapımına başlandığı görülüyor. Çevre ve Şehircilik Bakanlığının açıklamalarına göre, 81 ilde 397 millet bahçesi planlanmış, bunların 101’i tamamlanmış. Millet bahçesi kavramının pek çok yerde arazi bulmak için ekolojik hassas bölgeler, çevre koruma ve orman alanlarına yapılması, Salda Gölü ve Ankara’da Atatürk Kültür Merkezi alanı gibi yerlere yapılması da ayrıca tartışma konusu. Çünkü millet bahçesi kullanımı ve tasarımında çok ciddi yatırım ve müdahale getiren rekreasyon alanları oluşturulmaktadır. Bu yaklaşım da millet bahçesi yapılan yerdeki arazinin çevresel ve ekolojik değerlerine zarar verebiliyor.”

Bütçe Aktarma Zorunluluğu

2019 yerel seçimlerinde büyükşehirlerde belediyelerin muhalefete geçmesiyle millet bahçesi ile ilgili farklı tartışmaların başladığına da dikkat çeken Şahin, şöyle konuştu:

“Millet bahçelerinin tabelalarının değiştirilmesinden imar planı sorunlarına kadar farklı durumlarla karşılaşıldı. Millet bahçeleri yapıldıktan sonra bakım ve işletmeleri eğer varsa iktidar belediyelerine devredildi. Bu durumda, yıllık ciddi bakım ve işletme giderlerini karşılayacak ödeneğin bu belediyelerin bütçesine aktarılması zorunluluğu doğdu.

Eğer mevcutta muhalefet belediyelerinin bulunduğu bir yer söz konusuysa durum karmaşıklaşıyor. Büyükşehir Belediyesi Kanunu’na göre, millet bahçesi ölçeğindeki park ve yeşil alanlara ilişkin yetki büyükşehirlerde olmalı.”

ÖĞRENCİYE YARDIM BÜTÇEYE YÜKMÜŞ

Fatih Belediye Meclisi’nde CHP Grubu’nun “Üniversite öğrencilerine eğitim yardımı yapılınsın” teklifi Meclisi Başkan Vekili AKP’li Faruk Gökkuş tarafından "bütçeye yük olur" denilerek gündeme bile alınmadan reddedildi.

AKP’li İstanbul Fatih Belediyesi’nin meclisinde, ilçede yaşayan ve ilk defa lisans öğrencisi olmaya hak kazanan üniversite öğrencilerine eğitim yardımı verilmesi teklifi “bütçeye yük olur” denilerek reddedildi.

Fatih Belediye Meclisi’nin CHP Grubu, gündeme alınarak tartışılması için “Kendisi ve ailesi Fatih’te ikamet eden ve ilk defa lisans öğrencisi olmaya hak kazanan ihtiyaç sahibi üniversite öğrencilerine eğitim yardımı verilmesi için” bir teklif hazırladı. Ancak teklif, Fatih Belediye Meclisi Başkan Vekili AKP’li Faruk Gökkuş tarafından “bütçeye yük olur” denilerek gündeme bile alınmadan reddedildi. CHP’li meclis üyelerine söz hakkı da verilmedi. Bunun üzerine CHP’liler, belediye meclisini terk etti.

Bütçesi 751 Milyon TL

Fatih Belediye Meclisi’nin CHP Grup Başkan Vekili Kazım Akşahin, BirGün’e yaptığı açıklamada, “Fatih’te yaşayan yurttaşlarımız, öğrencilerimiz ve gençlerimiz Fatih Belediyesi’nin bütçesinden yararlansın istiyoruz. Fatih Belediyesi’nin tam 751 milyon TL’lik bütçesi var. Milyonlarca liralık bu bütçeden öğrencilere eğitim yardımı yapmanın bütçeye yük olacağını söylüyorlar” dedi.

TÜRGEV’e Bina Kıyağı

Öğrencilere eğitim yardımı yapmayan Fatih Belediyesi’nin yandaş Türkiye Gençlik ve Eğitime Hizmet Vakfı’na (TÜRGEV) yaptığı tahsisi de hatırlatan CHP’li Akşahin, sözlerini şöyle tamamladı:

“Fatih Belediyesi, geçen yıllarda satın aldığı bir araziye, üzerine yurt inşa ederek 30 yıllığına bedelsiz olarak TÜRGEV’e tahsis etmişti. Belediye bütçesinden sadece yurt inşaatı için 12 milyon TL harcanmıştı. Özetle, TÜRGEV’e milyonlarca lira harcadığı yurt binasını tahsis eden Fatih Belediyesi, CHP’li meclis üyelerinin maddi durumu olmayan öğrencilere destek olunması için verdiği önergeyi reddetti.”

TCDD'DE 200 MİLYON DOLARLIK YOLSUZLUK

CHP Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzılmaz, Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları’nda yapılan yolsuzluk belgelerini tespit ettiklerini açıklayarak paylaştı. Yavuzılmaz, "Yolsuzluk tutarı: 200.142.539,74 USD" dedi.

CHP Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzılmaz, Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları’nda (TCDD) yolsuzluk yapıldığını iddia etti. Yavuzılmaz, sosyal medya hesabından açıklama yaparak TCDD’nin Ankara-İstanbul Demiryolu 2.Kesim projesinde yolsuzluk yapıldığına dair belgeleri tespit ettiklerini duyurdu.

Yavuzılmaz, TCDD Teftiş Kurulu Raporu’yla yolsuzluk iddialarında yer alan şirketin IC İçtaş ve Cengiz İnşaat A.Ş’nin içinde bulunduğu konsorsiyum olduğunu aktardı. TCDD yapılan yolsuzluğun tutarını ise Yavuzılmaz, 200.142.539,74 USD olarak açıkladı.

Sosyal medya hesabından açıklama yapan Yavuzılmaz şöyle açıkladı:

"İhale bedeli: 610.000.160,97 USD Bakanlar Kurulu

ek ödenek: 244.000.064,35 USD Revize

proje bedeli: 854.000.225,32 USD

Projeden çıkarılan imalat tutarı: 200.142.539,74 USD olduğu halde

Şirkete ödenen tutar: 847.175.565,79 USD

Kaynak: TCDD Teftiş Kurulu Raporu"

TCDD'deki soygunun boyutu büyüyor: 78 milyon dolarlık vurgun!

TCDD Teftiş Kurulu Raporu'na yansıyan vurgunun boyutlarını ortaya çıkaran CHP Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzılmaz, TCDD Ankara-İstanbul Demiryolu hattındaki DT-36 Tüneli yapımında 78 milyon 717 bin 171 dolarlık vurgun yapıldığına dair yeni belgeler paylaştı.

CHP Zonguldak milletvekili Deniz Yavuzılmaz, TCDD'nin Ankara-İstanbul hattında yolsuzluk yapıldığını ortaya çıkarmaya devam ediyor.

CHP'li Yavuzılmaz, en son TCDD Ankara-İstanbul Demiryolu hattında, DT-36 Tüneli yapımında büyük vurgun yapıldığını tespit ettiklerini belirtti.

Sözleşme keşif tutarının 10 milyon 227 bin 654,77 dolar olduğunu söyleyen Yavuzılmaz, şirkete ödenen tutarın ise 88 milyon 944 bin 826,67 dolar olduğunu ifade ederek görevli şirketin IC İçtaş, Cengiz İnş., CRCC, CMC olduğunu yazdı.

Yavuzılmaz, TCDD'nin Ankara-İstanbul Demiryolu 2. Kesim projesinde yapılan yolsuzluğun tutarının 200 milyon 142 bin 539,74 dolar olduğunu duyurmuştu. DT-35 Tüneli yapımında ise 26 kat farkla 57 milyon 795 bin 414,18 dolar ödeme yapıldığını paylaşmıştı.

TÜNEL İHALESİ HACİZCİ ŞİRKETE

İBB'nin metro projeleri için ayırdığı paraya haciz işlemi uygulatan Met-Gün İnşaat'a kamudan yaklaşık 780 milyon TL'lik bir ihale daha verildi. Şirket, son 12 yılda kamudan 7,6 milyar TL değerinde 22 ihale aldı.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin (İBB) metro projeleri için bankada bulunan milyonlarca lirasına haciz işlemi uygulatan Met-Gün İnşaat'a milyonlarca liralık devasa bir ihale daha verildi. Geçtiğimiz yıl İBB'nin banka hesabındaki parasına haciz işlemi uygulatan Met-Gün İnşaat'ın da içerisinde yer aldığı iş ortaklığına, Sabiha Gökçen Havalimanı'nın TEM bağlantı yolu tünelinin güçlendirilmesi ihalesi verildi.

Kamu İhale Bülteni'nde yer alan bilgilere göre, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'na bağlı Devlet Hava Meydanları İşletmesi (DHİM) Genel Müdürlüğü, 18 Ağustos tarihinde İstanbul'daki Sabiha Gökçen Havalimanı için bir ihale düzenledi. 26 Ekim tarihinde açıklanan ihale sonucuna göre de "Sabiha Gökçen Havalimanı Tem Bağlantı Yolu Tünelinin Güçlendirilmesi ve İlave İmalatlar" adı altında düzenlenen ihale tam 779 milyon 499 bin TL'ye Met-Gün İnşaat ve İspa İnşaat iş ortaklığına verildi.

Milyonlarca liralık ihale, Kamu İhale Kanunu'nun "doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen olayların" ortaya çıkması durumunda kullanılması gereken tartışmalı 21/B maddesinde düzenlenen pazarlık usulüyle yapıldı. Bu ihale maddesi uzun yıllardır 'iş istediğin firmaya verme' maddesi olarak da yorumlanıyor.

7,6 Milyar TL'lik Kamu İhalesi Aldı

Halis Sezer'in yönetim kurulu başkanı olduğu Met - Gün İnşaat Şirketi 2010 ile 2021 yıllarını kapsayan 12 yılda kamudan tam 7 milyar 662 milyon TL değerinde 22 ayrı ihale aldı. Şirketin ihale aldığı kurumların başında İBB gelirken, AKP'li Gaziantep Büyükşehir Belediyesi ile Kocaeli Büyükşehir Belediyesi gibi belediyelerden de milyonlarca liralık ihaleler aldığı biliniyor. Ayrıca şirket, 12 yılda aldığı toplam 22 ihalenin 15'ini AKP döneminde İBB'den aldı.

Metro Parasını Haciz Ettirmişti

Met-Gün İnşaat, geçtiğimiz yılın Temmuz ayında da gündemdeydi. Şirket, Ekrem İmamoğlu'nun İBB Başkanı seçilmesinin ardından AKP döneminden kalan asfalt alacağı için belediyenin bankadaki "haczedilemez" hesaplarındaki 565 milyon lirasını haciz yolu ile aldı. Üstelik bu para, İBB'nin metro projeleri için aldığı yurtdışı kredisiydi ve kanuna göre, belediyenin proje karşılığı borçlanma yoluyla elde ettiği gelirleri haczedilemiyor. Parasına el konulan İBB ise şirketle mahkemelik olduğunu açıklamıştı.

TÜGVA İBB'DEN 'KIYAK' İSTENMİŞ

Eski bir vakıf üyesi tarafından sızdırılan, 2015-2017 yıllarına ait olduğu öne sürülen TÜGVA belgelerine yenileri eklendi. Belgelerde, dönemin AKP'li İBB Başkanlığı'ndan Sarıyer Maslak'ta bulunan bir binanın vakfa verilmesi talep edildi.

Söz konusu belgelerde, İBB iştiraki olan İstanbul Enerji AŞ'den ise TÜGVA'nın kullandığı 3 adet otomobil için yakıtmatik takılması ve yapılacak olan yakıt alımlarında indirim yapılmasının da talep edildiği iddia edildi.

Otobüs İhtiyacı da Karşılanmış

İBB'den, TÜGVA üyelerinin etkinliklere götürülmesi için otobüs istenerek "Florya yurdumuzda kalan 55 öğrencilerimizle birlikte Süleymaniye'de sabah namazı programı, Kasımpaşa Sosyal Tesisleri'nde kahvaltı, sonrasında TÜGVA ulaşım ve akşam Florya yurduna dönüş için otobüs ihtiyacımızın karşılanması" talebinde bulunduğu, dönemin AKP Küçükçekmece Belediyesi'nden de "Düzenleyeceğimiz seminer ve istişare toplantıları kapsamında Sefaköy Kültür Merkezi veya Cennet Mahallesi Kültür Merkezlerinden herhangi birisinin tarafımıza tahsis edilmesini, Florya'da konaklayacak olan öğrencilerimizin tahsis edilen salona nakledilmeleri ve geri getirilmeleri için yeterince otobüs tahsis edilmesi" talep edildiği öne sürüldü.

AKP'li Belediye Başkanı Göksu'ya Özel Teşekkür

AKP'li Esenler Belediyesi'ne gönderilen yazıda, daha önce TÜGVA'ya bedelsiz bina verdiği ortaya çıkan Tefvik Göksu'ya teşekkür edilerek şöyle denildi:

"Yaptığımız tüm çalışmalar için bizleri moral motivasyon açısından cesaretlendiren, manen her anlamda yanımızda olan başta sayın başkanımız olmak üzere, Esenler Belediyesi'ne teşekkürlerimizi arz ederiz."

Dönemin AKP'li Antalya Büyükşehir Belediyesi'nden ise "İstanbul'da misafirimiz olup yurtlarımızda kalan, gençler ve il temsilcilerimizle Üsküdar Evlendirme Dairesi'nde toplam 500 kişilik iftar ikram edilmesi" talep edildiği iddia edilen belgelerde, yine dönemin AKP'li Çankırı Belediyesi'nden Buğdaypazarı Mahallesi'nde bulunan arsanın satışa çıkarılmasının ve yine bu arsanın emsal değerinin artırılmasının istendiği kaydedildi.

AKP'li Bursa Büyükşehir Belediyesi ile TÜGVA arasında imzalandığı kaydedilen sözleşmeye göre, belediyeye ait BURFAŞ'ın kiraladığı öğrenci yurdunun yardımcı işletimi için TÜGVA ile anlaştığı, sözleşmede, TÜGVA'nın öğrencilerin giriş-çıkış, yatış-kalkış gibi saatlerin ayarlanması, kontrol ve denetim yapma konularında yetkilendirildiği ifade edildi.

Kuran Talep Edildi

TÜGVA'nın İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Rektörlüğü'nden, U.Ö. ve Ş.Y. adlı kişilerin vakıf üyesi olduğu belirtilerek şöyle devam edildi: "Üniversitenizle yapmış olduğumuz anlaşma gereği adı geçen kişiye gerekli indirimin yapılmasını arz ederiz."

TDV'den yaz okullarında kullanılmak üzere 5 bin adet Kuran ile 5 bin adet Elif-Ba'nın talep edildiği iddia edilen belgelerde, TÜGVA ile TDV arasında sözleşme hazırlandığı kaydedildi. Sözleşmeye göre de "Diyanet İşleri Başkanlığı (DİB) ve TDV tarafından ilahiyat öğrenimi için yurtdışından getirilen yabancı uyruklu erkek öğrencilerin TÜGVA yurdunda kaldığı ve yurt ücretlerinin TDV tarafından karşılandığı iddia edildi. Gençlik ve Spor Bakanlığı'ndan vakıf üyeleri için farklı yerlerdeki "kamp merkezlerinde" yemek ve konaklama talebinde bulunuldu.

TÜGVA ÜNİVERSİTEDEN DE YER İSTENMİŞ

TÜGVA'nın Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Rektörlüğü'nden yer tahsisi istediği de öne sürüldü. Vakfın eski Genel Başkanı İsmail Emanet'in imzasıyla gönderilen yazıda "Türkiye Gençlik Vakfı olarak bünyenizde faaliyet gösteren Sürekli Eğitim Merkezi'nin 2. katını (Eski Rektörlük Binası) Çanakkale İl Temsilciliği olarak kullanmak amacıyla kiralamak istiyoruz. Gereğini tensiplerinize arz ederim" denildi.

Masraf Talebi

Söz konusu sürekli eğitim merkezinde, Drone üretimi ve kodlama eğitimi, İHA 0 / İHA 1 ticari pilot eğitimi, bilgisayar işletmenliği eğitimi, sporcu beslenme uzmanlığı, hamile pilatesi, çocuk pilatesi gibi sertifika programlarının verildiği öğrenildi.

Vakfın 2016 yılında Manisa'da yapacağı kamplar için de Gençlik Spor Bakanlığı'na yazı gönderdiği ve etkinliğe katılacak üyeleri için konaklama ve yemek masraflarının karşılanmasını talep ettiği iddia edildi.

TÜGVA ERKEN PALAZLANMIŞ

Kadrolaşma iddiaları ile gündemde olan TÜGVA'nın kuruluşunun 3'üncü yılı ve vergi muafiyeti aldığı 2016'da 13,5 milyon TL'lik gelir elde ettiği ortaya çıktı.

Devlette kadrolaşma iddiaları ve kamu kaynaklarından sağlanan ayrıcalıklar ile gündeme gelen TÜGVA'ya ait olduğu öne sürülen belgeler arasından vakfın 2016 yılına ilişkin mali bilgileri de ortaya çıktı. AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın oğlu Bilal Erdoğan ve AKP'ye yakın isimler tarafından 2013 yılında 500 bin TL sermaye ile kurulan TÜGVA'ya kuruluşunun üçüncü yılında vergi muafiyeti tanınmıştı.

7 Milyon TL'lik Bağış

Eski bir vakıf üyesince sızdırılan "TÜGVA 2016 Yılı Bütçesi", vakfın geniş mali yapısını da ortaya koydu. Vakfın üçüncü yılında 7 milyon 231 bin TL bağış topladığı, bünyesindeki yurtlarda konaklayan öğrencilerden de 6 milyon TL gelir elde ettiği dikkat çekti.

Vakfın 2016'daki gider bütçesi ise 13,3 milyon TL oldu. Gider kalemleri arasında 3,3 milyon TL ile "kira" en yüksek payı oluşturdu. 3 milyon TL'lik harcama ise "çeşitli giderler" kalemine yazıldı. TÜGVA'nın o yıldaki personel harcamasının 2,5 milyon TL olduğu dikkat çekti.

Dış İlişkilere 260 Bin TL

Amacı, "Medeniyeti yeniden ihya ve inşa edecek nesilleri yetiştiren bir vakıf olmak" olarak açıklanan vakfın koordinatörlüklerine ayırdığı bütçe de dikkati çekti. En az bütçeyi Kadın ve Aile Koordinatörlüğü'ne veren vakfın en yüksek bütçe alan iki koordinatörlüğü ise Dış İlişkiler Koordinatörlüğü ile Medya İletişim Koordinatörlüğü oldu. Vakıf 2016 yılında, "Dış ilişkilere" 260 bin TL bütçe ayırdı.

TÜGVA 2016 RAKAMLARI

7 milyon 231 bin TL

Bağış geliri

6 milyon TL

Yurt aidatı geliri

3 milyon 300 bin TL

Kira harcaması

3 milyon TL

Çeşitli harcamalar

2,5 milyon TL

Personel harcaması

248 Bin TL'lik Seyahat

Vakfın, Türk Hava Yolları'ndan 1500 ücretsiz bilet talep ettiği öne sürülen belgeye göre, "Yurtiçi seyahat giderleri" adı altında bir yılda 248 bin 706 TL harcadı. Vakfın, vergi muafiyetini aldığı yıl olan 2016 yılındaki temsil ve ağırlama gideri ise kayıtlara 166 bin 125 TL olarak geçti.

PTT'YE FAHİŞ ZAM İSYANI

PTT'nin yurtdışı gönderimlere yüzde 300'e varan oranda zam yapmasına tepki büyük. Artan maliyetler PTT kullanıcısı yayıncıları kara kara düşündürüyor.

İktidarın kötü ekonomi yönetiminin faturası halka çıkmaya devam ederken, gıdadan enerjiye çok sayıda sektörde adeta zam yağmuru yaşanıyor. Söz konusu fiyat artışlarından Posta ve Telgraf Teşkilatı (PTT) da nasibini aldı ve kurumun yurtdışı gönderilerine yüzde 300'e varan oranlarda zam yapıldı. PTT'nin fahiş zammı başta yayıncılık dünyası olmak üzere farklı sektörleri de vurdu.

Yayıncılar Kooperatifi Yönetim Kurulu Başkanı Elif Akkaya, yurtdışına PTT ile eskiden 10,50 TL'ye dergi gönderildiğini hatırlatarak, "Şimdi Almanya'ya 32,45 TL'ye, İngiltere'ye 34,10 TL'ye, İsveç'e 33,75 TL'ye, Avusturya'ya 45,35 TL'ye, Avustralya'ya ise 60 TL'ye dergi gönderiliyor" dedi.

Akkaya, şöyle devam etti: "Kitap kargo ve postalama fiyatlarında da iki katına yakın artışlar oldu. Bunun dövizdeki artışla direkt ilgisi var. Ekonomide yaşanan bu kriz ve dövizdeki artışlar aynı hafta yurtdışından ithal edilen kitap ve dergi için kullanılan kâğıda da yansdı. Gönderim, ulaştırma ve en önemlisi üretim maliyetleri aldı başını gidiyor" diye konuştu. Yayıncılar için devletin bir politikasının olmadığını ifade eden Akkaya, sözlerini şöyle sürdürdü: "Kültürel alan içindeki üretimler desteklenmeli, muafiyetler belirlenmeli, kitap, dergi, gazete üretiminin sektöre uğramaması için önlem alınmalı. Ancak bırakın desteklenmeyi, yayıncılar zarara uğrayacağı, üretemeyeceği, dergiyi çıkartamayacağı hale geldi."

DERGİ GÖNDERİMİ	
Zamdan önce:	Zamdan sonra:
10-15 TL	32-60 TL
KİTAP GÖNDERİMİ (2 KİLOYA KADAR)	
55 TL	100-180 TL
GAZETE GÖNDERİMİ	
5 TL	35-40 TL

'Zam Geri Alınmalı'

Söz konusu zam, yurtdışındaki abonelerine gazete ulaştırılan azınlık basınını da zor duruma soktu. AGOS'un Genel Yayın Yönetmeni Yetvart Danzıkyan'ın verdiği bilgiye göre, zammın öncesinde bir gazete yurtdışına 5 TL'ye gönderiliyordu fakat şimdilerde bu tutar 35-40 TL arasında.

SAYIŞTAY'DAN DA LİYAKAT UYARISI

Milyonlar açlıkla sınanırken AKP'nin kayırdığı isimler, liyakat olmadan kamuda istihdam edildi. Sayıştay, iktidara tarafsız ve verimli bir kamu idaresinin kurulması için görevlendirmelerde liyakat uyarısı yaptı.

İşsizlik giderek daha büyük boyutlara ulaşırken AKP iktidarının kayırdıkları hiçbir temel şartı karşılamadan rahatlıkla birçok kişinin hayali olan kamu kadrolarında istihdam ediliyor, meslekte kolaylıkla yükseliyor. Sayıştay, giderek yaygınlaşan bu uygulamalara karşı iktidara liyakat hatırlatması yaptı. AKP ve MHP'de siyaset yapan isimlerin akrabalarının, tarikat mensuplarının, iktidara yakın sivil toplum kuruluşlarının yöneticilerinin, hemşehrilerinin, seçilemeyen siyasetçilerin kamuda ballı kadrolarda görevlendirildiğine ilişkin hemen her gün yeni bir örnek ortaya çıkıyor. DİSK'in yaptığı araştırmalara göre sayıları 9 milyona ulaşan işsizler için ise değil kamuda özel sektörde de bile iş bulabilmek giderek zorlaşıyor. Ancak bazı isimlerin hiçbir koşulu sağlamadan iş bulmakta hiç zorlanmadıkları, kamuda daha yüksek ücretli görevlere kolaylıkla sahip oldukları resmi raporlara da yansıyor.

Sayıştay'ın denetimler sonucu hazırladığı raporlarda, kamuya hakim olan kayırmacılıkla ilgili önemli tespitlere yer verildi. Belli koşullara sahip kişilerin görevlendirilmesinin yanı sıra, mevzuatta yer alan kısıtlamaları aşabilmek için "tedviren" olarak tanımlanan geçici görevlendirmelerin süreklilik kazandığı ifade edildi.

Tarafsız Ve Verimli Kamu İdaresi

Raporda, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun genel gerekçesine göre, "...tarafsız ve verimli bir idare kurmak için...", kamu hizmetine girme, sınıflar içinde ilerleme ve yükselme ile görevin sona erdirilmesinin liyakat sistemine dayandırıldığına dikkat çekildi.

Bu kapsamda memuriyete giriş, asil memurluğa geçiş ve görevde yükselme aşamalarında sınav uygulamalarının zorunlu hale getirildiği ve giriş şartları, ilerleme ve yükselme imkânları ve maddi karşılıkları önceden belirtilmiş bir kariyer sisteminin oluşturulmasının hedeflendiği belirtildi.

Liyakatsizlik Genel Uygulama

Mevzuatta “kariyer” ve “liyakat” ilkelerinin temel ilkeler olarak tarif edildiği vurgulanan raporda, denetimlerde karşılaşılan ve genel uygulamaya dönüştüğü görülen şu tespitlere yer verildi:

- Sınavsız atama: Görevde yükselme ve unvan değişikliği veya mesleğe giriş sınavı gibi belirli bir sınavdan başarılı olma şartı aranan görev, kadro veya unvanlara sınavsız atama ve görevlendirmeler yapıldığı,
- Diploma ve deneyim aranmadı: Öğrenim durumu, hizmet süresi, alt görevlerde belirli sürelerle çalışmış olma, belirli seviyede yabancı dil bilme gibi koşulları karşılamayanların bu şartların gerektiği görev, kadro ve unvanlara atandığı,
- Sürekli geçici görevlendirme: Herhangi bir şekilde boşalmış veya boş bulunan bir görevin, asilde aranan şartlara sahip memur bulunmaması sebebiyle, söz konusu şartları taşımayan memurlarca geçici yürütülmesi olarak tarif edilebilecek tedviren görevlendirme usulünün belirtilen koşullara aykırı olarak kullanıldığı tespit edilmiştir.

HALK İCRALIK OLMUŞ DERTLERİ KANUNLA

İcra ve iflas dosyalarına ilişkin Adalet Bakanlığı verileri, Türkiye’de giderek derinleşen ekonomik krizin boyutlarını gözler önüne seriyor. 2020 yılında icra ve iflas dairelerindeki toplam dosya sayısı 30 milyon 384 bin olarak açıklanırken bunların 26 milyonunu ilamsız takip dosyaları oluşturdu. Bu sorun, 2021 yılına girildiğinde daha da arttı. İcra ve iflas dosyalarının sayısına her geçen gün yenileri eklenirken AKP, kanunda yeniden değişiklik yapma kararı aldı. Önceki gün TBMM’ye sunulan son torba düzenleme ile İcra ve İflas Kanunu’nun 29 maddesinde değişiklik öngörüldü. 9 Haziran 1932’de yürürlüğe giren İcra ve İflas Kanunu, AKP’nin iktidara geldiği 2002 yılına kadar geçen 70 yılda sadece 12 kez değişikliğe uğradı.

TBMM Genel Kurulu’na sunulan 54 maddelik torba kanun teklifinin 29 maddesini de yine İcra ve İflas Kanunu’ndaki değişiklikler oluşturdu. Teklifin yasallaşması durumunda, icra dairelerinde iş yoğunluğuna sebep olan icra takibinin elektronik ortamda başlatılmasına olanak sağlanacak. Teklifle ayrıca haczedilen malların daha önce net olarak tanımlanmamış satış süreleri bir yıl olarak kesinleştirilecek. Hacizli malların en az masraf ve en yüksek değerle satışı için çeşitli değişiklikler yapılacak ve hacizli malların satış yapılmaksızın uzun süre depolarda bekletilmesine “engel olunacak.” Bu mallar, bir yıllık sürelerinin sona ermesinin ardından hızlıca elden çıkarılacak. Düzenlemede icra ve iflas dosyaları karşısında savunmasız durumda kalan halka çare olacak tek bir değişiklik yer almadı.

İcra Da Arttı İflas da

CHP tarafından ekim ayında yapılan son çalışmaya göre, 2021’in ilk 6 ayında iflas eden şirket ve ticari işletme sayısı 71 bin 314 oldu. Temmuz ayından eylül ayına kadar geçen üç aylık sürede de iflaslar yüzde 63 oranında arttı. Ulusal Yargı Ağı (UYAP) üzerinden alınan verilere göre bu yıl 1 Ocak- 29 Ekim günleri arasında icra ve iflas dairelerine toplam 6 milyon 146 bin yeni dosya geldi. Yeni gelen dosya sayısı geçen yılın aynı dönemine göre 1 milyon 100 bin adet arttı.

BİR SKANDAL DA VEREM TEŞHİSİNDE

Verem kaynaklı ölümlerin artmasına rağmen Sağlık Bakanlığı’nın verem teşhisinde kullanılan solüsyonu satın almadığı açığa çıktı. Bakanlık, son kullanma tarihi geçen solüsyonların kullanılması talimatını da verdi.

Koronavirüs salgınıyla mücadele edemeyen ve salgının seyrine dair birçok veriyi gizleyerek tepkilere neden olan Sağlık Bakanlığı’nın, Covid-19’dan sonraki en ölümcül bulaşıcı hastalıkların başında gelen veremle (tüberküloz) de mücadele edemediği ortaya çıktı. Sağlık Bakanlığı verem teşhisinde kullanılan PPD Tüberkülin solüsyonunu satın alamadı. Depolardaki son kullanma tarihi geçen PPD Tüberkülin solüsyonlarının kullanılması için de resmi yazı yayınlayarak bir skandala imza attı.

Sağlık Bakanlığı’na bağlı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, 14 Ekim tarihinde Genel Müdür Yardımcısı Muhammet Çömçe ile Genel Müdür Fatih Kara’nın imzasıyla veremle ilgili dikkat çekici bir yazı yayınladı. Yazıda, “2019 yılında 1 milyon doz PPD Tüberkülin solüsyonu satın alınmıştır. Dünya ve ülke genelinde Covid-19 salgını sonrası tüberküloz (verem) taramalarında görülen azalma sebebiyle depolarımızda ve sahada 24 ay raf ömrü dolan ürünler bulunmaktadır” denilerek son kullanma tarihi geçen PPD Tüberkülin solüsyonlarının altı ay daha kullanılması istendi.

Yazıda, PPD Tüberkülin solüsyonu için yeni alım süreçlerinin başlatıldığı, ihale süreçleri ve en az 2 ay sürecek analiz süreleri de dikkate alınarak bu sürenin zaman alacağı için sok kullanma tarihi geçen ürünlerin kullanılması istendi.

Sağlık Bakanlığı yetkilileri ise konuya ilişkin BirGün'ün sorularını şöyle yanıtladı: "Son kullanma tarihi geçen PPD Tüberkulin solüsyonunu, analiz ve test sonuçlarına göre kullanılmaya devam ediyor. PPD Tüberkulin solüsyonunu için alım ve ihale süreçleri ise devam ediyor."

1,5 Milyon Kişi Öldü

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) de geçen haftalarda dünya genelinde veremden ölenlerin sayısının arttığını açıkladı. DSÖ'nün İsviçre'nin Cenevre kentinde kamuoyunda açıklanan yeni raporuna göre 2020 yılında veremden ölenlerin sayısı yaklaşık 1,5 milyon olarak kaydedildi. DSÖ verilerine göre, 2019 yılında dünya genelinde veremden ölenlerin sayısı yaklaşık 1,4 milyon olarak kayıtlara geçmişti.

Veremden ölümlerin artmasında koronavirüs pandemisinin rol oynadığı belirtiliyor. Pandemiyle mücadelenin öncelik haline gelmesiyle verem hastalarının tedaviye erişiminin zorlaştığı, birçok ülkede kaynakların korona ile mücadeleye ayrıldığı kaydediliyor. DSÖ Genel Direktörü Tedros Ghebreyesus veremle savaşta yıllardır elde edilen kazanımların bu nedenle kaybedildiğini söyledi. DSÖ'nün tahminlere göre vereme yakalananların ve ölenlerin sayısı 2021 ve 2022 yıllarında daha da artacak. Pandemi öncesindeki 2019 yılında 7,1 milyon olan yeni vaka sayısı resmi kayıtlara göre 2020'de 5,8 milyona düşmüş olsa da aynı dönemde bildirilmeyen vakaların 2,9 ila 4,1 milyon arasında olduğu tahmin ediliyor. Türk Klinik Mikrobiyoloji ve İnfeksiyon Hastalıkları Derneği (KLİMİK) Üyesi Prof. Dr. Bülent Ertuğrul, Sağlık Bakanlığı'nın PPD Tüberkulin solüsyonunu temin etmemesini eleştirerek "Bu affedilebilir bir durum değildir" dedi.

Affedilebilir Değil

Türkiye'nin veremin yaygın olarak görüldüğü ülkelerden biri olduğunu belirten Prof. Dr. Ertuğrul, "Cumhuriyet'in ilk yıllarından itibaren verem savaş dispanserleriyle vereme karşı taramalar yapılmış ve hastalık belirli oranda kontrol altına alınmıştı. Ancak özellikle son yıllarda verem savaş dispanserleri işlevini yitirdiği ve kapatıldığı için taramalar da eski gibi yapılamadı. PPD Tüberkulin solüsyonunu teşhis koymak için sık başvurduğumuz bir şeydir. Bütçesizlik, personelsizlik ve kaynak aktarmama gibi nedenlerden dolayı nedeniyle son 15-20 yıldır Türkiye'nin veremle mücadelesi ciddi anlamda sekteye uğradı" ifadelerini kullandı.

Güvensizliğe Yol Açar

PPD Tüberkulin solüsyonunun son kullanım tarihinin 6 ay daha uzatılmasının 'güvensizliğe' yol açacağını vurgulayan İzmir Tabip Odası üyesi Dr. Ergün Demir ise yaptığı değerlendirmede şunları söyledi:

"Aşı, ilaç, tıbbi malzeme ve solüsyonları kendimiz üretirken, üretim yapan tesislerimizi kapatıp yurtdışından ithal etmeye başladık. Döviz kurlarındaki artışlar bunların teminini güçleştirmekte ve vatandaşların ilaç, tıbbi malzemelere ulaşımı zorlaştırmaktadır.

'Avrupa'da alışveriş raflarının boş olduğunu vatandaşların yokluk çektiklerini' söyleyen AKP Genel Başkanı Erdoğan, kendi eksikliklerini görmezden geliyor. Döviz kurundaki artış nedeniyle başta ithal ilaç olmak üzere tıbbi malzemelere ulaşmak güçleşmekte ve bir kriz yaşanmaktadır. İlacın, tıbbi malzemelerin, solüsyonların bulunabilir, alınabilir ve kaliteli olması için esas olanın döviz kurundan bağımsız; uzun vadeli, kamu üretim politikalarının geliştirilmesi olduğunu bir kez daha hatırlatmak isterim."

13 Bin Kişiyeye Verem Tanısı Konuldu

Dünya genelinde en fazla can kaybına neden olan bulaşıcı hastalıkların başında gelen verem Türkiye'de de ciddi sayıda ölüme yol açıyor. CHP İstanbul Milletvekili Sezgin Tanrıku'nun soru önermesine geçen Ağustos ayında yanıt veren Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, 01 Ocak 2020 ile 26 Mayıs 2021 tarihleri arasında 13 bin 458 kişiyeye verem tanısı konulduğunu açıkladı. Ayrıca, Türkiye'de hâlâ 173 aktif veremle savaş dispanseri var.

VEREM NEDENİYLE DÜNYA GENELİNDE YAŞAMINI YİTİRENLER (KİŞİ):

Verem Teşhisi Nasıl Yapılır?

İnsanlık tarihi kadar eski bir tarihi olan verem hakkında ilk bilgiler milattan üç bin yıl önceye kadar uzanıyor. Verem, mycobacterium tuberculosis isimli bir mikrobu neden olduğu bulaşıcı bir hastalık. Verem mikrobu, solunum yoluyla bulaştığı kişilerin büyük bir kısmında hastalık oluşturmadan, uyur durumda akciğerde yıllarca kalabilir ve kişinin vücut direncinin azaldığı bazı durumlarda hastalık oluşturabilir. Mikrop bulaşanların az bir kısmında ise kısa süre içinde verem hastalığı ortaya çıkar. Kişinin verem mikrobuyla karşılaşmış karşılaşmadığını yani vücudunda verem mikrobu bulunup bulunmadığını anlayabilmek için de PPD Tüberkülin solüsyonundan faydalanılır. Ayrıca PPD Tüberkülin solüsyonu basit ve ucuz bir cilt testi.

AŞILAMA DURDU

Son dönemlerde aşılama hızı çok düşük. Türkiye’de aşılama 8 haftadır geriliyor. Bu hafta yapılan toplam aşı sayısı, bir önceki haftaya (17–23 Ekim) göre **yüzde 29** azaldı. Özellikle ilk doz aşı durma noktasında. Bu hızla gidilirse bizi kara kışın yanında bir de kısıtlamalar bekliyor. Zaten krizle boğuşan halkımız kısıtlamaların getireceği ekonomik yükün altından kalkamaz.

Aşılama durma noktasına geldi. Bu hız pandemiyi bitirecek bir hız değil. Aşılamadaki yavaşlama nedeniyle Ekim ayında 6 bin 557 yurttaşımız, tam açılmanın ilan edildiği 1 Temmuz’dan ekim sonuna kadar ise toplam 20 bin 879 yurttaşımız hayatını kaybetti. Bu her saat 7 kişiyi yitirdiğimiz anlamına geliyor. Halen günlük vefat sayılarının 200’ün üzerinde.

Yüzde 87 Azaldı

Aşılama hızı kaygı verici düzeyde azaldı. Tam açılmanın ilan edildiği 1 Temmuz’dan günden bugüne Türkiye’de uygulanan 1. Doz aşı sayısı haftalık bazda **yüzde 87** azaldı. Aynı dönemde tam aşılanan kişi sayısı da yine haftalık bazda **yüzde 60** azaldı. Delta varyantı etkisini olanca hızıyla sürdürüyor. Karşımızda olan dördüncü dalga aşısızların sebep olduğu bir durum. Öte taraftan bu aşılama hızıyla devam edilirse bir sonraki dalga ekstra doza ihtiyaç duyacak yurttaşlarımızı vuracak.

Veri Gizleniyor, Aşı Karşıtlığı Güçleniyor

Veriler şeffaf biçimde açıklanmıyor. Pandeminin başından beri verileri gizleyen dahası sağlıklı bir karşılaştırma ve değerlendirme yapabilmeyi sağlayacak olan veri setlerini değiştiren bir Bakanlık bürokrasisi var. Son örneğini sırası geldiği halde 3. Dozunu olmayan vatandaşlarımıza ilişkin verilerde yaşadık. Sayın Bakan 19 Ekim’de 5 milyon kişinin 3. Doz aşısını olmadığını söylemişti. Aradan 12 gün geçti bu sayı 3 milyon olarak açıklandı. Buna göre iki haftada 2 milyon kişi 3. Doz aşısını almış ancak veriler bu süre içinde yapılan hatırlatma dozunun yalnızca 250 bin olduğunu gösteriyor. Verilerin çelişkili olması aşı karşıtlığını da güçlendiriyor.

Aşısını Yaptırmayan 10 Milyondan Fazla 15 ve Üzeri Yurttaşımız Var

1 Kasım itibarıyla sırası geldiği halde ilk doz aşısını henüz yaptırmayan 18 yaş ve üstü 6 milyon 799 bin 845, 15 Yaş ve üstü 10 milyon 482 bin 265 kişi var. Bunun sebebi aşı karşıtlığından çok aşı tedirginliği ve bu tedirginliğin kaynağı şeffaf bir şekilde veri açıklamayan, aşilar konusunda tutarlı açıklamalarda bulunmayan bakanlıktır.

YURT DIŞINA GİDEN HEKİM VE SAĞLIK PERSONELİ SAYISINDA BÜYÜK ARTIŞ!

Hekimlerin ve sağlık personelinin yurt dışına göçü maalesef çok hızlandı. Ağır çalışma koşulları ve iktidarın hastaneleri ticarethaneye dönüştüren politikalarıyla sağlık sistemi hızla çöküşe gidiyor. Almanya, İngiltere gibi ülkeler yetişmiş hekimlere ve eğitilmiş sağlık personeline olağanüstü ekonomik olanaklarla kapılarını açıyor.

İktidar sağlık çalışanlarına yönelik şiddet, saldırı, cinayetlere duyarsız kaldı, salgın sürecinde vaat edilen ekonomik olanakların artırılacağı sözleri de tutulmadı ve neticede sağlıkta alarm zilleri çaldı.

Kısa süre önce Ankara Şehir Hastanesi’nde nöbetten yorgun ve uykusuz çıkan genç asistan hekim Dr. Rümeyza Berin Şen kamyonun altında kalarak yaşamını kaybetti. İktidar, ülke çapında asistan hekimlerin çalışma koşullarının ağırlığına yönelik tepki ve uyarılara yine aynı duyarsız tavrını sürdürdü. İki yıla yaklaşan salgın sürecinde, ettikleri Hipokrat yemininden taviz vermeksizin fedakârca çalışan, hayatlarını tehlikeye atan sağlık çalışanlarına maaş artışı, ek ödeme vb. konularda verilen sözler tutulmadığı gibi, personel açığı gerekçesiyle çalışma, fazla mesai ve nöbet süreleri artırıldı. İstifa etmeleri, emekliye ayrılmaları, izin ya da tatile çıkmaları bile bir dönem yasaklanan, 5 dakikada bir hasta muayene etmeleri istenen sağlık çalışanlarımız açısından bıçak kemiğe dayandı.

Türk Tabipleri Birliği'nin (TTB) koşulların düzeltilmesi çağrısıyla iktidara yapılan uyarılarda, istifa eden, yurt dışına giden hekim, deneyimli sağlık personeli sayısında büyük artışlar yaşandığı dile getiriliyor. TTB, son 10 yılda mesleğini yurt dışında sürdürmek isteyen hekim sayısının 25 kat arttığını, 2010'da tabip odalarından yurt dışında çalışmak için 'İyi Hal-Good Standing' belgesi talep eden doktor sayısı 40 iken, 2020'de bu sayının 1000'e yükseldiğini haykırıyor. 2021 Ekim itibarıyla belge taleplerinin 1000'i aştığı ve yılsonunda 1300-1400'e ulaşacağı öngörülüyor. Gidenlerin başta kardioloji, onkoloji, üroloji vb. hayati branşlardan olduğu kaydediliyor. İktidar, bu uyarılara kulak tıkıyor. Doktor, eczacı, sağlık teknisyeni, hemşire meslek örgütlerini ve sendikalarını dışlıyor.

Türkiye'de hekimler ve sağlık çalışanlarının büyük bölümü ekim ayı itibarıyla aylık 10 bin TL'yi de aşan yoksulluk sınırının altında ücretlerle çalışırken, başta Almanya olmak üzere AB ülkelerine gidenlere en düşük yıllık 90-100 bin Euro (1 milyon 100 Bin TL), İngiltere'ye giden doktorlara ise yıllık 50 bin sterlin (650 Bin TL) ücret ödeniyor.

En yüksek puanla tıp fakültelerini kazanan ülkenin en zeki gençleri, 6 yılın sonunda atanabilmek için iktidarın arşiv-güvenlik taraması komisyonunun kararını bekliyor. Aileleri, ikinci-üçüncü derece yakınlarının siyasi geçmişine kadar araştırılıp, fişlenen binlerce genç hekim türlü bahanelerle göreve başlatılmıyor. Deneyimli hekimlerin yanı sıra ülkenin büyük harcamalarla yetiştirdiği tıp mezunları da yabancı dil kurslarına kaydolup, ikinci dil öğrenerek yurt dışına göç ediyor.

Döviz bazında hasta garantili Şehir Hastaneleri, Özel Hastaneler üzerinden sağlık sistemini ticarileştiren iktidarın bu politikalarıyla sağlık sistemi ağır kan kaybı yaşıyor. Doktor, sağlık personeli, öğretim üyesi açığı büyüyor. Yurt dışına gidişlerin artmasıyla halkın sağlığı, ülkenin geleceği, hastaneleri, üniversiteleri, tıp fakültelerinde tehlike çanları çalıyor. İktidar; hekim ve sağlık personeli göçünü durdurmak, sağlık sisteminin mevcut aksaklıklarını gidermek, sağlık çalışanlarının haklı taleplerini yerine getirmek yerine, 'Türkiye sağlık hizmetlerinde bir destan yazdı' diyerek halkımızı kandırıyor!

MAALESEF ÜLKEDEN KAÇMAK ARTIK 'UMUT' OLDU

Yurttaşlar geçim sıkıntısı ve gelecek kaygısı nedeniyle Avrupa'da yaşamının yollarını arıyor. 2018'den bu yana Hollanda'dan sığınma isteyen yurttaş sayısı yılda 1300'ü geçmezken bu yılın ilk 10 ayında iki kat arttı.

Geçim sıkıntısı, gelecek kaygısı ve hukuksuzluklar ülkeden göçü hızlandırıyor. Avrupa istatistik sağlayıcısı EUROSTAT, Avrupa Birliği ülkeleri AB üyesi olmayan vatandaşlara verilen oturma izinleri ile ilgili verileri açıkladı. Türkiye'den, 58 bin 660 kişiye AB'de oturma izni verildiği bildirildi. Hollanda'ya iltica başvurusunda bulunan Türkiye vatandaşlarının sayısında rekor artış yaşandı.

Hollanda Göç ve Vatandaşlık Dairesi (IND) verilerine göre, 2018 yılından bu yana Hollanda'dan sığınma isteyen Türkiye vatandaşlarının sayısı yılda 1300'ü geçmedi. Ancak bu yıl içerisinde iltica başvurusu yapan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının sayısı şu ana kadar 2 bin 250'yi aştı.

Hollanda yetkilileri, sadece yılın ilk 9 ayında bin 814 Türk vatandaşının iltica talebinde bulunduğunu açıkladı. Bu rakamın "rekor" olduğu belirtiliyor. IND'ye göre, bu yıl Hollanda'ya sığınma başvurusu yapan Türkiye vatandaşlarının sayısı düzenli olarak artıyor. Türkiye vatandaşları, Suriye ve Afganistan'dan gelenlerin ardından Hollanda'daki en büyük sığınmacı grubunu oluşturuyor.

Resmi rakamlara göre, 17 milyon nüfuslu Hollanda'da Türkiye kökenli göçmenler, en büyük etnik grubu oluşturuyor. Hollanda vatandaşlığını seçenler hariç toplam 427 bin 562 Türkiye vatandaşı bulunuyor. Bunların büyük bölümü, aile birleşimi yoluyla Hollanda'ya gelenlerden oluşuyor. Hollanda Mülteciler Konseyi'nden Martijn van der Linden, Trouw gazetesine yaptığı açıklamada, koronavirüs salgını döneminde yavaşlayan başvuruların yeniden arttığını söyledi.

Genelde Yüksek Eğitimli Kişiler

Van der Linden'e göre, son dönemde çok sayıda Türkiye vatandaşı Hollanda'nın yanı sıra, Almanya ve Fransa'ya iltica başvurusu yapıyor. Hollandalı uzmana göre, 15 Temmuz 2016'daki darbe girişimi sonrası Avrupa Birliği ülkelerine sığınma başvurusunda, Kürtler ve muhalif kişilerin aralarında bulunduğu farklı kesimler yer alıyor.

"Şimdi çok daha fazla insan risk altında ve gerçekten korkacak bir şeyleri var" diyen Hollanda Mülteciler Konseyi Sözcüsü Martijn van der Linden de Trouw gazetesine yaptığı açıklamada şunları söyledi: "Gazeteciler, öğretmenler, insan hakları avukatları, hatta sivil toplumla ilgili herkes tutuklanma riskiyle karşı karşıya. Bunlar

genellikle yüksek eğitimli kişiler. Kürtler ve hatta bir şekilde siyasi olarak aktif olan hiç kimse güvende değil. Hollanda bu başvuruların yüzde 98'ini kabul ediyor."

Bulgaristan Sınıra Asker Gönderdi

Öte yandan Bulgaristan, Türkiye ile sınırına büyüyen sığınmacı akınına karşı polise destek olması için 350 askerini gönderdiğini açıkladı. AFP'nin haberine göre Bulgaristan Savunma Bakanı Georgi Panayotov, özel bTV kanalına yaptığı açıklamada, "Bugün itibarıyla Bulgaristan-Türkiye sınırına polise yardımcı olması için askerleri sevk ettik" dedi. 350 asker ile beraber 40 adet ekipmanın da sınırı gönderildiği kaydedildi. Bulgaristan Savunma Bakanlığı'na göre bu yıl şimdiye kadar 6 bin 500 kişi sınırdan yasa dışı giriş yaptı.

Bu 2020 yılının ilk dokuz ayının üç katına denk geliyor. Bulgaristan, Orta Doğu ve Afganistan'dan AB'ye geçmek isteyen göçmenler için kritik bir konumda. AB'nin doğudaki ucu konumunda olan Bulgaristan'ın Türkiye ile sınırında bir kısmı zarar görmüş olsa da 259 kilometre uzunluğunda dikenli tel var. Ağustos ayında parlamento 400-700 kadar askerini Yunanistan ve Türkiye sınırına tel örmesi için göndermişti. AB'nin en fakir üyesi olan Bulgaristan, şimdiye kadar hiç yüksek sayıda göçmen kabul etmedi.

BİR BAKIŞTA EĞİTİM

Eğitim sistemlerinin temel göstergeleri ve değişkenlerine ilişkin verilerin güncel durumunu ortaya koymak amacı taşıyan ve OECD tarafından her yıl yayımlanan Bir Bakışta Eğitim raporları serisi, ülkelerin öğrencilerine nitelikli eğitim sağlamada hangi noktada olduklarının karşılaştırmalı bir değerlendirmesine olanak veren göstergeleri içermektedir.

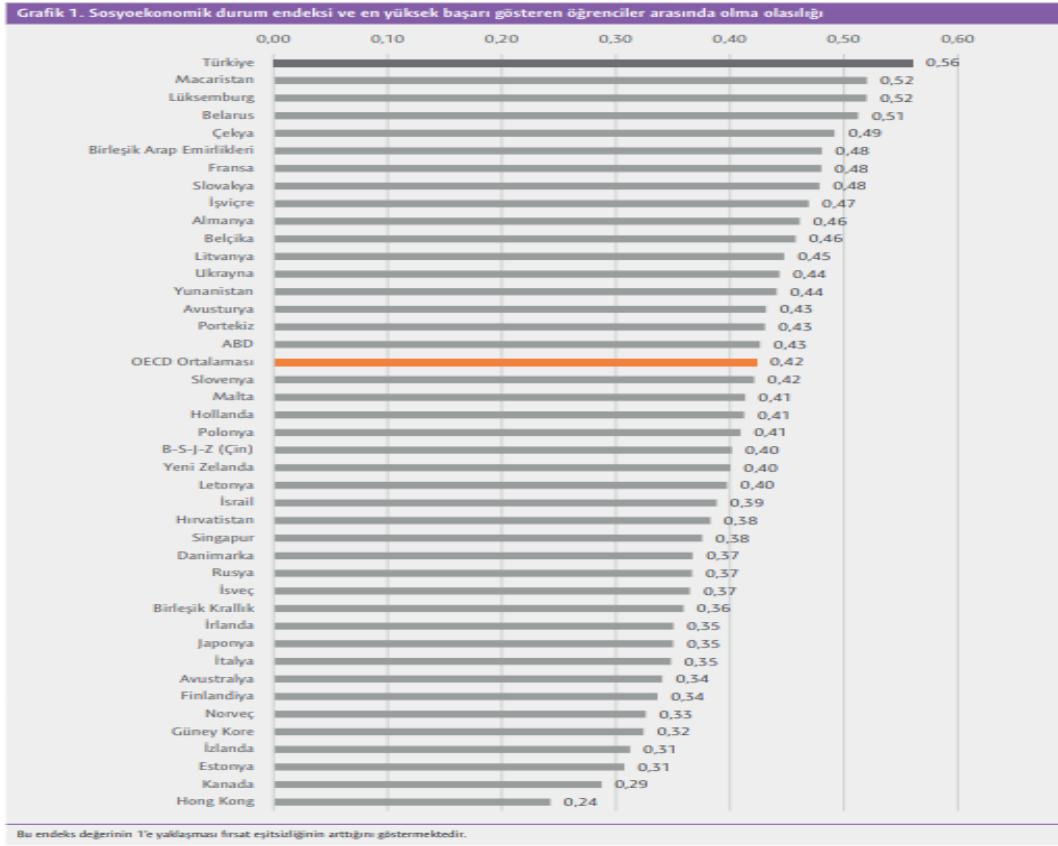
Bu raporda eğitim süreçleri ile ilgili veriler, eğitime erişim, eğitime ayrılan finansal kaynak ile öğretmenler, öğrenme ortamları ve okullar olmak üzere dört başlık altında sunulmuştur. Ana teması "Eğitimde Eşitlik: Eğitim Fırsatlarının Güçlendirilmesi" olarak belirlenen bu rapor, Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri- Hedef 4 ile ortaya konan "kapsayıcı ve hakkaniyete dayanan nitelikli eğitimi sağlamak ve herkes için yaşam boyu öğrenme fırsatlarını teşvik etmek" amacı doğrultusunda ülkelerin kat ettiği mesafeler hakkında çıkarımlarda bulunmayı mümkün kılmaktadır.

Bir Bakışta Eğitim 2021 raporunda yer alan 100'den fazla veri tablosu ve grafiğin sunduğu **Türkiye değerlendirmelerinde dikkat çeken noktalar şöyle:**

OECD, öğrencinin sosyoekonomik arka planı ve PISA'da en yüksek başarı gösteren öğrenciler arasında olma olasılığı arasındaki ilişkiyi gösteren bir eşitsizlik endeksi kullanmaktadır.

Ülkelerin endeks puanlarını özetleyen aşağıdaki grafik, öğrenciler arasındaki fırsat eşitsizliğinin kanıtı niteliğindedir.

Çünkü Türkiye, 43 ülke arasında en iyi performans gösteren öğrencilerinin daha çok sosyoekonomik olarak avantajlı öğrencilerden oluştuğu ülkeler sıralamasında İLK sırada yer almaktadır; yani öğrenciler arasındaki eşitsizliğin en belirgin olarak yaşandığı ülkedir.

Yetişkinlerin eğitim düzeylerine, eğitimden iş yaşamına geçiş verilerine ve eğitim düzeyinin istihdam durumuna etkisine ilişkin analizlere göre,

- **Türkiye 3-5 yaş aralığında yüzde 39 olan erken çocukluk eğitimine katılım oranıyla, OECD ortalamasının (yüzde 83) oldukça gerisinde kalarak okul öncesinde okullaşmanın en düşük olduğu OECD ülkesi olmuştur.**
- 15-19 yaş aralığındaki yüzde 69 okullaşma oranı ile Türkiye; **en düşük okullaşma oranına sahip OECD ülkeleri arasındadır.** Türkiye; Kolombiya, Meksika, Kosta Rika ve İsrail'den sonra **en düşük okullaşma oranına sahip 5. OECD ülkesi konumundadır.** OECD ortalamasında bu oran yüzde 84 seviyesindedir.
- **Türkiye'de 25-34 yaş aralığındaki genç yetişkinlerin yüzde 41'i ortaöğretim mezunu bile değildir.** Bu oran OECD ortalamasında yüzde 15'tir. Türkiye'de ise yüzde 41 oranı ile, Kosta Rika ve Meksika ile birlikte **OECD ülkeleri içinde ortaöğretim mezunu dahi olmayan genç yetişkin oranının en yüksek olduğu ülkeler arasında yer almaktadır.**
- 25-64 yaş aralığındaki yükseköğretim mezunu yetişkinlerin eğitim düzeylerine göre dağılımları incelendiğinde **Türkiye'de lisans, yüksek lisans ve doktora düzeyinde eğitim alan yetişkin oranlarının OECD ortalamasının oldukça gerisinde kaldığı görülmektedir.** Özellikle yüksek lisans kademesinde Türkiye'de bu oran yüzde 2 iken, OECD ortalamasında yüzde 13,5'tir.
- Türkiye'de ne eğitimde ne istihdamda olan gençlerin oranı yüzde 32'dir. **Türkiye, bu oranın en yüksek olduğu ülkeler arasında Kolombiya'dan sonra ikinci sırada yer almaktadır.** OECD genelinde ise bu oran yüzde 15'tir.
- **Türkiye yüzde 62'lik oranla 18-24 yaş aralığındaki genç nüfusun eğitimden ayrılma düzeyinin en yüksek olduğu ülkeler arasında yer almaktadır.** OECD genelinde ise 18-24 yaş aralığındaki genç nüfusun yüzde 47'si eğitimden ayrılmaktadır.
- Türkiye, Kolombiya ile birlikte 25-64 yaş aralığındaki **yükseköğretim mezunu nüfusun istihdam oranının en düşük olduğu iki OECD ülkesinden biridir.**

- **Bu yaş grubunun tüm eğitim düzeyleri için toplam istihdam oranları incelendiğinde Türkiye'nin yüzde 57 ile en düşük orana sahip OECD ülkesi olduğu görülmektedir.** OECD ortalamasında bu oran yüzde 76'dır.
- **Kadın ve erkeklerin istihdam oranları arasındaki farkın kadınların aleyhine en yüksek olduğu ülkelerden biri Türkiye'dir.** Ortaöğretim mezunu dahi olmayan 25-64 yaş aralığındaki kadın ve erkeklerin istihdam oranları arasındaki fark, Türkiye'de yüzde 53'tür (kadınlar için yüzde 26, erkekler için yüzde 79). OECD ülkeleri ortalamasında ise bu fark yüzde 21'dir (kadınlar için yüzde 47, erkekler için yüzde 68).
- Yükseköğretim mezunu olan 25-64 yaş aralığındaki kadın ve erkeklerin istihdam oranları arasındaki fark ise OECD ortalamasında yüzde 7'dir. **Türkiye ise bu farkın en yüksek olduğu (yüzde 20'den fazla) ülkelerden biridir.**

EVRENSEL HİZMET FONU AMACINA UYGUN KULLANILMADI, ÖĞRENCİLER İNTERNETSİZ KALDI

Sayıştay'ın Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile ilgili raporunda, "2005 tarihinden 2020 yılı sonuna kadar geçen 15 yıllık zaman zarfındaki uygulama sonuçları incelendiğinde, tahsil edilen 13.246.685.917,00 TL evrensel hizmet katkı payının yalnızca 6.149.789.645,00 TL'sinin Kanun kapsamında belirlenen evrensel hizmetlerin sunumunda kullanıldığı anlaşılmıştır.

Özellikle pandemi döneminin başından beri yaptığımız uyarılarda Evrensel Hizmet gelirlerinin amacına uygun olarak internet altyapımızdaki eksikliklerin giderilmesi, 83 milyona ucuz, hızlı, sınırsız internet hizmetinin sağlanması, uzaktan eğitime erişemeyen öğrencilerimizin eğitime erişebilmesi için kullanılması gerektiğini ifade ettik. Ama iktidara dinletemedik. Bırakın köyleri, kırsalı bugün İstanbul'un göbeğinde internet sorunu var. KYK yurtlarında kotalı internet uygulaması var. Yine Türkiye genelinde 9 milyon 374 bin hanede sabit internet bağlantısı yok. Sarayda internet sınırsız ve sıkıntısız çekiyor olmalı ki iktidar 21. yüzyılda gençlere kotalı interneti reva görmenin nasıl bir geri kalmışlık olduğunu göremiyor.

7 Milyar TL Genel Bütçeye Aktarıldı, Altyapıya Harcanmadı

Bilindiği üzere, 2005 yılında Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Evrensel Hizmet Fonu gelirleri, 5369 sayılı Evrensel Hizmet Kanunu kapsamında evrensel hizmet projelerinde kullanılmaktadır. Kanunla evrensel hizmet niteliğine sahip hizmetlerden, işletmeciler tarafından yeteri kadar kârlı bulunmadığı gerekçesiyle hizmet sunulmayan bölgelerde yaşayan vatandaşların da yararlanabilmesi amaçlanmıştır. Geniş bant internet hizmetleri de dâhil olmak üzere çeşitli nitelikteki elektronik haberleşme hizmetleri ile ulaşımı deniz yoluyla sağlanabilen yerleşim alanlarına yolcu taşıma hizmetleri, deniz haberleşmesi ve seyir güvenliği haberleşme hizmetleri evrensel hizmet olarak kabul edilmiştir. Yine bilgisayar okuryazarlığı da dâhil olmak üzere bilgi toplumunun geliştirilmesine katkı sağlamak amacıyla, bilgi teknolojilerinin yaygınlaştırılmasına yönelik altyapı hizmetleri de evrensel hizmet kapsamında değerlendirilmiştir.

Sayıştay raporuna göre ise, bugüne kadar Kanun kapsamında evrensel hizmet katkı payı ödemekle yükümlü işletmecilerden toplam 13.246.685.917,00 TL evrensel hizmet katkı payı tahsil edilirken tahsil edilen tutarın ancak 6.149.789.645,00 TL'sinin Kanun kapsamında belirlenen evrensel hizmetlerin sunumunda kullanıldı. Buna göre, Kanun kapsamında toplanan gelirlerin ancak yarısına yakın bir kısmı Kanun kapsamındaki hizmetlerin yerine getirilmesinde kullanıldı, kalanı ise Genel bütçeye aktarıldı.

"Eğitim Projelerine 2 Milyar 252 Milyon Harcandı"

Yine Kanun kapsamında edinilen kaynakların kullanıldığı evrensel hizmet projelerinin dağılımına bakıldığında, 3.687.670.789 TL'nin haberleşme projelerine, 2.252.831.863 TL'nin eğitim projelerine, 49.077.380 TL'nin ise sosyal destek projelerine harcandığı tespit edildi. 2014-2016 yılları arasında Fatih Projesi'ne 1.694.102.828 TL harcandığı belirtilirken, KYK internet ücretlerine (2017-2018) 197.215.957 TL harcandı.

CHP Genel Başkan Yardımcısı Adıgüzel, Sayıştay'ın raporuna ilişkin olarak "15 yıllık uygulamanın sonucunda şunu anlıyoruz ki toplanan gelirler Kanunun amacına uygun olarak kullanılmamıştır. Kaldı ki bu durum zaten bizim yıllardır üzerine basa basa vurguladığımız, iktidarı sürekli uyardığımız bir konuydu. İktidara defalarca böylesi bir kaynak varken, neden bu kaynağın altyapıyla birlikte online eğitime erişemeyen milyonlarca öğrenci için seferber edilmediğini sorduk. Sırf pandemi döneminde bile evrensel hizmet fonu amacına uygun kullanılmış olsa idi, bugün okullarımızda, yurtlarımızda internet sorunu yaşanıyor olmazdı" değerlendirmelerinde bulundu.

KALICI SAAT UYGULAMASINDA 'BİLİMSEL RAPOR' MUAMMASI

Kalıcı saatte rapora atıf var, raporun kendisi yok, iktidar raporu her nedense sır gibi saklıyor

İktidar kalıcı saat uygulamasını inatla sürdürürken; iktidarın bir rapora atıf yaparak tasarruf edildiği iddiasında bulunuyor. Atıf yapılan raporun kamuoyuna açıklanması gerekiyor.

dünyada kış saati uygulamaları başlarken; Türkiye’de son 5 yıldır kalıcı yaz saati uygulaması devam ediyor. Kalıcı yaz saati uygulamasıyla Türkiye’nin hemen yanındaki Avrupa’yla 2 ile 3 saat farkı oluştu. Vatandaşlarımıza enerji buhranı yaşatan AK Parti iktidarı yanlış enerji politikalarıyla halkımıza eziyet etmeye devam ediyor. Damadın Enerji Bakanlığı’nda ortaya konan yaz saatini kalıcı hale getirerek bu eziyette ısrar eden iktidar, yandaşlarını zengin ederken çocuklarımızın gözleri çapaklı kaygıyla karanlıkta okula gönderilmesine göz yumuyor. Anne babalar endişeli karanlık günlerin bir an önce bitmesini çaresizce bekliyor. İşçilerimiz, çalışanlarımız gün aydınlanmadan yollara düşüyor.

Rapor Her Nedense Sır Gibi Saklanıyor

İktidar kalıcı yaz saati uygulamasında tasarruf edildiği savını bilimsel bir rapora dayandırdığını ifade ediyor. İktidar bu raporu her nedense sır gibi saklıyor. Bu rapor derhal kamuoyu, bilim insanları ile paylaşılmalı ve gerçekten bir tasarruf var mı yok mu ortaya çıkmalıdır.

Sabah saatlerinde mesaiye giden çalışanlar ile okullara giden öğrencilerin psikolojisini olumsuz etkileyen kalıcı yaz saati uygulaması için toplumsal maliyet ve etki analizi yapılmadı. Enerji buhranını bitirecek, vatandaşlarımıza nefes aldırarak enerji politikalarında somut adımlar atacak bir iktidar artık kalmamıştır. Bu ucube proje öğrencilerin kabusu olmamalıdır. İktidar tasarruf iddiasıyla somut bilimsel bir veri açıklamadan evlatlarımızı karanlığa mahkûm ediyor.

TAŞOCAĞI, EROZYON RİSKİNİ ARTIRACAK

Rize Pazar’da etrafı derelerle çevrili ormanlık alanda yapılması planlanan taşocağına karşı açılan davada bilirkişiler raporunu mahkemeye sundu. Erozyona dikkat çeken bilirkişiler, derelerin zarar göreceğini belirtti.

Rize Pazar’ın Bucak köyünde yapılması planlanan maden ocağı için açılan davada bilirkişiler raporunun tamamladı. İtirazları haklı bulan bilirkişiler, bazalt ocağı için verilen çevresel etki değerlendirme (ÇED) gerekli değildir kararının ‘teknik olarak yeterli ve uygun olmadığı’ni belirtti.

Rize’de Melmanat, Değirmen ve Hediçor dereleri arasında ormanlık alana, Asta İnşaat tarafından açılmak istenen ‘bazalt ocağı ve kırma eleme tesisi’ için ÇED gerekli değildir kararı verildi. Maden projesinin bölgeye vereceği zararlara dikkat çeken bölge halkı, kararı mahkemeye taşıdı. Rize İdare Mahkemesi’nde görülen davada bilirkişi keşfi yapılması ve rapor hazırlanması kararı verildi. Raporu hazırlayan bilirkişiler, projenin bölgeye vereceği zarara dikkat çekti.

Bilirkişiler mahkemeye sunduğu raporda şunlara dikkat çekti:

- Taşocağında yapılacak patlatmalardan kaynaklı yer titreşim değerlerinin, yönetmeliğe göre belirtilen sınırın üstünde olduğu, çevresindeki yol, köprü, ve derelere hasar vermesinin söz konusu olabileceği,
- Taş savrulmasının çevredeki tarihi köprü, ev ve derelere zarar verebileceği,
- Ocağa ait rezerv miktarının belirlenmediği, rezerve bağlı olarak proje ömrünün tanıtım dosyasında yer almadığı,
- Ocağın çevresinde yer alan Melmanat Deresi, Değirmen Deresi ve Tarihi Köprü için taşocağın yapılacak olan çalışmalar yapılacak çalışmalar sırasında (özellikle patlatma işlemi) meydana gelebilecek tehlikelerin ortadan kalkmasına yönelik alınması gereken önlemler konusunda bir değerlendirme de dosyada yer almadığı,
- Dava konusu proje dosyası incelendiğinde tarım alanları ve arıcılık lokasyonları özelinde yayılan tozlanma etkilerinin dikkate alınmadığı, bu alanlar özelinde bir araştırma ve değerlendirme yapılmadığı,
- Flora-fauna ve karasal ekosistemlere dair çalışmaların ağırlıklı olarak gözlem ve literatür bilgilerine dayandırıldığı,
- Dava konusu alanın tamamının orman alanı olduğu, alanın eğim derecesi ve toprak yapısı itibarıyla erozyon riski bulunduğu; bitki örtüsünün kaldırılması durumunda erozyon riskinin daha artacağı değerlendirilmektedir.”

BURDUR NÜFUSU KADAR MAHKÛM

TÜİK verilerine göre cezaevlerinde 266 bin kişi var. CİSST'ten Korkut, "80 bin kişi Covid-19 izninde, infaz yasasıyla sağlanan düşüş ortadan kalkmış" dedi.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2020 yılına ait 'Ceza İnfaz Kurumu İstatistikleri'ni açıkladı. İstatistiklere göre ceza infaz kurumunda 31 Aralık 2020'deki kişi sayısı, 266 bin 831 oldu.

Ceza infaz kurumuna yalnızca 2020 yılında 258 bin 401 hükümlü girdi, 361 bin 870 hükümlü ise çıkış yaptı. Verilere göre cezaevlerindeki nüfusun yüzde 84,3'ü hükümlüler, yüzde 15,7'si ise tutuklulardan oluşuyor. Bu kişilerin yüzde 96'sı erkek, yüzde 4'ü ise kadın. Cezaevine çocuk yaşta hükümlü olarak girenlerin sayısı 1283 oldu. Her yüz bin kişiden 319'u ise cezaevinde bulunuyor. 12 ve daha yukarı yaştaki her yüz bin kişiden 390'ı cezaevinde.

Cezaevlerine 1 Ocak-31 Aralık 2020 tarihleri arasında giren hükümlülerin yüzde 15,7'si yaralama, yüzde 15,2'si hırsızlık, yüzde 5,9'u trafik suçları, yüzde 5,3'ü İcra İflas Kanunu'na muhalefet suçunu işledi. Eğitim durumuna göre bakıldığında son 4 yılda cezaevlerine giren üniversite mezunlarının oranında yüzde 150 artış yaşandı. 2016'da cezaevinde 8 bin 98 olan üniversite mezunlarının sayısı 2020'de 20 bin 333 oldu.

Görünenden Fazla

Ceza İnfaz Sisteminde Sivil Toplum Derneği (CİSST) Savunuculuk Koordinatörü Sosyolog Berivan Korkut, TÜİK verilerinin tutukluları dışarıda bıraktığını söyledi. Korkut, "Temel olarak hükümlü sayısı üzerinden inceleme yapabiliyoruz" dedi. Cezaevlerinin nüfusunda 2011'den bu yana artış olduğunu aktaran Korkut, "Her yıl daha fazla insan hapisaneyle tanışıyor. 2019'da 291 bin, 2020'de 266 bin olduğu söyleniyor. 2020'de pandemiden ötürü hapisane nüfusunu azaltmak için infaz yasası çıkarıldı. İnfaz düzenlemesi kapsamında kaç mahpus bırakıldığının cevabı verilmedi. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nün (CTE)son istatistiğine baktığımızda 292 bin mahpus bulunmakta. İnfaz yasasıyla yaşanan düşüş ortadan kalkmış. Açık cezaevinde olan yaklaşık 80 bin hükümlü Covid-19 izninde" diye konuştu.

Yatak ve mahkûm sayısı karşılaştırıldığında yaklaşık 20 bin kişinin yatağının olmadığını belirten Korkut, şu ifadeleri kullandı: "Suç tipleriyle ilgili ayrıntılı veriler var. Ama devletin 'terörist' diye nitelendirdiği siyasi mahpuslara ilişkin veri yok. Onları 'diğer' diye bir veriye koymuşlar. İstatistiklerden siyasi mahpus sayısını öğrenmemiz mümkün değil. Diğer başlığının altında 43 bin diye bir sayısı var. Siyasi mahpus sayısını vermemek için böyle bir yöntem kullandıklarını var sayıyoruz. Türkiye'de yüzde 96,4'ünü erkekler oluşturduklarını görüyoruz. İkili cinsiyetten geri kalanı kadın olarak tanımlanıyor. LGBTİ+ mahpusların ayrımcılıkla karşı karşıya kaldığını görüyoruz."

TÜİK CEZAEVİ İSTATİSTİĞİNE GÖRE

266,8 bin
CEZAEVLERİNDE
BULUNAN KİŞİ SAYISI

319
YÜZ BİNE ORANLA
CEZAEVİNDE OLAN KİŞİ

1.283
12-17 YAŞ GRUBU
HÜKÜMLÜ ÇOCUK SAYISI

10,2 bin
SUÇ TARİHİNDE ÇOCUK
OLANLARIN SAYISI

TÜİK'in Verileri Eksik

Korkut, sözlerini şöyle tamamladı: "Giriş kaydında 258 bin mahpusun olduğu belirtilirken 361 bin mahpusun çıkış yaptığı söyleniyor ama bunu değerlendirecek yeterli ayrıntı yok. Anlaşılır bir veriye dönüştürseydi, bir yıl içinde hapisaneyle tanışan insan sayısı hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olurduk. TÜİK bazı kritik noktalarda karşılaştırılabilir veri vermemiş. Bunun bilimsel bir karşılığı yok, çünkü elimizde belli bir sayı yok."

İÇ SİYASETE DÖNÜK GEL- GİT DİPLOMASİSİ DIŞ POLİTİKADA İTİBAR KAYBETTİRİYOR!

TÜRKİYE, F-35 PROGRAMINDAN ÇIKARILDI.

Türkiye'nin F-35 programından 23 Eylül'de resmen çıkarıldığını açıklayan ABD Savunma Bakanlığı Pentagon, F-16 satışının yaptırım kapsamında olabileceğini açıkladı. Pentagon açıklaması, aslında F-35 programından çıkarılma kararının Cumhurbaşkanı Erdoğan New York'ta iken Türkiye'ye bildirildiğini, iktidarın sessiz kalarak F-16 talebini devreye soktuğunu açığa çıkarttı. F-16 alımı güç görünürken, Rusya'dan savaş uçağı alımına dönük açıklamalar ise olağanüstü harcamayı gerektirmesi açısından gerçekçi görünmüyor!

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Biden ile görüşmesinde Türkiye'nin F-35 programından çıkarılmasının ardından F-16 savaş uçağı alımının masada olacağı dile getirilmesine karşılık, bu talebin gerçekleşmesi güç görünüyor. Geçtiğimiz hafta ABD ile Ankara'da F-35'ler konusunun müzakere edildiği bir toplantı gerçekleştirildiği ortaya çıktı. Bu toplantı ardından MSB ve Pentagon'dan yapılan açıklamalardaki farklılık öne çıkıyor. MSB sadece ABD heyeti ile görüşme yapıldığını ve müzakerelerin Washington'da sürdürüleceğini açıklarken, 27 Ekim'deki Pentagon açıklamasında ise Türkiye'nin 23 Eylül'de resmi olarak F-35 programından çıkarıldığı, bu tarihte Türk hükümetine durumun resmen bildirildiği duyuruldu. **Dolayısıyla ABD, Türkiye'nin F-35 programına geri dönüş kapısının resmen ve tümüyle kapandığını ilan etti.**

Türkiye Ankara'daki görüşmelerde üç öneriyi gündeme getirirken bunlardan birisi F-35 programına tekrar geri dönme olanağının sağlanması, diğeri bu olmuyorsa 1,4 milyar dolar ödeme yapılan 6 adet F-35'in Türkiye'ye teslim edilmesi, sonuncusu ise ilk iki öneri kabul edilmiyorsa 40 adet yeni F-16 ve 80 adet F-16'nın modernizasyonu için anlaşmaya varılması halinde F-35'ler için ödenmiş olan 1,4 milyar doların 7 milyar dolarlık F-16 paketinin tutarından mahsup edilmesi. İşte bu üç öneride de bir uzlaşmaya varılamadığı, Pentagon'un 27 Ekim'deki 'Türkiye zaten 23 Eylül'de resmen F-35 programından çıkarılmıştı' açıklamasıyla teyit edildi. ABD bir anlamda 'Artık F-35'i de F-35 programına dönmeyi de unutun. 1,5 ay önce size bunu bildirdik. Konuyu boşuna uzatmayın' demiş oldu. Pentagon'un açıkladığı tarih Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın BM Genel Kurul toplantıları için New York'ta bulunduğu tarihle örtüşüyor. Resmi bildirim Cumhurbaşkanı Erdoğan ABD'de iken yapıldığı ve kendisinin de bundan haberdar olduğu anlaşılıyor. Biden ile görüşememe yanında ABD'den ayrılırken ve döndükten sonra yaptığı sert açıklamaların, New York'ta düzenlediği basın toplantısında Rusya'dan ikinci parti S-400 alınabileceğini söylemesinin ve 'ABD ile gidiş hayra alamet değil' ifadelerinin gerekçesi de böylece ortaya çıkıyor.

Türkiye'nin 23 Eylül'de verilen F-35'ten resmen çıkarılma kararının tebliğinden bir hafta sonra 30 Eylül'de MSB tarafından 40 yeni F 16 alımı ve Hava Kuvvetleri envanterindeki F 16'ların modernizasyonu için ABD'ye başvuruda bulunduğu ortaya çıkıyor. Her ne kadar ABD'nin silah satışlarını onay yetkisi Kongre'de olsa da aynı zamanda ABD Başkanının herhangi bir satış için istisna ilan etme yetkisi de söz konusu. **Biden'in F-16'lar için istisna ve Kongre'yi By-Pass yetkisini Türkiye için kullanma ihtimali zor görünüyor.**

Açıklama yapan Pentagon yetkilileri, S-400'lerin Sinop'taki test sürecinde TSK'nın F-16'ları kullandığını belirterek F-35'lerin yanı sıra F-16'ların da S-400 bağlantılı yaptırım kapsamına girebileceğini ve satışının söz konusu olamayacağını belirtiyor. Buna ek olarak Başkan Biden'a mektup yazan 11 Kongre üyesi S-400'lerin F 16'lar üzerinde test edildiğini, Türkiye'nin Kuzey Suriye'de ABD'nin Müttefikleri ve IŞİD'e karşı mücadele eden SDG-YPG'ye karşı harekât planladığını, bir başka NATO üyesi Yunanistan'ı Ege ve Doğu Akdeniz'de tehdit ettiğini öne sürerek, Türkiye'ye F-16 satışının ABD çıkarlarına ters olduğunu, yaptırım kapsamına alınmasını istediler.

Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu F-16 alımı mümkün olmadığı takdirde Türkiye'nin başka yerlerden savaş uçağı temini yoluna gideceğini belirterek, Rusya'dan SU-37 ya da SU-57 alabileceğini açıkladı. **Tıpkı ikinci parti S-400'de olduğu gibi Rusya'dan böyle bir savaş uçağı alımı, büyük ihtimalle ABD tarafından yeni yaptırım konusu yapılacaktır.**

Ayrıca TSK Hava Kuvvetlerinin ABD, Alman, NATO standartlarına dayalı sistemlerinin ve hava savunmasının kökten ve radikal bir değişimle Rus savaş uçaklarına dönüştürülmesi, bakım, yedek parça, eğitim vb. pek çok konuda ciddi bir yeniden yapılanmayı, yüklü harcamaları gerektirecektir. Bir yanı sıra da Türkiye'nin hava savunmasını gerek S-400 gerekse savaş uçağı alımı durumunda Rusya'ya daha da bağımlı hale getirecektir. Bu nedenle **iktidarın ABD'ye karşı Rusya kozunu masaya sürmesi inandırıcı ve gerçekçi görünmüyor.**

Özetle; New York'ta Cumhurbaşkanı Erdoğan ile görüşmeyen Biden, F-35 projesinden çıkarılma tebligatını iktidara 23 Eylül'de New York'ta yapmış! Bu çerçevede MSB Hulusi Akar'ın ABD'li mevkidaşı Lloyd James Austin

ile yürüttüğü ilişkilerin ve yaptığı müzakerelerin sonuç vermesi oldukça düşük ve zor bir ihtimal. ABD yönetiminde ve Kongresinde, medyasında giderek yaygınlaşan ‘Türkiye Aleyhtarı Havanın Dağıtılması’ ve çözüm yönünde bir sonuç çıkmasını şu aşamada mümkün görmemekteyim.

İKTİDARIN DIŞ POLİTİKADA ‘ALGI VE KAMUOYUNU YANILTMA OPERASYONLARI’ SONUÇSUZ KALİYOR!

İktidar, her alanda olduğu gibi dış politikada da şeffaflık ve dürüstlük yerine kandırmaca ve gerçekleri gizleyerek, kamuoyunu yanlış bilgilendirerek, işleri götürebileceğini sanıyor. Kurumların işlediği, görev ve yetkilerin net olarak tanımlandığı ülkelerde bu tür ilişki yöntemleri kabul görmediği için gerçekler anında açığa çıkıyor. İktidarın ‘Algı ve Kamuoyunu Yanıltma Operasyonları’ sonuçsuz kalıyor!

İktidar, 23 Eylül’de Cumhurbaşkanı Erdoğan New York’ta iken tebliğ edilen F-35 programından çıkarılma kararını gizleyerek, hemen bir hafta sonrasında ABD’den F-16 alma talebiyle başvuruda bulunmuştu.

- Cumhurbaşkanı Erdoğan bu girişimi, ‘**ABD, F-35’lerin parasıyla bize F-16 satmayı teklif etti**’ diye duyurarak halkı, kamuoyunu yanıltma yoluna gitti.

- Hemen akabinde Pentagon ve ABD Dışişleri, bu açıklamayı yalanladı ve talebin Türkiye’den geldiğini ancak henüz müzakere aşamasında olduğunu duyurdu.

Cumhurbaşkanı Erdoğan ve iktidar, Büyükelçiler Krizi’nden sonra ABD elçiliğinin yaptığı Viyana Sözleşmesinin 41. maddesinin vurgulandığı açıklamayı **zafer ve geri adım attırma** olarak değerlendirdi.

- **ABD Dışişleri Sözcüsü Ned Price**, büyükelçilerin yaptığı Osman Kavala açıklamasının 41. madde ile uyumlu olduğunu vurgulamak için ikinci açıklamanın yapıldığını, geri adımın söz konusu olmadığını açıkladı!

Price, büyükelçiliklerin açıklamasının ‘Türk medyasında bir geri adım’ olarak nitelendirilmesine dikkat çeken bir gazetecinin ‘ABD gerçekten geri adım attı mı?’ şeklindeki sorusunu şöyle yanıtladı:

- “**18 Ekim’de ortaya koyduğumuz açıklamanın** Viyana Sözleşmesinin 41. maddesiyle uyumlu olduğunu dile getiriyoruz. Küresel ölçekte insan haklarına saygıyı, hukukun üstünlüğünü savunma taahhüdümüzde kararlıyız. Bu tereddütsüz bir taahhüttür ve Türkiye ile Viyana Sözleşmesinin 41. maddesine uygun şekilde diyalogumuzu sürdürmeye devam edeceğiz.”

Dolayısıyla bu açıklamalar kimsenin geri adım atmadığını, iktidarın twitter mesajını geri adım gibi sunarak hem kendisini kurtarmaya hem de kamuoyunu yanıltmaya çalıştığını gösteriyor. Bunun en somut belgesi, 10 Büyükelçinin paylaştığı **Osman Kavala Bildirisi’nin** hala elçiliklerin resmi twitter hesaplarında yer almasıdır.

ABD İLE MASADAKİ SORUNLAR YERİNİ KORUYOR!

Cumhurbaşkanı Erdoğan ile ABD Başkanı Biden arasında Roma’da G20 zirvesinde bir görüşme gerçekleşti. Görüşme sonrası ortak basın toplantısı düzenlenmedi. Beyaz Saray açıklamasından; masadaki sorunların yerini koruduğu, F-16 alımının sürüncemede olduğu anlaşılıyor. Demokratik kurumlar, insan haklarına saygı, hukukun üstünlüğü vurgusunun yapılması, Beyaz Saray’dan büyükelçilerin Kavala Bildirisi’ne destek mesajı anlamına geliyor!

Cumhurbaşkanı Erdoğan ile ABD Başkanı Biden arasında bilmeceye dönüşen görüşme nihayet Roma’daki G20 zirvesinde gerçekleşti. İkili ilişkilerde mevcut sorunlar dikkate alındığında bu görüşmeden somut ve kısa sürede sonuç verecek olumlu bir gelişme beklenmesi söz konusu değildi. Nitekim toplantı ardından ortak basın toplantısı yapılmaması, soru alınmaması yanında görüşme başlamadan önce gerçekleşen fotoğraf çekimi sırasında da gazetecilerin ‘Türkiye’ye F-16 satışı yapılacak mı?’ sorusunu Biden’ın geçiştirmesi ve ‘İyi bir görüşme yapmayı planlıyoruz’ demekle yetinmesi, görüşmenin daha baştan Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın beklentilerinin karşılanmayacağı mesajıydı.

Tıpkı F-35 gibi F-16 konusunun da S-400 yaptırımlarına endekslendiği anlaşılırken, Biden’ın S-400 konusundaki endişelerini Erdoğan’a ‘bir kez daha’ iletildiği kaydedildi. ABD’li üst düzey yetkililere atfen ABD medyasında yer alan ifadelerde ise ‘Biden’in Erdoğan’a F-16 konusunun bir süreçten geçmesi gerektiğini aktardığı, görüşmede demokrasi ve insan hakları konusunu ısrarlı şekilde gündeme getirdiği, ABD’nin bu konuyu gündemde tutmaya devam edeceğini Türk tarafına bildirdiği’ vurgulandı.

İktidara bağlı AA; üst düzey Türk yetkililere atfen ‘Çok olumlu bir görüşmenin gerçekleştiği, iki ülke ilişkilerini güçlendirmek ve geliştirmek için ortak mekanizma kurulması konusunda mutabık kaldığını’ duyurdu. **Beyaz Saray’ın resmi internet sitesinde görüşmeye ilişkin resmi ve yazılı bir açıklama yayımlandı.** Açıklamada, Suriye, Libya, Doğu Akdeniz konularının görüşüldüğü, Türkiye’nin S-400 satın almasına ilişkin endişelerin dile getirildiği

belirilerek şu ifadeler yer aldı: “Başkan Biden, yapıcı ilişkilerin sürdürülmesi ve anlaşmazlıkların yönetilmesi konusundaki isteğini dile getirdi. İki lider, Suriye’deki siyasi süreci, Afganistan’a insani yardımı, Libya’da seçimleri, Doğu Akdeniz’deki süreci konuştu. Biden, Türkiye’nin NATO müttefiki olarak önemini altını çizdi ancak Türkiye’nin S-400 satın almasına ilişkin ABD’nin endişelerini not etti. Biden aynı zamanda barış ve refah için güçlü demokratik kurumların önemini, insan haklarına saygıyı ve hukukun üstünlüğünü vurguladı.” Gerek Beyaz Saray’dan gerekse her iki tarafın ‘üst düzey’ yetkililerine atfen yansıyan açıklamalar ve değerlendirmeler, mevcut sorunların masada durduğunu gösteriyor. Suriye, Libya ve Doğu Akdeniz’deki süreçlerle ilgili olarak da iki tarafın mevcut konumlarının sürdürüldüğünü işaret ediyor.

ABD, iktidarın Kuzey Suriye’de planladığı operasyonlara karşı duruşunu ve Doğu Akdeniz’de Yunan-Rum tezlerinin arkasında yer almayı sürdürüyor. Bu sorunlarda olumlu bir gelişme olmadığı anlaşılıyor. Demokrasi, insan hakları ve hukukun üstünlüğü başlıklarının hem Beyaz Saray açıklamasında hem de ABD’li yetkililerin beyanatlarında ısrarla dile getirilmesi, iktidarın ‘geri adım atılır’ söyleminin aksine ABD yönetiminin AİHM kararlarının uygulanması ve büyükelçilerin Osman Kavala bildirisine destek mesajı anlamına geliyor.

ÇİN’DEN TÜRKİYE’YE ‘İŞGALCI YABANCI GÜÇ’ NİTELEMESİ

BM Çin Daimî Temsilcisi’nin Türkiye’yi Suriye’de ‘İşgalci Yabancı Güç’ olarak nitelendirmesi, Çin’in Türkiye’ye karşı bir stratejiye yöneldiğini gösteriyor. Rusya’nın Ukrayna’da Türk SİHA’larının Rusya yanlısı milislere karşı kullanılmasına yönelik tepkisinin İdlib’te sahada TSK’ya karşı yansımaları olabilir. TSK destekli ÖSO ve SMO’nun Türkiye’ye çekilmesiyle tezkeredeki ‘Yabancı Silahlı Güç Konuşlandırma’ talebinin gerçek amacı ortaya çıkabilir!

TBMM’den geçirilen Irak ve Suriye tezkereleri Birleşmiş Milletler’de (BM) tartışma konusu olurken, bugüne kadar Türkiye ile bu konuda fazla diyalogu olmayan Çin, ilk kez Türkiye’ye karşı oldukça sert suçlamalarda bulundu. BM’deki oturumda Türkiye’nin Suriye’ye yönelik operasyonları 2 yıl daha sürdürmek üzere TBMM’de kabul edilen tezkere konusu gündeme gelirken, Çin’in BM Daimî Temsilci Yardımcısı Geng Shuang, Türk ordusunun Suriye’nin kuzeyindeki varlığını “yasa dışı işgal” olarak nitelendirdi. Çin ve Rusya’nın pek çok uluslararası konuda ortak tutum takındıkları göz önünde bulundurulduğunda kanımca Çin temsilcisinin Türkiye’ye yönelik ‘işgalci’ suçlamasının ardında Rusya bulunuyor. Geçen ay Moskova’daki Putin-Esad görüşmesinde Putin, Suriye’nin toprak bütünlüğünün korunması ve ülkede istikrarın sağlanması için Suriye’de bulduklarını öne sürdüğü yabancı askeri güçlerin Suriye topraklarını terk etmesi gerektiğini söylemişti. Putin’in bu ifadelerle ABD ve Türkiye’yi kastettiği biliniyor. Ancak Çin’in ilk kez Suriye konusunda Türkiye’ye karşı böylesine sert ithamlarda bulunması, işgalci suçlaması yanında insan haklarını çiğnemekle itham etmesi oldukça şaşırtıcı. Rusya, Çin’i Türkiye’nin üzerine sürerek kendi söylemek istediklerini Çin’e söyletiyor ve Türkiye’yi Suriye’den çekilme konusunda uluslararası baskı altına almaya yöneliyor.

Ayrıca Ukrayna’ya satılan SİHA’ların Donbas’ta Rusya yanlısı milislere karşı Ukrayna ordusu tarafından kullanılmaya başlanmasıyla Rusya’nın desteklediği güçlerin ağır kayıplar vermesi Rusya’dan sert açıklamaların gelmesine neden oldu. Rusya yetkilileri, Ukrayna’nın bu operasyonlarının karşılıksız kalmayacağını söylerken dolaylı şekilde Türkiye’yi hedef alıyor. Ukrayna’daki bu SİHA saldırıları ve verilen kayıplar karşısında Rusya, Suriye’de TSK’ya ve TSK destekli Özgür Suriye Ordusu (ÖSO) ile Suriye Milli Ordusu’na (SMO) karşı misillemede bulunabilir. Ukrayna’daki bu gelişmeler Rusya’yı Suriye ordusuyla birlikte İdlib’teki askeri operasyonu öne çekmeye, hava ve kara saldırısı başlatmaya yöneltebilir. Soçi Görüşmesi sırasında Putin’in tavrı, iktidarın Kuzey Suriye’de SDG-YPG’ye karşı planladığı operasyonun engellenmesi, hava sahasının kullanımına izin verilmemesi ve İdlib’te harekât başlatılarak Türkiye’ye mülteci akınının devreye sokulması ihtimallerini mümkün kılabilir.

- Cumhurbaşkanı Erdoğan ve MSB Akar, Fırat’ın doğusunda SDG-YPG’ye karşı yeni operasyon hazırlıklarından söz ederken; Rusya’nın bu bölgedeki **Kamışlı’da Hmeymim’den sonra en büyük askeri hava üssünü kurmaya girişmesi, Kamışlı’ya savaş jetleri yağması** Türkiye’ye mesaj olarak nitelendirilebilecek kritik bir gelişmedir.

Bu aşamada Rusya-İsrail-ABD yaklaşması önemli ve sıcak bir gelişme. Türkiye’yi dışlayan bu üçlü mekanizmayla Rusya bir yandan İsrail ile İran ve Esad arasında diyalogu sağlarken diğer yandan da İsrail aracılığıyla ABD ile iş birliğini genişletiyor. Rusya ve Esad güçlerinin İdlib’e yönelik harekât başlatarak cihatçı milisleri ve mültecileri Türkiye’ye doğru sürmesi, ÖSO ve SMO kontrolündeki bölgelere yoğun hava bombardımanları gerçekleştirilmesi ve İdlib’in düşmesi durumunda ÖSO ve SMO’nun Türkiye’ye çekilmeye mecbur edilmesi gündeme gelebilir. İktidar meclisten geçirdiği tezkerede yer alan ‘Yabancı silahlı güçlerin Türkiye’de konuşlanmasına izin verilmesi’ maddesini gerekçe göstererek ÖSO ve SMO’nun TSK’nın müttefiki olarak Türkiye-Suriye sınır bölgelerine yerleşmesine olanak sağlarsa, **böyle bir adım binlerce silahlı milisin ulusal güvenliğe tehdit oluşturacak şekilde ülkemize girmelerine zemin yaratabilir!**

Rusya'nın Türkiye'den mandalina ve narenciye alımını durdurma kararı ve ardından Ukrayna'daki gelişmeler nedeniyle art arda Türkiye'ye karşı üst düzey tepkilerin dillendirilmesi, geçmişteki örnekler anımsandığında Rusya'nın bir karşılık verme hazırlığında olduğunu gösteriyor. Bu karşılığın Suriye'de ve özellikle İdlib'te verilmesi, iktidarın SDG-YPG'ye karşı planlanan harekâta, **Biden ile Putin'in karşı çıktığını açıklaması** şaşırtıcı olmaz!

SUDAN'DA SULAR KAYNIYOR!

Sudan'da asker-sivil ortak geçiş hükümetinin asker kanadı darbe yaparak yönetime el koydu. Ülkede halk sokağa dökülürken, protestolar devam ediyor. Mısır yanlısı olduğu bilinen darbecilerin Lideri General Abdulfettah el Burhan iç savaşı önlemek için yönetime el koyduklarını ve 2023'te seçim yapacaklarını ilan etti. Askeri yönetim, Türkiye'deki büyükelçisini geri çekti. BMGK'da darbeye karşı karar alınması girişimi, Rusya ve Çin tarafından reddedildi!

Sudan'da iki yıl önce gerçekleşen sokak hareketleri ve ardından gelen darbeye devrilen Ömer el Beşir'in yargılaması sürerken, geçtiğimiz hafta yeni bir darbe daha gerçekleşti. El Beşir'in devrilmesinde büyük etkisi olan sivil toplum önderleri, sendikalar, barolar, doktorlar sendikası vb. örgütlerle birlikte hareket eden ordu asker ve sivillerden oluşan ortak bir geçiş hükümetinde yer alırken, yönetimde sivillerin ağırlığı söz konusuydu. Geçen hafta gerçekleşen darbe ile geçiş hükümetindeki sivilleri tasfiye eden darbecilerin Lideri General Abdulfettah el-Burhan yönetime doğrudan el koyduğunu, 2023'te ülkeyi seçime götürmekte kararlı olduklarını duyurdu. Kadınların da geniş şekilde protestolara katılması, darbecileri zor duruma sokarken, el Beşir'in devrilmesinde de kadınların protestolara öncülük etmesi önemli rol oynamıştı.

BM Güvenlik Konseyi'nde Sudan'daki darbenin kınanması ve sivil yönetim geçilmesi çağrısını içeren karar tasarısı **Rusya ve Çin tarafından veto edildi.** ABD, AB, İngiltere ve BM ile Sudan'ın üyesi olduğu Afrika Birliği, gözaltındaki liderlerin serbest bırakılması çağrısı yaptı.

Sudan'da gerilimin tırmanması ülkeyi iç savaşa sürükleyebilir. Abdulfettah el Burhan'ın Sisi ile yakın olduğu biliniyor. Darbenin arkasında Mısır'ın olma ihtimali güçlü görünüyor. Nil nehrinin sularının paylaşımında Etiyopya ile anlaşmazlık yaşayan Mısır, Sudan'ı yanında tutmak istiyor. **Etiyopya**, nehir üzerinde inşa ettiği dev baraj nedeniyle, iki ülkeyle sorun yaşıyor. Türkiye ziyaretinde Cumhurbaşkanı Erdoğan ile görüşen Etiyopya Başbakanı Abiy Ahmed, İHA ve SİHA satış anlaşmaları imzaladı. Mısır, bu satıştan rahatsızlığını açıkladı.

İktidar, 2019'daki darbeden sonra sınır dışı edilen El Beşir yanlılarına ve Sudanlı İhvacılara Türkiye'ye gelme imkânı sağlamıştı. Sudan'daki yeni darbeye yönetime el koyan askerlerin Mısır ile yakınlaşması Türkiye açısından Sudan ile ikili ilişkilerde yeni sorunlara yol açabilir. Nitekim General el Burhan yönetiminin ilk adımlarından birisi BAE ve AB'nin yanı sıra **Ankara'daki büyükelçisini geri çekerek, Türkiye ile diplomatik ilişkileri kesmek oldu!**

UCUBE REJİMİN FATURASI TARİHİMİZDEKİ TÜM FELAKETLERDEN AĞIR

98 yıllık Cumhuriyet tarihinde, dolar cinsinden fert başına gelirin 7 yıl üst üste düştüğü tek dönem Erdoğan Şahsım Rejiminin inşa edildiği ve iş başı yaptığı 2014-2020 dönemidir. Cumhuriyet tarihinde Dolar cinsinden toplam milli gelirin de üst üste dört yıl daraldığı iki dönem var. Bunlardan birincisi 1944 ile 1947 arası, yani İkinci Dünya Savaşı dönemidir. İkincisi ise 2017 ile 2020 arasındaki dönem. Yani Erdoğan Şahsım Rejiminin iş başı yaptığı dönemdir.

Cumhuriyetimizin kurulduğu 1923'ten AK Parti'nin iş başı yaptığı 2002'ye Türkiye'nin 1929 Büyük Ekonomik Buhranını, İkinci Dünya Savaşı'nı, Sovyet tehdidini, Kore Savaşı'nı, 1970'lerdeki Petrol Krizlerini, Kıbrıs Barış Harekâtını ve ardından gelen ambargoları, 1960 ve 1980 askeri darbeleri, 1994 ve 2001 ekonomik krizleri, 1999 Marmara Depremi'ni yaşadı. Tüm bu kriz ve badirelerin, milli gelir cinsinden maliyeti 227 milyar dolar. Buna karşın 2014'ten 2020'ye kadar, bu ucube rejimin inşa ve faaliyet döneminde, milli gelir kaybımız 241 milyar dolar. Rakamların söylediğini tevil etmeye gerek yok: Erdoğan Şahsım Rejiminin tek başına ülkemize verdiği zarar, bugüne kadar yaşadığımız tüm felaket ve krizlerin toplamından çok daha ağır.

29 Ekim Coşkusu Geleceğe Olan İnancı Artırıyor

Hâkimiyet kayıtsız şartsız milletindir... Kime sorarsanız sonuç, bu, 'cumhuriyet' demektir. Doğan çocuğun adıdır. Ama bu ad bazılarına hoş gelmezmiş... Varsın gelsin." 29 Ekim 1923 de Meclis'in en yaşlı üyesi, Müderris Abdurrahman Şeref Bey tarafından adı konan çocuğun, 98. yaşını büyük bir coşkuyla geçtiğimiz hafta kutladık. Bugün de saltanatın kaldırılmasının 99. yıl dönümü... 29 Ekim'de özellikle çocuklarımızın ve gençlerimizin coşkusu,

ülkemin geleceğine olan inancımızı daha da artırdı. Kuşkusuz çocuklarımız, gençlerimiz ecdadını tanıdıkça, daha büyük işler yapmak için, gereken kudreti her zaman kendisinde bulacaktır. Bu şanlı mirası bize emanet eden, Cumhuriyetimizin kurucu babası, Gazi Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere, Cumhuriyet uğruna mücadele eden, akli hür, vicdanı hür, irfanı hür tüm vatan evlatlarını, bu topraklar için kanlarını döken, tüm şehit ve gazilerimizi bir kez daha rahmetle, minnetle anıyoruz.

Diyaret'in Atamızdan Esirgediği Dua Milletimizden Geldi

Türkiye Cumhuriyeti masa başında kurulmamıştır, sınırları cetvelle çizilmemiştir. Bu topraklar, "Kuvayı Milliyeciler için katli vaciptir" diye fetva veren Saray Şeyhülislamı Dürrizade, Nemrut Mustafa Paşa, Ahmet Anzavur, Ali Kemal gibi sayısız haine rağmen, emperyalistlerden kurtarılmıştır. Bunların bir kısmı İngiliz zırhlılarıyla kaçmıştır. Ülkemizde kalanların ise, Cumhuriyet ve Atatürk ile sıkıntıları devam etmektedir. Ya milli gün ve bayramlarımızı anmazlar. Ya da milli günlerimizi Atatürksüz anarak, güya intikam peşinde koşarlar. Bunu kifayetsiz gafiller, fesli meczuplar yapsa, "Delidir ne yapsa yeridir" der, geçeriz. Ama bunları, bizzat Atatürk'ün kurduğu kurumların başındakiler yaparsa, mazur göremeyiz. Bu yıl, 29 Ekim Cuma'ya denk geldi. Diyanet İşleri Başkanlığı, Cuma hutbesinde Cumhuriyetimizin kurucusu Atatürk'ü yine anmadı. Gazi'nin ruhuna Cumhuriyet Bayramında, bir duayı çok gördü. Ama Diyanet İşleri Başkanının esirgediği o dualar, milletimizin dudaklarından sel oldu aktı.

29 Ekim'de Skandal Üstüne Skandal

Bu yıl 29 Ekim kutlamalarında yaşanan skandallar, bir değil, iki değil. Fox TV, Cumhuriyet Gazetesi, ANKA Haber Ajansı muhabirlerinin, Anıtkabir'deki 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı törenlerini izlemeleri, Sarayın memurları tarafından engellendi. Basına sansür uygulandı. Erdoğan Şahsım Rejimi bu defa da, basını, hem de Anıtkabir'de, senden-benden diye ayırdı.

Bari Atatürk'ün Manevi Huzurunda Doğruyu Söyleyin

Bir başka skandal ise Atatürk'ün manevi huzurunda yaşandı. Erdoğan Anıtkabir defterine, "Cumhuriyetimizi, dünyanın en güçlü 10 ekonomisinden biri yapmak için gece gündüz çalışıyoruz. Cumhuriyetimizi, 2023 hedefleriyle buluşturmakta kararlıyız" yazdı. Erdoğan daha bundan 10 yıl önce, "Türkiye'yi, 2023'te dünyanın en büyük 10 ekonomisi arasına sokmayı" vadetmişti. 2023 hedeflerinin başında bu geliyordu. Ama 2023'e iki yıl kala, bırakın ülkemizi ilk 10 arasına sokmayı, en güçlü 20 ekonomi liginden düşürdü. Ama sonrada Anıtkabir defterine utanmadan, sıkılmadan, "Cumhuriyetimizi 2023 hedefleriyle buluşturacağını" yazdı. Hadi millette doğruları söylemiyorsunuz, bari Atatürk'ün manevi huzurunda, doğruları söyleyin.

Ucube Rejimin Faturası Tarihimizdeki Tüm Felaketten Ağır

98 yıllık Cumhuriyet tarihimizde, dolar cinsinden fert başına gelirin, 7 yıl üst üste düştüğü bir tane dönem var. O da 2014 ile 2020 arasındaki dönem. Yani Erdoğan şahsım rejiminin inşa edildiği ve iş başı yaptığı dönem. Yine dolar cinsinden bu sefer toplam milli gelirimiz, üst üste dört yıl daraldığı sadece iki tane dönem var. Birincisi 1944-1947 dönemi, yani İkinci dünya savaşı. İkincisi ise 2017 ile 2020 arasındaki dönem. Yani Erdoğan Şahsım Rejiminin iş başı yaptığı dönem. Cumhuriyetimizin kurulduğu 1923'ten 2002'ye kadar geçen dönemde, yani bu ülkede AK Parti iş başı yapana kadar, bu ülke 1929 Büyük Ekonomik Buhranını gördü, İkinci Dünya Savaşı'nı, Sovyet tehdidini, Kore Savaşı'nı, 1970'lerdeki Petrol Krizlerini, Kıbrıs Barış Harekâtını ve ardından gelen ambargoları, 1960 ve 1980 askeri darbelerini, 1994 ve 2001 ekonomik krizlerini, 1999 Marmara Depremi'ni yaşadı. Tüm bu kriz ve badirelerin, milli gelir cinsinden maliyetini hesapladığımızda 227 milyar dolar. Peki, 2014'ten 2020'ye kadar, yani bu ucube rejimin inşa ve faaliyet döneminde, milli gelir kaybımız ne kadar? 241 milyar dolar. Rakamların söylediğini tevill etmeye gerek yok: "Erdoğan Şahsım Rejiminin tek başına ülkemize verdiği zarar, bugüne kadar yaşadığımız tüm felaket ve krizlerin toplamından çok daha ağır." Bu hesaplara dayanak teşkil eden rakamlarda bize ait değil. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı ile TÜİK'in rakamları. Biz boşuna, "Bu ülkenin başına gelmiş en büyük felaket, Erdoğan Şahsım Rejimidir" demiyoruz.

128 Milyar Dolar İçin Her Kafadan Ayrı Ses, Aynı Kafadan Bir Kaç Ses

Ucube şahsım rejiminde, Türkiye her alanda geriye gitti. Hukukun üstünlüğünden, demokrasinin kalitesine, basın hürriyetinden, yolsuzluklara kadar her alanda dibe çakıldık. Kurumlarımızın içi boşaltıldı. Bu dönemde millete hesap vermemek kural oldu. Kayınpeder, damat bir oldu, Merkez Bankası kasasındaki 128 milyar dolar buharlaştı gitti. Millete hesap vermek yerine, hakikati gizlemeye uğraşıyorlar şimdi. Ama ne demişler, "İyi bir hafızan yoksa söylediğin yalanı not et. Et ki unutmayasın." Erdoğan ilkin çıktı, "Para, Merkez Bankası kasasında... Kaybolan bir şey yok" dedi. Sonra çıktı, "Salgın bahanesiyle, finansal dalgalanma yaratmak isteyenlere karşı kullandık" dedi.

Bir başka AK Parti yetkilisi çıktı, “Türkiye’nin 128 milyar dolar satılabilir döviz rezervi hiç olmadı” dedi. Merkez Bankası başkanı çıktı, “Bir protokol dâhilinde, bu dövizleri 2017’den itibaren sattık” dedi. En son Hazine ve Maliye Bakanı çıktı, “Yöntemi eleştirebilirsiniz. Ama kimseyi yolsuzlukla suçlayamazsınız” dedi. Ama ardından da, “Bu şekilde döviz satışlarının, kendi döneminde durdurulduğunu” söylemeyi de ihmal etmedi. Yani her kafadan ayrı bir ses çıktı. Bazen de aynı kafadan birkaç ayrı ses çıktı.

Rezervlerde Erime Pandemiden Önce Başladı

AK Parti Grup Başkan Vekili Mustafa Elitaş bu defa, “128 milyar dolar, 2019 yılının başından, 2021’in ilk yarısına kadar süreyle, dünyanın yaşadığı pandemi krizi çerçevesinde, ülkemizde evlerine kapanan, işyerleri kapanan, faaliyetlerine devam etmeyen, işsiz kalan işçilere destek olmak üzere, bu ülkenin insanların menfaatine harcanmıştır” dedi. Allah için büyük marifet bu kadar yalanı tek bir cümleye sığdırmak Allah için büyük marifet! Birincisi ülkemizde pandemi 2019’da başlamadı. Pandemi Türkiye’ye 2020 Mart ayında ulaştı. Rezervler ne zaman satılmaya başlandı? Onu da Merkez Bankası Başkanı söyledi, rezervler 2017’de satılmaya başlanmış. Yani, rezervler pandemiden çok daha önce eritmeye başlanmış.

128 Milyar Dolar Erdoğan’ın Siyasi Menfaatlerine Kurban Edildi

2017’de Ucube Tek Adam Rejimine geçişin oylanacağı referandumu, 2018’de Cumhurbaşkanlığı seçimini, 2019’da Yerel Seçimleri kazanmak için bu dövizler satılmış. Hedef; döviz kurunu düşük tutalım, ekonomide sahte bir istikrar algısı yaratalım seçimleri kazanalım. Birde tabii Erdoğan’ın kerameti kendinden menkul, “Faiz sebep, enflasyon sonuç” saçmalığını ispat etme meselesi var. Bunun içinde rezervler satılmış. Yani ülkemizin rezervleri, Erdoğan’ın siyasi menfaat hesaplarına kurban edilmiş.

19 Milyar Dolar Ordaysa, 109 Milyar Dolar Nerede?

İkinci yalan ise daha da katmerli: Güya, 128 milyar dolar pandemide işyerleri kapanan, işsiz kalan yurttaşlarımız için harcanmış. Halep ordaysa, arşında burada. Uluslararası Para Fonu verilerine göre, Erdoğan Şahsım Hükümeti’nin salgın nedeniyle yaptığı ek harcama veya vazgeçtiği alacakların toplamı sadece 19 milyar dolar. Peki, kalan 109 milyar dolara ne oldu?

Aile Başına 36 Bin Lira Eder

128 milyar dolar salgında millete dağıtıldıysa, 2020’nin ortalama kurundan, aile başına 36 bin 464 lira yapar. Eski parayla 36 milyar eden bu parayı alan tek bir aile var mı? Soruyorum buradan. Adama deler ki; kedi buradaysa ciğer nerede? Ciğer buradaysa kedi nerede? Salgında vatandaşlarına, en az doğrudan gelir desteği veren hükümetlerin başında, Erdoğan Şahsım Hükümeti var. Bu nedenle çok sayıda müzisyen ve kahveci esnafımız, işsiz ve çiftçi kardeşimiz canına kıymadı mı?

Bu Hükümet Milleti Depresyona Soktu

Bu hükümet, milletimizi depresyona sokmuştur. Sinir hastası etmiştir. İşte daha yeni açıklandı. 2020’de Covid-19 kaynaklı, depresyon ve anksiyete vakalarının artışında, ülkemiz Avrupa birincisi olmuş. 128 milyar dolar gerçekten milletimiz için harcanmış olsaydı, millet depresyona girer miydi?

128 Milyar Doların Eritilmesinde Kamu Zararı 416 Milyar TL

128 milyar dolar meselesi sıradan bir mesele değildir. Her şeyden önce dünya tarihine geçecek büyüklükte bir finansal fiyaskodur. Sonrasında da rezervlerin eritilmesi kadar, satış yöntemi de görülmemiş bir skandaldır. Yapılan bu siyasi hovardalık yüzünden, ortada çok ciddi bir kamu zararı vardır. Bizim hesaplarımıza göre 128 milyar dolar, ortalama 6 lira 30 kuruş, 6 lira 40 kuruş civarından satılmıştır. Bugün dolar kuru 9 lira 55 kuruş civarında. Yani ortada 416 milyar liralık devasa bir kamu zararı var. Bu 128 milyar dolar kimlerin cebine gitti? Kimlere ucuza peşkeş çekildi? Bunlar mutlaka ortaya çıkacak. Hesabı da mutlaka sorulacaktır. Bugün dolar kuru 10 liraya dayandıysa, bunun en önemli sebeplerinden biri de, milletin 128 milyar dolarının çarçur edilmesidir. Bu nedenle paramız, içeriden ve dışarıdan gelecek ters dalgalara karşı savunmasız kalmıştır. Bugün hala Merkez Bankası’nın döviz kasası açık vermektedir. 22 Ekim itibarıyla döviz açığı, 35 milyar 834 milyon dolardır. Ama Merkez Bankası Başkanı rezervleri artırmakla böbürlenmektedir.

TCMB Başkanı Ak Parti’nin Siyasi Komiseri Gibi

Devlet yönetiminde tam bir kaht-ı rical hüküm sürüyor. Liyakatin yerini, Saraya sadakat aldı. Bilgililer yetkisiz. Yetkililer ise bilgisiz. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası’nın hali ortada. Başkan, AK Parti’nin siyasi komiseri gibi

çalışıyor. Oyun esnasında sürekli kural değiştiriyor. Bir gün enflasyonu kırıp, “Çekirdek enflasyona bakın” diyor. Çekirdek enflasyon yüksek kalınca da, bu sefer çıkıp, “Çekirdek enflasyona değil, siz cari açığa bakın” diyor. Türk Lirası değer kaybettikçe, rekabet gücümüz artacakmış. Rekabet gücümüz artınca ihracatımız artacakmış. İhracat artınca döviz gelirlerimiz artacakmış. Döviz geliri artınca, TL değer kazanmaya başlayacakmış. TL değer kazanınca da, enflasyon düşmeye başlayacakmış.

Enflasyonla Mücadele Nasreddin Hoca Fıkrasına Döndü

Bu durum, Nasreddin Hoca'nın çalı fıkrasına benziyor. Nasreddin Hoca alacaklısı kapıya dayanınca; “Borcumu tez vakitte ödeyeceğim” diye söz vermiş. Alacaklı bunun nasıl olacağını sorunca, Hoca; “Kapının önüne çalı ektim, çalılar ilbaharda yeşerecek, sonra dikenleri sertleşecek... Kapının önünden geçen koyunların yünleri dikenlere takılacak... Bunları toplayacağım, topladığım yünleri kabartacağım, kirmanda eğireceğim, sonra iplik yapacağım, iplikleri pazarda satacağım. O zaman senin paranı ödeyeceğim” demiş. Alacaklı da haliyle kahkahayı patlatmış. Hiç bozuntuya vermeyen Nasreddin Hoca da cevabı patlatmış. “Ya köftehor... peşin parayı görünce, gevrek gevrek ne de güzel gülüyorsunuz!” İşte yapılan tam da bu...

Çekirdek Enflasyon Açıklamasından Bu Yana Çıkan Fatura 562 Milyar TL

Erdoğan ve şürekâsı 800 milyar dolarlık Türkiye ekonomisini, deneme tahtasına çevirdi. Ama hatalarından hiç nedamet de getirmiyorlar. Merkez Bankası Başkanının, “Artık enflasyona değil, çekirdek enflasyona bakacağız” dediği gün, serbest piyasada dolar kuru 8 lira 35 kuruştur. Bugün 9 lira 55 kuruş. Dolar kurundaki 1 lira 20 kuruşluk artış; dış borç yükümüze 533 milyar lira ekledi. Sadece otoyol, köprü ve tünel geçişleri için yandaş müteahhitlere verilen garantiler nedeniyle de Hazine'nin sırtına, ilave 29 milyar lira yük bindi. Bu iki kalemden yazılan kur farkı zararı 562 milyar lira. Bu zararları kim ödeyecek? Elbette milletimiz ödeyecek. Cari açık, cari fazlaya dönene, döviz gelirleri artana ve enflasyon düşene kadar ne kadar zaman geçecek? Bu arada milletin hali nice olacak? Bunlara cevap yok.

Enflasyon Tahmini Yap-Boza Döndü

Böyle olunca da enflasyon tahmini, yap-boz tahtasına döndü. Eylül başında, 2021 sonu için, OVP'ye yüzde 16,2 enflasyon tahmini yazdılar. Kasım ayına gelmeden buna çizik attılar, şimdi bu yılın enflasyon tahmini yüzde 18,4 diyorlar. Meclis'te görüşülen mevcut bütçeyle 2022'de, enflasyon 6,4 puan düşürülerek, yüzde 9,8'e indirilecekti. Şimdi bu yılın enflasyonu arttırınca bu hedefe ulaşmak için enflasyonun 8,6 puan düşmesi gerekiyor.

Konutlarda Doğal Gaz Zammının Da Eli Kulağında

Şimdi ben buradan soruyorum. Aynı bütçeyle ve aynı ekonomik dengelerle bu nasıl olacak? Ekonomide tüm bunlar yaşanırken, Hazine ve Maliye Bakanı kayıp. Yaşananlara ve yapılanlara bir çift laf da edemiyor. Önümüz kış. Hem de kapkara bir kış! Her gün yeni bir zam haberi geliyor. Bu sabaha da zam haberleriyle uyandık. LPG'ye 48 kuruş zam geldi. Elektrik santrallerine ve sanayiye verilen doğal gaz, yaklaşık yüzde 50 zam yapıldı. Gelen bu son zamlarla, bu yılın tamamında; doğalgaz sanayi tarifesi yüzde 115, elektrik üretim santrallerinin gaz tarifesi de yüzde 149 arttı. Bu zamlar da iğneden, ipliğe her şeye zincirleme yansımaya mı? Yansımaya. Buradan açıkça söyleyeyim, konut elektrigi zamda eli kulağında...

Sıvı Yağ Sıvı Altın Oldu

Şekere yüzde 50 zam geleceği yazılıp, çiziliyor. Zam gelecek diye şeker satışları durdu. Sıvı yağ fiyatları aldı başını gitti, sıvı yağ, “sıvı altın” oldu. Markette bir kök marul 10 liraya dayandı. Kara kış kapımıza dayandı. Ama Erdoğan ve şürekâsından maalesef tık yok...

Dereye Su Gelene Kadar Kurbağanın Gözü Patlayacak

Çözümü bulmak yine Genel Başkanımıza düştü. Genel Başkanımız enerji sektörü temsilcileriyle oturdu, görüştü. Dünyadaki uygulamalara baktı. Ve milletimizi kara kış altında kalmaktan korumak için, “Kara Kış Fonu kurulsun” dedi. Kış boyunca elektrik faturalarındaki, KDV ve TRT Fonu'nun kaldırılmasını, doğal gaz ve mutfak tüpündeki ÖTV ve KDV'nin kaldırılmasını önerdi. Bunları bu hükümet yaparsa hem milletimiz kazançlı çıkar. Hem de siyaseten kendileri kazançlı çıkar. Hükümetin kazancı onlara kalsın. Bu bizim umurumuzda değil. Yeter ki milletimiz kazançlı çıksın. Avrupa'daki tüm hükümetler, vatandaşlarını yaklaşan kara kıştan korumak için, hazırlıklarını hızlandırmış vaziyette. Fransa doğal gaz kullanım bedelini sabitleyeceğini açıkladı. Ayrıca aylık net geliri 2 bin Avro'nun altında olanlara, her ay 100 Avro destek vereceklerini duyurdu. İtalya bu kış aylarında halkın doğalgaz faturalarının, devlet tarafından karşılanacağını açıkladı. Almanya enerji faturalarındaki vergi yükünü, aşağıya çekme kararı aldı. Belçika halkın enerji faturalarını hafifletmek için 760 milyon Avro'luk bir paket açıkladı.

Çekya enerji üzerinden alınan vergileri sıfırladı. Tüm bunların amacı ne? Halkın enerji faturalarını hafifletmek, kış aylarında vatandaşlarını korumak. Bizde ise dereye su gelene kadar anlaşılan kurbağanın gözü patlayacak.

Zincir Marketler Günah Keçisi Oldu

Erdoğan Şahsım Hükümeti halen kılını kıpırdatmıyor. Çünkü bunların gönlünde de, gözünde de artık milletimiz yok. Şimdi zincir marketlere ceza yağdırıp, enflasyonun sorumluluğunu, bu marketlere yıkmaya uğraşıyorlar. Her köşe başında bu marketlerin açılmasına izin veren bunlar değil mi, küçük esnafı ezdiren bunlar değil mi? Ama şimdi günah keçisi zincir marketler. Ben soruyorum buradan benzin, mazot, gübre, kömür, elektrik bu marketlerde mi satılıyor? Hayır. Köprü geçiş ücretlerine zammı kim yapıyor? Köprü geçişlerine son bir yılda yüzde 46 zam geldi. Bu zamları Erdoğan yaptı. Bu zamların sorumlusu zincir marketler mi? Sonra bir de bakıyoruz alınan kararın Rekabet Kurulu'nda yazılmadığını görüyoruz. Karar Saray'da kaleme alınmış. Daha Kurul kararını açıklamadan, dosyanın içeriği yandaş basına servis edilmişti bile... Ne diyelim? Çürük tahta, çivi tutmaz. Bu ucube sistem, iflah olmaz.

İdlib Kazanı Kaynıyor

Erdoğan Şahsım Hükümetinin hatalarını, milletimiz ya cüzdaniyla ya da canıyla ödüyor. Cumhuriyet tarihimizin en büyük dış politika felaketi, kim ne derse desin Suriye'dir. Suriye krizi, son 10 yıldır, ülkemizin kaynaklarını, enerjisini bir vampir gibi emip tüketti. Sınırlarımızın içinde 3 milyon 700 bin Suriyeli'ye, sınırın ötesinde de yine bir o kadar Suriyeliye bakmak zorunda kaldık. Güney sınırlarımız Peşaver oldu. Antakya'nın hemen yanı başında, İdlib kazanı kaynıyor. Fırat'ın doğusunda ABD, Rusya, PKK ve IŞİD ile karşı karşıyayız. Batısında ise Rusya ve rejim güçleriyle karşı karşıyayız.

Tezkere'de İki Husus

Böyle bir dönemde Meclis'e bir tezkere getirildi. Tezkerede özellikle iki husus çok dikkat çekiyordu: Birincisi Fırat'ın doğusuna yönelik tehdit vurgusu, tezkereden çıkarılmış. Fırat'ın doğusuna ilişkin tehdit değerlendirmesi, son tezkereden niye çıkarılıyor? ABD'nin TIR'ları Fırat'ın doğusuna silah taşımayı durdurdular mı? Bu, Biden ile görüşme öncesi, ABD'yi rahatsız etmemek amacıyla mı yapıldı? Ya da Amerika ile yürütülen başka pazarlıklar mı var? İkincisi, tezkerenin süresi neden 2 yıl? Neden seçim dönemini aşacak ve yeni seçilecek TBMM'nin iradesine ipotek koyacak şekilde, bu süre belirlendi? Anketlerde ve milletin gözünde eriyen Erdoğan, seçimleri öteleyebilmek için, Suriye'de yeni maceralara mı hazırlanıyor? Mehmetçiğimizin tertemiz kanı üzerinden, kendine oy devşirmenin hesaplarını mı yapıyor?

İdlib'deki Kafa Kesen Radikalleri Getirmek, Vatana İhanettir

Yine en az bunlar kadar önemli bir başka konu... Tezkerede yabancı güçlerin, Türkiye'de konuşlandırılmasına izin veriliyor. Bölgedeki yeni gelişmeler ışığında, bunun açıklığa kavuşturulması çok önemli. Kim bu yabancı güç? Bu tezkereyi getirenler bilmelidir ki, yarın bir gün Rusya ve rejim güçleri, İdlib'e operasyon düzenlediğinde, burada mukim bir takım kafa kesen radikaller, "Yabancı askeri güç" olarak tarif edilip, ülkemiz sınırları içine taşınırsa, bunun adı açıkça millete ihanettir. Kuvayı Milliyeciler olarak, bizim bunu kabullenmemiz mümkün değildir.

Çevre Bahane, Biden'la Fotoğraf Şahane

Suriye krizini halletmenin, ülkemizdeki Suriyelileri, evlerine göndermenin zamanı artık gelmiştir. Ama Erdoğan'ın ne bu diplomasiyi yürütecek esnekliği, ne de enerjisi kalmıştır. Erdoğan için artık dış politikada tek bir öncelik vardır. O da ABD Başkanı Biden ile Rusya Başkanı Putin'le baş başa görüşebilmek. Beyefendi Biden ile görüşünce, İklim Zirvesi'nin yapılacağı Glasgow'a da gitmekten vazgeçiverdi. İklim, çevre koruma bunlar bahane... Biden ile fotoğraf vermek şahane. Roma olmazsa Glasgow... Roma olursa İstanbul...

Sorun Çok Ama Çözumsuz Değil

Erdoğan, işte bu gayri ciddiliği ve ideolojik körlüğüyle, Suriye konusunu da şahsileştirmiştir. Ne yazık ki bu körlük de ülkemize çok pahalıya patlamıştır. Bu meseleyi çözme görev ve sorumluluğu, ilk seçimlerden sonra, bizim iktidarımıza nasip olacaktır. Biz tüm komşularımızla barış ve iyi ilişkiler istiyoruz. Ama elbette ilkin içeride kucaklaşacağız. Kutuplaşmayı, kırıncılıkları, dargınlığı bitireceğiz. Cumhurbaşkanı tek bir siyasi partinin değil, tüm milletin Cumhurbaşkanı olacak. Tarafsız Cumhurbaşkanı herkesi kucaklayacak. Ülkemizin hiçbir sorunu çözümsüz değildir. Milletimiz kesinlikle çaresiz değildir! Ülkemizin potansiyeli çok yüksektir. Yeter ki iyi yönetilsin. Sorunların çözümü içinde ilk şart sandıktır. Milletimiz bu ucube rejimi, önüne gelecek ilk sandığa gömecektir. Biz insanımızın, ülkemizin gücün iyi bilen, devletimizi iyi bilen kadrolarımızla, çiftçimize, işçimize, işsizlerimize,

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU
MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

esnafımıza, iş insanlarımıza, emeklilerimize, emeklilikte yaşa takılanlara söz veriyoruz: Erdoğan Şahsım Hükümeti'nin sizden aldığı her şeyi, iktidara geldiğimizde sizlere misliyle geri vereceğiz. Biz geleceğiz. Ülkede hayat bayram olacak.